# Étape 6

**2. L'attaque : Roi au milieu: A**

1) 1. ♘e5 (1. ♗xf5 ♕xf5 2. ♗a3 ♔f8) 1. ... ♘xe5 (1. ... ♕c8 2. ♘xc6 bxc6 3. ♗xf5 ♕xf5 4. ♗a3) 2. ♗xf5 ♕xf5 3. ♖xe5 ♕d7 4. ♗a3
2) 1. ♗b6 ♗h6+ 2. ♘d2 (na 2. ♔b1 ♕xb6 3. ♖e1+ ♗e3 4. ♕b8+ ♔d7 5. ♕xh8 ♕e6 et les Noirs peuvent continuer à jouer) 2. ... ♕xb6 3. ♖e1+ ♗e3 4. ♕xb6 axb6 5. ♖xe3 ♔f8 6. ♘xc4
3) 1. ♖xe4 (1. g4 ♕h4 2. ♖xe4 0-0 3. ♘f3 ♕h3 4. ♖e3 ♗f4) 1. ... dxe4 2. g4
4) 1. ♖xe7+ ♔xe7 2. ♕d7+ ♔f8 3. ♗h6+ ♔g8 4. ♕d8+ ♘f8 5. ♕xa8
5) 1. ♘f6+ ♕xf6 2. ♖fe1+ ♗e6 3. ♗a4+ ♘xa4 4. ♕d7#
6) 1. ♘e4 ♕xc4 (1. ... ♕a7 2. ♘xf6+ ♔d8 3. exd6) 2. ♘xf6+ ♔d8 3. ♕a5+
7) 1. ♖he1+ ♔f8 (1. ... ♗e6 2. ♖xe6+ fxe6 3. ♗g6+) 2. ♗h7 ♕b6 3. ♖d8+ (3. ♕c5+ ♕xc5+) 3. ... ♕xd8 4. ♕c5+
8) 1. e6 fxe6 2. ♘d6+ ♗xd6 3. ♖xe6+
9) 1. ... ♘xc2+ 2. ♔f1 ♖d1+! 3. ♗xd1 ♘g3+! 4. fxg3 ♕e1# *(Petersson-Ortiz cr 1973)*
10) 1. ♗b5+ ♘d7 (1. ... ♗d7 2. ♗xb6 axb6 3. e6) 2. e6 ♗g7 3. exd7+ ♗xd7 4. 0-0-0
11) 1. ♘xf6+ exf6 2. ♕e6+ ♗e7 3. ♘d6+ ♔d8 4. ♕c8#
12) 1. ♕xd7+ ♗xd7 2. ♘d6+ ♔d8 3. ♘f7+ ♔c8 4. ♖e8+ ♗xe8 5. ♖d8#

**3. L'attaque : Roi au milieu: B**

1) 1. ♕c5 cxb5 2. ♗xb5+ ♗d7 3. ♘e5 ♘c6 4. ♕xd5
2) 1. ♘e3 (1. ♖a7? ♗e7 2. ♘xd6+? ♗xd6 3. ♗xb5+ ♔f8) 1. ... ♖xc2 (1. ... ♗h6 2. ♕b3) 2. ♗xb5+ ♔e7 (2. ... ♕d7 3. ♖a8+ ♔e7 4. ♘f5+ ♕xf5 5. ♖e8#) 3. ♘f5#
3) 1. ... ♖xe3 2. fxe3 ♘e4 3. fxe4 ♗xc3+ 4. ♔f2 ♕h4+ 5. ♔g1 ♕g5+ (5. ... ♕xe4)
4) 1. ♖xe6+ ♗xe6 2. ♗xb5+ ♗d7 3. ♖e1+
5) 1. ♕d7+ ♔f8 2. ♗d6+ ♘ge7 3. ♗xe7+ ♘xe7 (3. ... ♔g8 4. ♗e2) 4. ♕d8+
6) 1. ... ♘d5 2. ♕b3 ♖xe3+ 3. fxe3 ♗h4+
7) 1. ♘c7+ ♘xc7 2. ♖xe7+ ♔xe7 3. ♕f6+ ♔e8 4. ♖d8#
8) 1. ♗xc5 ♕xc5 (1. ... bxc5 2. ♖xd7 ♕xd7 3. ♗a4) 2. ♖xd7 ♔xd7 3. ♕xf7+ ♕e7 4. ♖d1+
9) 1. ... ♘d5 2. exd5 ♗h4+ 3. g3 ♗xg3+ 4. hxg3 ♕xg3#
10) 1. ♘xf5 exf5 2. ♘f6+ ♕xf6 3. ♕d8+ (3. ♗b5+? ♘d7) 3. ... ♗xd8 4. ♗b5#
11) 1. ♖fe1 ♗e6 2. ♘f6+ ♕xf6 3. ♗a4+
12) 1. e6 ♗xe6 2. ♘e5 ♕c8 (2. ... ♕d6 3. ♗a3) 3. ♕xc6+ ♔d8 4. ♕c5 ♘e7 5. ♗a3 ♖e8 6. ♖fe1 f6 7. ♘f7+ ♔d7 8. ♘d6

**4. La finale : Le pion passé: A**

1) 1. ♕xc8+ ♕xc8 2. ♗g4 ♕a8+ 3. ♔h3
2) 1. ♘d7 ♖xd7 2. ♖h6+ (2. ♖a5+? ♔g4) 2. ... ♔g5 3. ♖g6+ ♔xg6 (3. ... ♔h5 4. f8♕ ♖d1+ 5. ♖g1) 4. f8♘+ ♔f7 5. ♘xd7
3) 1. ♗d5 ♔h7 (1. ... ♕xd5 2. g8♕+) 2. ♗xg8+ ♔xg8 3. ♗xc5 ♗d8 4. a7
4) 1. ♖d8+ ♔h7 2. ♖d1 ♖xd1 3. c8♕ ♖xa7 4. ♕c2+
5) 1. ... ♗e6 2. ♖c7 ♘c4
6) 1. d7 ♖d8 2. ♖e8+ ♖xe8 3. ♕g8+ ♔xg8 4. dxe8♕
7) 1. ♕d7 ♕xd7 2. c8♘+ ♔c6 3. ♘a7#
8) 1. ... ♗d3+ (1. ... d1♕+ 2. ♖xd1 ♗xd1 3. ♘d7+ ♔e7 4. ♘dxc5) 2. ♔a1 ♗xe4 3. ♘xe4 (3. ♖d1 ♖c4) 3. ... ♖xe4
9) 1. ... ♖e1+ 2. ♖xe1 ♘f3+ 3. ♔f1 ♘xe1 4. ♘xc2 ♘xc2
10) 1. ♖e2+ ♔d7 2. ♖e7+ ♔xe7 (2. ... ♔c8 3. ♖e8+ ♔xc7 4. ♖e7+) 3. c8♘+ ♔e6+ 4. ♘xa7 ♔d5 5. ♘b5
11) 1. ♗d8 ♔xd8 2. a5 ♔c7 3. a6
12) 1. ♖xc8 (1. d7? ♖xc7 2. ♗d6+ ♔g8 3. ♖e8+ ♔f7 4. ♖e7+ ♔f8) 1. ... ♖xc8 2. d7 ♖d8 3. ♗d6+ ♔f7 4. ♖e7+ ♔g6 5. ♗c7

**5. La finale : Le pion passé: B**

1) 1. ♘g5+ ♔h4 2. ♔g2 ♔xg5 (2. ... ♘c8 3. ♘f3#) 3. ♘e4+ ♘xe4 4. c8♕
2) 1. d6! (1. c6? bxc6 2. d6 ♘d3 3. d7 ♘c5 4. d8♕ ♗a5+ 5. ♔xa5 ♘b7+) 1. ... ♘c2 2. c6 (2. d7? ♘d4 3. d8♕ ♗a5+ 4. ♔xa5 ♘c6+) 2. ... bxc6 3. d7 ♘d4 4. d8♕ ♗a5+ 5. ♔xa5
3) 1. ♕h3 ♖xc6 (1. ... ♔f8 2. ♕c8+ ♔e7 3. c7 ♕e6 (3. ... ♕f5 4. ♕d8+ ♔e6 5. c8♕+) 4. ♕d8#) 2. ♕d7
4) Dessin
5) 1. d7 ♗e7 2. ♗d4+ ♔xd4 3. ♔xe7 ♘e5 4. d8♕+
6) 1. ♖f1 (1. ♖e5? ♖e2) 1. ... h6 2. e7 ♖e2 3. ♖f8+ ♔h7 4. e8♕ ♖xe8 5. ♖xe8
7) 1. ♗g6 ♖e8 2. ♖d1+ ♔xe7 3. ♖e1+
8) 1. f7 (1. fxe7? ♖e1 2. e8♕+ (2. ♘e2 ♖xe2+!) 2. ... ♖xe8 3. ♖xe8 h2) 1. ... ♖f1 2. ♘f3 ♖xf3 3. f8♕ ♖xf8 4. ♖xf8 *(Stavrietsky, 2015)*
9) 1. c6 bxc6 2. ♗e6 ♖d8 3. bxc6

10) 1. ♖xd8 ♔xd8 2. h6 ♖e1+ 3. ♔h2 ♖e5 4. ♘c6+ ♔e8 5. ♘xe5
11) 1. ♕c1 ♖xc1 (1. ... ♖bc2 2. ♕xc2 ♖xc2 3. e8♕+) 2. e8♕+ ♔g7 3. ♕e5+
12) 1. ♔d7! (1. ♔d8? ♖a3 3. ♗e6 ♖a8+ 4. ♗c8 ♖a7) 1. ... ♖d3+ 2. ♗d5! (2. ♔c8? ♖a3 3. ♔b7 ♖a1! 4. e8♕ ♖b1+ 5. ♔c8 ♖b8+) 2. ... ♖xd5+ 4. ♔c8 *(De Feijter, 1935)*

**6. Le milieu : Le pion passé: A**

1) 1. ♖b1 g6 2. ♖b5 ♖xb8 3. ♖xb8+ 3. ... ♔g7 4. e8♕
2) 1. ... e3 2. ♖xf3 (2. ♕xa6 ♖g3) 2. ... e2
3) 1. ... ♖b1 2. ♖xb1 c1♕+ 3. ♖xc1 ♕xc1+
4) 1. d7 ♖xd7 2. ♖e8
5) 1. ♕e7+ ♖xe7 2. d7
6) 1. ... ♖xb3 2. axb3 ♕xe4 3. dxe4 c2
7) 1. ♗f7+ ♔g7 2. ♕xh6+ ♔xh6 3. ♗xe8
8) 1. ♗d6 ♖xd6 (1. ... ♕xd6 2. ♕xb7) 2. ♕xb7 ♕xb7 3. e7
9) 1. ♕xa4 bxa4 2. ♖xb8 ♖xb8 3. a6
10) 1. ♕e8+ ♗f8 2. ♖b8 1-0 2. . ... ♖xb8 3. ♕xb8
11) 1. ♖c8 ♖xc8 2. ♕e7 1-0
12) 1. ♖f8+ ♔xf8 2. ♖f1+ ♔g8 3. e7+ ♔h8

**7. La finale : Pion contre cavalier: A**

1) 1. h7 (1. b6? ♘f4+ 2. ♔g4 ♘d3 3. b7 ♘e5+) 1. ... ♔g7 2. h8♕+! ♔xh8 3. b6 ♘f4+ 4. ♔h6! *(Klinkov 1965)*
2) 1. c6 ♘f5+ 2. ♔f2! (2. ♔f4? ♘d6 3. cxb7 ♘xb7 4. a6 ♘c5 ; 2. ♔d3? ♘d6 3. cxb7 ♘xb7 4. a6 ♘c5+) 2. ... ♘d6 3. cxb7 ♘xb7 4. a6 *(Grin 1990)*
3) 1. ♔h8! (1. ♔f6? ♘f4! ; 1. ♔f8? ♘f4! ; 1. ♔f7? ♘h4! 2. g7 ♘f5 ; 1. ♔h7? ♘f4! 2. g7 ♘h5) 1. ... ♘f4 2. g7 ♘g6+ 3. ♔g8 ♘e7+ 4. ♔f8! ♘g6+ 5. ♔e8 *(Heuäcker 1937)*
4) 1. e6 ♘e2+ 2. ♔h2! (2. ♔g4 ♘c3 3. e7 ♘d5 4. e8♕ ♘f6+ ; 2. ♔f2 ♘c3 3. e7 ♘e4+ 4. ♔e3 ♘d6) *(Marwitz 1937)*
5) 1. c6 bxc6 2. e7 ♘xe7 3. d6 ♔f8 4. d7 *(Gunst 1923)*
6) 1. ♔e5! (1. ♔f7 ♔f2 2. ♔e8 ♔e3 3. ♔d8 ♔d4 4. ♔c7 ♔c5) 1. ... ♔f2 2. ♔d4 ♔f3 3. ♔c5 ♘a8 4. ♔c6
7) 1. c6 ♔e6 2. ♔b5 (2. ♔c5? ♘f3 3. ♔b6 ♘e5 4. c7 ♘c4+) 2. ... ♘f3 3. ♔a6 ♔d6 4. ♔b7 ♘d4 5. c7 ♘b5 6. c8♕ *(Mees 1946)*
8) 1. ♔g1! (1. h6? ♘f2+ 2. ♔g2 ♘d3 3. h7 ♘f4+) *(De Feijter 1940)*
9) 1. e5 fxe5 2. f6 gxf6 3. b6 f5+ 4. ♔h3 *(Kok 1935)*
10) 1. ♔b8 ♘d7+ 2. ♔c8 ♘b6+ 3. ♔c7
11) 1. e6 (1. g6 fxg6 2. e6 ♘d5 3. e7 ♘xe7 4. f6 ♘d5) 1. ... fxe6 2. g6 ♘h5 3. g7 ♘xg7 4. f6 *(Tavarini 1983)*
12) 1. a6 (1. f7? ♘d7! 2. a6 ♔b6 3. c5+ ♔xa6 4. c6 ♘f8!) 1. ... ♔b6 2. c5+ ♔xa6 3. c6 ♔b6 4. f7 *(Ratz 1926)*

**8. La finale - Pion contre fou: A**

1) 1. b6+ ♔xb6 (1. ... ♔b8 2. c5 ♗b7 3. h5 (3. ♔c3? d5) 3. ... ♗a6 4. ♔c3) 2. c5+ ♔xc5 3. h5 *(Roberts 1927)*
2) 1. a5 ♗f8 2. ♔d5 ♗h6 3. g5+ ♗xg5 4. ♔e4 ♗h4 5. ♔f3 *(Otten 1892)*
3) 1. ♔d5 ♗e5 2. g3+ ♔f5 3. g4+ ♔f6 (3. ... ♔f4 4. g5 ♔f5 5. g6 ♔f6 6. g7) 4. g5+ ♔f5 5. g6 ♔f6 6. g7 *(Rinck 1937)*
4) 1. f4! exf4 2. e4 fxe3 3. ♔e2 *(Timchenko 1953)*
5) 1. f5 exf5 (1. ... ♗xf5 2. a6) 2. ♔f4 ♗h3 3. ♔g3 *(Moravec 1913)*
6) 1. ♔d5! ♗a5 (1. ... ♗d8 2. b6! axb6 3. ♔e6) 2. b6 axb6 3. ♔d4! ♗d2 4. h7 ♗c1 5. ♔c3 *(Leenhouts 1919)*
7) 1. f5 ♔g3 (1. ... ♔f3 2. g5 hxg5 3. h6 ♗g8 4. f6 g4 5. h7 ♗xh7 6. f7) 2. g5 hxg5 (2. ... ♔g4 3. g6 ♗d5 4. f6 ♔xh5 5. f7) 3. h6 ♗g8 4. f6 ♔f4 5. h7 ♗xh7 6. f7 *(Horwitz 1880)*
8) 1. ♔d5 ♗f1 2. ♔e6 ♗g2 3. ♔f7! (3. ♔f6? ♗d5) 3. ... ♗d5+ 4. ♔f6 *(Dall-Ava 1965)*
9) 1. b4 axb3 (1. ... ♗c4 2. b5 ♗e6 3. b6 ♗d5 4. b7 ♗xb7 5. f7+) 2. f7+ ♔xf7 3. ♔h7 ♗b1+ 4. ♔h8 *(De Feijter)*
10) 1. h6 ♗d4 2. ♔d5 ♗xb2 3. c4! (3. h7? f5 4. c4 f4 5. ♔e4 ♔g4 6. c5 f3 7. c6 f2 8. c7 f1♕) 3. ... bxc3 (3. ... f5 4. c5 f4 5. ♔e4 ♔g4 6. c6) 4. h7 c2 5. h8♕+ *(*D'après *Troitzky 1928)*
11) 1. d5 (1. c4? c5; 1. ♔e3? ♗h1 2. c4 c5) 1. ... cxd5 2. ♔e3 ♗g2 3. ♔d4 *(Troitzky 1924)*
12) 1. f6 (1. e6 ♔xc6 2. ♔e5 ♔c7 3. f6 ♔d8 4. ♔d6 ♔e8) 1. … ♗b3 2. e6 ♗xe6 3. ♔e5 ♗a2 4. ♔d6 *(Destefani 1981)*

**9. Stratégie : Le plan à court terme : A**

1) 1. ... exf5
   Les Noirs abandonnent le centre (la règle est : prenez vers le centre !), mais le cavalier reçoit une bonne case en e6.
2) 1. ♗a3
   Sinon, il y a 1. ... d5.
   1. ... ♖e8 2. ♗d6 ♕d8 3. ♘e2 e5 4. ♘g3 with a big advantage for White. *(Weisgerber*-Van *den Bosch, Bad Nauheim 1936)*
3) Les Blancs affaiblissent la structure noire : 1. a5 cxb4 2. ♘xb4 ♕f6 3. ♘c6 ♖b7 4. f3 bxa5 5. ♖xa5 et les Blancs sont meilleurs. *(Hemingway-Wade, Huddersfield 1953)*
4) 1. f3
   1. c5 dxc5 2. ♗a3 b6 n'est pas bon. 1. f3 active les fous blancs. Le reste de la partie est instructif.
   2. ♘xe4 ♘xe4 3. fxe4 ♕xe4 4. ♗d3 ♕e7 5. e4 ♔g7 6. ♗f4 f6 7. ♕d2 g5 8. ♗e3 h4 9. e5 dxe5 10. dxe5 ♕xe5 11. ♗d4

♕a5 12. c5 ♔h6 13. ♗xf6 ♕xc5+ 14. ♗d4 ♕d6 15. ♖xf8 ♕xf8 16. ♖f1 ♕e7 17. ♖f6+ ♔h5 18. ♗e2+ et les Noirs ont abandonné. *(Gligoric-Rabar, Zagreb 1939)*

5) 1. g5
Tout d'abord pour empêcher que les Noirs ferment l'aile-roi par h6. Les Blancs ne préparent pas seulement h4-h5 pour ouvrir des lignes, mais libèrent aussi la voie pour leur fou blanc. La case e6 les attend. 1. ... ♔g8 2. h4.

6) 1. ... ♘xc4
Les Noirs doivent rendre le fou Blanc inoffensif. Le coup ne perd aucune pièce! Sur 2. ♕d3 il y a 2. ... ♕h4. La partie *Van Dongen-Van Beek, Leiden 1997* se poursuivit par le moins fort 1. ... ♕c7 2. ♕d3 g6 3. ♘e3 ♘c5 4. ♘g4! f6 5. ♕d4. Le réseau de mat ♗♘ est toujours présente après5. ♗xf6!
2. ♗xh7+ ♔xh7 3. ♕d3+ ♔g8 4. ♕xc4 ♘f6 et les Noirs sont toujours mieux.

7) 1. ... e6
En plein dans le mil. La pression blanche se relâche, le pion c4 est difficile à protéger.
2. f5?
Après le meilleur 2. ♕a2 exd5 3. cxd5 ♕f7, les Noirs ont aussi l'avantage.
2. ... exd5 3. fxg6 ♘xc4. Les Blancs abandonnent. *(De Gorter-Frank Erwich, Wijk aan Zee 1998)*

8) Le cavalier en f6 est centralisé, mais ne fait pas grand-chose, de là 1. ... ♘h5, en route vers f4. Dans la partie *Harinck-Marc Erwich, Leiden 1996* les Noirs prenèrent en d2 et perdirent une partie de leur avantage.

9) 1. ♗h4!
Maintenir la tension. Les Blancs ne doivent pas craindre 1. ... g5 2. ♘xg5 hxg5 3. ♗xg5.Ils regagnent la pièce avec avantage après 4. e5. Après 1. ♗xf6 ♕xf6 2. ♘e5 ♕e7, ils n'ont pas assez de compensation pour le pion.
1. ... ♕e8
Sur d'autres coups, il y a 2. e5.
2. ♗xf6 gxf6 3. ♘d2 ♔h7 4. ♗f1 b5 5. ♕f3 f5 6. ♕f4 ♘b3 7. ♘xb3 cxb3 8. ♗d3 et les Blancs sont mieux grâce aux pions noirs affaiblis. *(Romanishin-Savon, Erevan 1976)*

10) Dessin

11) Dessin

12) Les Noirs affaiblissent la structure pions noire :
1. ♖xc8 ♕xc8 2. ♘f5 exf5 3. ♕xd5 ♘c5
Sur 3. ... ♕c2, il y a 4. ♗xg7.
4. ♗c4 ♕e6 5. ♕xe6 ♘xe6 6. ♖d1 avec avantage blanc. *(Flohr-Veltmander, Tartu 1950)*

## 10. La stratégie – Mini plan: B

1) 1. ... e5
N'empêche pas que e5, mais crée aussi une case forte pour le cavalier en e5. Les Blancs ne peuvent pas garder le pion f4.
2. fxe5
Après 2. g3, il y a 2. ... ♗h6 3. ♗g2 exf4 4. gxf4 ♘h5.
2. ... ♘xe5 3. d3 ♘fg4 4. ♕e2
Après 4. ♗xg4 ♘xg4 5. ♗c1 (5. ♕e2 ♖ce8) 5. ... ♘e3 les Noirs sont aussi meilleurs.
4. ... ♘e3 5. ♖e1 f5 6. exf5 ♘xf3+ 7. gxf3 ♖xf5. *(Pickard-Lein, Dallas 1996)*

2) 1. a4
Logique, il ne reste plus grand-chose de la structure de pions noire. *(Pogrebyssky-Levenfish 1939)*

3) 1. ... ♘c8
Les Noirs doivent activer leur cavalier. En f5, il attaque un pion.
2. ♘f1 ♘e7 3. ♘g3 ♗xg3 4. ♖xg3 ♘f5 5. ♖h3 c5 avec avantage. Les Noirs jouent sur une deuxième faiblesse blanche. *(Lein-Jansa, Borgarnes 1985)*

4) 1. d5
Un coup logique, les Blancs activent leurs pièces. Dans la partie, les Noirs ont refusé le sacrifice. La position après 1. ... exd5 2. ♘d4 g6 3. e6 ♗c8 4. ♕e5 semble très bien pour les Blancs. C'est vrai, même qu'ils doivent surveiller leur pion e. Après 4. ... ♘c7 5. ♗xf5 ♘a6 6. ♖b1 gxf5 7. ♖e1 f4 8. ♕xf4, les Blancs ont plus qu'assez pour leur pièce.
1. ... ♘b6 2. d6 maintenant l'avantage blanc est incontestable.

5) Après chaque coup, les Noirs sont mieux. Les pièces blanches se gênent. Jankiel Ferrol, 9 ans, opte pour le fort
1. ... a5, qui exploite la vulnérabilité principale (la dame blanche). Il y a une menace de gain de la dame. Après 2. a4 b5 3. axb5 ♗xb5 , la menace est à nouveau a4.

6) 1. ... ♕h4+!
Les Blancs perdirent une pièce dans *Reisinger-Hoy, Allemagne 1992* par 1. ... ♘xd4 2. ♘xd4 ♕h4+ 3. ♕f2
2. g3 ♕f6.
Les Noirs ont affaibli le pion f. Le fou en b7 est ainsi devenu beaucoup plus actif.

7) 1. ... g5
Les Noirs doivent empêcher f4. Après f4. 1. ... ♖ce8 2. f4 ♖5e7 3. ♖cd1, les Noirs doivent toujours compter avec f5.
2. f4
Les Blancs n'ont pas le temps pour 2. ♘d1 ♘xd5 3. exd5 ♕d4!
2. ... gxf4 3. ♕xf4 ♖ce8 4. ♖f1 ♖5e7 5. e5
Sinon, il y a ♘d7-e5. Les Noirs ont pris le pion et le reste est un jeu d'enfant. *(Ligterink-Psakhis, Plovdiv 1983)*

8) 1. b4

Les Blancs ont mis leur cavalier en a6 sur non-actif.
1. ... ♕c8 2. ♗b2 ♖e6 3. ♘b5 avec avantage grâce à la mobilité réduite des pièces noires.
*(Marjanovic-Forintos, Bär 1980)*.

9) 1. ... ♗c8
Ne pas échanger les faiblesses adverses trop rapidement. Les Noirs peuvent toujours prendre le pion b4. Le fou est encore mieux en b7. 2. g5 hxg5 3. ♗xg5 ♗b7 4. ♔h2 ♖xb4 5. b3 ♖c8 6. ♖e3 et les Noirs gagnèrent simplement.
*(Stolz-Boleslavsky, Groningen 1946)*

10) 1. ... b5!
Il serait dommage de retirer le cavalier du centre (après 2. ♗d3, ce serait nécessaire). Les Noirs créent une case forte en d5 par b5. Le pion passé protégé peut être bloqué.
2. c5 a6

11) 1. ♘d1
En route vers f5, après quoi l'attaque blanche devient irrésistible.
1. ... ♖c8 2. ♘e3 ♖c7 3. ♘f5 ♖f8 4. ♕d1 f6 5. f4 exf4 6. ♕h5 ♘e5 7. ♕h7+ (*Benko-Najdorf, Los Angeles 1963)*

12) 1. ♘d3
Grâce à un sacrifice de pions, les Blancs obtiennent un centre en béton.
1. ... exf4 2. e5 fxg3 3. hxg3 ♕g5 4. ♘f4
Les Noirs donnèrent une pièce en c4, mais ils ne purent éviter la défaite. *(Polugaevsky-Geller, Riga 1958)*

## 11. Stratégie : Le plan à court terme : C

1) 1. ♖g3
Les Blancs doivent conquérir la case d5 pour leur cavalier. Pour y parvenir, 1. b3 n'est pas utile à cause de 1. ... ♗xb3!
1. ... ♖g8
Quelle misère, mais le roi doit protéger d6. N'aide pas : 1. ... ♗b5 2. c3,
2. f6+ et les Blancs gagnent du matériel.

2) 1. ... ♘xe4
Le sacrifice blanc est correct après 1. ... dxe4 2. ♘g5 ou 1. ... ♕e7 2. e5.
2. ♘xe4 ♕e7!
Capturing is not obligatory. Après 2. ... dxe4 follows 3. ♗c4 ♕e7 4. ♘g5 et White is better. Après the queen move the white pawn sacrifice is hardly successful.

3) 1. b4
Les Blancs veulent d4 pour leur cavalier.
1. ... ♗e7
Le fou doit reculer : 1. ... ♗d4 2. ♖b1 0 ¬0 3. ♘xd4 ♕xd4 4. ♗e3
2. a3
Au 19ème siècle, les sacrifices étaient nombreux, mais les sacrifices positionnels étaient inexistants. Les Noirs peuvent obtenir du contre-jeu grâce à 2. ... d4. Peut-être 2. ♕f2!? était plus fort, mais la partie a donné raison aux Blancs.
2. ... f5 3. ♖c1 ♗b7 4. ♗e3 ♕d8 5. ♘d4 ♘f8 6. 0-0 avec bon jeu de pièces. Le cavalier de d1 va en a5.
*(Steinitz-Sellman, Baltimore 1885).*

4) 1. e5
Les Blancs doivent ouvrir plus de lignes. Après 1. ♘h2 c6 2. f4 d5 ls Noirs bloquent le fou d'attaque en b3.
1. ... ♕e7 2. ♖fe1 ♖be8 3. ♕d2 dxe5 4. ♖xe5 ♕d6 5. ♕g5 ♖xe5 6. ♘xe5 ♕b6 7. g4 ♗d6 8. ♘xf7 ♖xf7 9. ♕f5 g6 10. ♕e6 ♔g7 11. ♕xf7+ ♔h6 12. ♗e6 *(Alekhine-Duras, Saint-Pétersbourg 1913)*

5) 1. ♕xc5
Les Blancs jouent pour la case d6. Pas facile, mais maintenant que vous connaissez le plan des Blancs, tout va comme sur des roulettest. D'abord 1. e5 est également bon.
1. ... dxc5 2. e5 ♗xf3 3. ♖xf3 ♘d7 4. ♘e4 ♔e7 5. ♖g3 ♖hg8 6. ♖d6 avec grand avantage *(Polugaevsky-Kotov, Moscou 1961)*

6) 1. ♗c4
Ce coup modeste est le meilleur. Prendre en e6 renforce le centre noir et abandonne la position du cavalier en f5. En c2, le fou est passif. Les éventuels pions c doublés ne sont pas faibles.
*(Keres-Tarnovski, Helsinki 1952)*

7) 1. ♕e3
Attaquer les faiblesses adverses. Le pion h6 est perdu.
1. ... ♔h8 2. ♖xg7 ♔xg7 3. ♖g1+ *(Bellon-Alonso, Cienfuegos 1996)*

8) 1. a4
Les Blancs vont attaquer (et gagner) sur l'aile-roi, sauf s'ils ont trop de soucis à l'autre aile. C'est pourquoi les Blancs ferment l'aile-dame au moment où les Noirs ne peuvent pas prendre en passant (le pion a5 serait alors très faible)
*(Gurgenidze-Polugaevsky, Tbilisi 1956).*

9) 1. f4
Le pion f5 est faible, mais difficile à attaquer. Les Blancs menacent de prendre en e5. 1. ♗b2 est aussi bon. Les Noirs ne peuvent pas répondre par 1. ... f4 à cause de 2. ♗g4.
1. ... e4
Ou 1. ... ♖gf8 2. ♗b2 avec la menace 3. ♗d3 et 1. ... exf4 is followed by 2. ♗xf4

2. ♗b2 ♕g6 3. ♗h5

10) Un problème difficile, mais une fois vu, toujours simple. Les Blancs sont toujours mieux dans ce genre de positions (ses pièces ont plus de mobilité), mais progresser n'est pas facile. Ici, on y parvient en jouant :
1. c5!
Dans la partie *Frank Erwich-Havelaar, Wijk aan Zee 1998* , les Blancs continuèrent par le plus faible 1. ♖cd1.
1. ... ♖d8 2. cxd6 ♖xd6 3. ♖xd6 exd6 4. ♘b4 et la structure des pions noire est vulnérable.

11) Il s'agit d'augmenter l'activité. Le cavalier en f6 est vulnérable s'il est cloué sur la longue diagonale.
1. ♘ce2
Comme il s'avère des coups précédents, le cavalier a aussi une fonction d'attaque en g3.
1. ... ♕d7 2. ♕b2 ♕e7 3. ♘d4 ♔g8 4. ♘xc6 avec position gagnante.
*(Smyslov-Suetin, Moscou 1952)*

12) 1. ... ♘e8
Ce qu'il faut savoir: un pion passé protégé doit être bloqué par un cavalier. Le cavalier en d6 est très fort. Il soutient l'avancée f5 (et parfois b5). *(Jezek-Uhlmann, Praag 1956)*

## 12. Stratégie : Le plan à court terme : D

1) 1. ... ♘e6
Force le pion à avancer et réduit ainsi la mobilité des fous. Après 1. ... cxd4 2. cxd4 exd4 3. ♗xd4 ♘e6 4. ♗e3 ♘c5 5. ♗xc5 bxc5, les Noirs ont une meilleure finale de fous, mais l'avantage est moins important que dans la partie.
2. d5 ♘d8!
En route vers a5 pour attaquer c4. Ce pion ne peut plus être défendu convenablement.
3. ♔f2 ♗a6 4. ♔e3 ♘b7 avec avantage décisif. *(Shipman Fine New York 1945)*

2) 1. ♗f1
Les Noirs menaçaient de traquer le cavalier par 1. ... a5. Les Blancs sont toujours mieux grâce aux pièces légères plus actives, mais l'avantage après 1. ... ♘b7! n'est pas important. Les Noirs jouèrent 1. ... ♘e6? et perdirent une de leurs 36 parties.
*(Eliskases Capablanca, Semmering 1937)*

3) 1. f4
La structure de pions doit être brisée avant que les Noirs jouent Rd5 et e4.
1. ... ♗f7 2. fxe5+ ♔xe5 3. ♘c5 avec avantage décisif.
*(Ludden-De Vreugt, Hoogeveen 1997)*

4) 1. ... h5
Les Noirs créent un pion passé éloigné.
2. ♔e3 g5 3. f4 exf4+ 4. gxf4 g4 5. f5 f6 6. ♗f1 ♗a4 7. ♘c5 ♗c1+ 8. ♔d4 ♗d1. White resigned.
*(Visier-Gligoric, Montilla 1978*

5) 1. ... a6
Ouvrir des lignes pour aider le cavalier en c4. Une pièce sur une case forte est pourtant impuissante à elle seule. Inutile est
1. ... h6 2. a4 a6 3. ♗e3
2. bxa6 ♖xa6 3. ♗g5 ♖fa8 4. ♘c1
Les Noirs sont bien. Les pions blancs sont faibles et seront attaqués.

6) 1. ... g5
Défend la case forte. 1. ... ♗h6 est aussi possible. Le coup du pion est moins flexible, mais le fou peut rester actif sur la longue diagonale. *(Podgorny-Pachman, CSR 1954)*

7) 1. Kh1!
Les tours blanches ne font rien dans cette position et les Noirs sont vulnérables sur la ligne f. Occuper la case devant les pions doublés est un bon plan, mais le cavalier n'y parvient pas tout seul : 1. ♘e2 f5! 2. exf5 (or 2. ♘g3 f4 3. ♘e2 d6) 2. ... d5.
1. ... d6 2. f4 ♗e6 3. ♗xe6 fxe6
Voici un exercice du chapitre 9. Les Blancs sont bien, mais que faire maintenant ?
*(Larsen-Zuidema, La Havane 1964)*

8) Dessin

9) 1. c4
Les Noirs obtiennent un majorité mobile, s'ils peuvent jouer c4. *(Lasker-Tarrasch, Germany 1908)*

10) 1. ♘h4
Sur la bande, mais en direction de la forte case f5.
1. ... ♖e5 2. g4 ♘b4 3. ♘f5.
Les Blancs gagnèrent dans *Didishko-Kasparov, Minsk 1978*. Les Noirs n'avaient que 15 ans.

11) 1. ♖a1
Les autres coups réduisent l'avantage : 1. e5 ♖d8 ou 1. ♖d1 ♘a6 2. ♖d7? (mieux 2. b5 ♘b8 3. ♖a1 a6 4. ♖c1 axb5 5. ♗xb5+ ♔b7) 2. ... ♘b8!
1. ... a6 2. ♖d1 ♖f8 3. ♖d7 ♔b8 4. e5 avec position gagnante. *(Smyslov-Matanovic, Monaco 1967)*

12) 1. ... ♘c5
Grâce au cavalier en a5, les Noirs peuvent jouer leur cavalier vers d3. Une amélioration considérable de l'activité.
2. ♔e2
Dans la finale de tours après 2. bxc5 ♖xc5 3. ♘xc4 ♖xc4, les Blancs ont des pions faibles.
Dans la partie *Aaron-Botvinnik, Leipzig 1960*, le cavalier venut dire bonjour par 2. ... ♘d3 et les Noirs gagnèrent.

**13. La mobilité - Enfermer: A**

1) 1. ... ♘xe4 2. ♗xe4 f5 3. ♗d3 f4
2) 1. e5 ♘xe5 (1. ... ♗xe5 2. ♕xg6) 2. f4 ♘g6 (2. ... ♘g4 3. hxg4 ♗xg4 4. ♖de1) 3. ♕xg6
3) 1. ♖xc8 ♖xc8 2. ♗d7 ♖c3 3. ♗g4
4) 1. d5 ♗f5 2. g4 ♗xc3 3.bxc3 ♗e4 4. f3
5) 1. ... b5 2. ♕xb5 ♗a6 3. ♕a4 ♘b6
6) 1. ... a5 2. ♕xb5 (2. ♕xc5 ♘xc5 3. ♗xa8 ♘d3+) 2. ... ♗a6 3. ♕c6 ♖c8
7) 1. ♖d8+ *(*1. ♘d6 ♖b8 *(Van Putten-Mostertman Schagen 2004)* 1. ... ♔h7 2. ♘d6 ♖d7 3. ♘xb7
8) 1. ♘b5 ♗xb5 2. cxb5 axb4 3. axb4
9) 1. ... ♕c5+ 2. ♔h1 ♖h6 3. ♕g5 f6 4. ♕xh6+ ♘xh6
10) 1. ... ♗d4+ 2. cxd4 ♖e8
11) 1. ♘e5 ♔f8 2. ♕d6+ ♔g8 3. ♕e7 (3. ♕e6+? ♔f8) 3. ... ♗g6 (3. ... ♗d7 4. ♕f7+) 4. ♘xg6
12) 1. ♗xg7 ♔xg7 2. ♕c3 (2. ♕b2 ♗f6 3. ♖a1 ♕b5) 2. ... ♗f6 3. ♖a1 ♕b5 4. ♘xb5

**14. La mobilité - Enfermer: B**

1) 1. ♖xf7 ♔xf7 2. ♗g5 ♕h5 3. g4
2) 1. g4 ♕h6 2. g5 ♕h5 3. ♘f4
3) 1. ♗xf6 gxf6 2. ♔b3 ♖xc5 3. ♔b4
4) 1. ... ♘xc6 2. ♘xb7 ♖d7 (2. ... ♖xd3? 3. ♔xd3 ♔d7 4. ♔c4 ♔c7 5. ♘xc5) 3. ♖xd7+ ♔xd7 4. a5 ♔c7
5) 1. ♖c4 ♕b5 2. ♖b4 ♕e2 (2. ... ♕c5 3. ♕xc5) 3. ♗f3 (3. ♖e1 ♕h5)
6) 1. ♗xc4 ♕xc4 2. ♘b1 ♕a2 3. ♖f2
7) 1. ♕xg4 (1. ♗c1 ♗d4+ 2. ♘xd4 (2. ♔h1 ♗e3) 2. ... ♕xd4+) 1. ... ♕xg4 2. fxg4 ♗xb2 3. c3
8) 1. ... ♗b4 2. ♗xb4 b6 3. ♕xa6 ♘xb4
9) 1. ♗b5+ ♗d7 2. ♘c4 ♕b4 3. ♗xd7+ ♘bxd7 4. a3
10) 1. ... ♖g5+ 2. ♔f1 ♖g6 3. ♕h5 (3. ♕f4 ♕xh3+) 3. ... ♖e5
11) 1. ... g5 (1. ... ♕e5? 2. ♕g3) 2. ♕xh6 ♕e5 3. g3 (3. f4 exf3 4. ♘xf3 ♕xe3+ 5. ♔h1 ♘e4) 3. ... ♗f8
12) 1. ♘h6+ ♔h8 2. ♘f7+ ♔g8 3. ♘d6

**15. La mobilité - Enfermer : C**

1) 1. ♘c4 ♕b4+ 2. ♗d2
2) 1. ... a5 2. ♗a3 ♖cb8
3) 1. ♖eb1 ♕c2 2. ♘e1
4) 1. ♘c3 ♘e5 2. ♖b1
5) 1. a3 ♕b6 2. ♘xe6
6) 1. h7+ ♔h8 2. ♕d4+ ♔xh7 3. ♖fb1
7) 1. a4 ♕b6 2. ♖fb1 ♕c6 3. ♗b5
8) 1. ♘a4 ♕b4 2. ♗d2 ♕a3 3. ♖f3
9) 1. ... ♕d6 2. ♗g5 f6 3. ♗e3 ♖fb8
10) 1. ♗xc5 ♕xc3 (1. ... dxc5 2. ♘a4) 2. ♗b4
11) 1. ♘a4 (1. ♘db5 ♘b4 2. ♖c1 ♔d8) 1. ... ♕a3 2. ♗c1 ♕b4+ 3. ♗d2 ♕a3 4. ♘b5
12) Dessin

**16. La mobilité - Enfermer : D**

1) 1. ♘f7 ♖b6 (1. ... ♖f6 2. ♘e5+ ♔c5 (2. ... ♔b4 3. ♘d5+) 3. ♘d7+ ; 1. ... ♖d4 2. ♘e5+ ♔c5 3. ♘e6+) 2. ♘e5+ ♔b4 (2. ... ♔c5 3. ♘d7+) 3. ♘d5+ *(Prokes 1950)*
2) 1. ♘d6 ♖f3 2. ♔g2 ♖f4 (2. ... ♖f8 3. ♘e6+; 2. ... ♖f6 3. ♘e8+) 3. ♘e6+ *(Troitzky 1916)*
3) 1. ♔b5! ♖e8 2. c4+ ♔e4 (2. ... ♔e6 3. ♘g7+) 3. ♘d6+ *(Mandil 1933)*
4) 1. ♘d5+ ♔b8 (1. ... ♔d6 2. ♘c4+ ♔xd5 3. ♘b6+; 1. ... ♔d8 2. ♘b6) 2. ♘b6 ♖a7 3. ♘c6+ *(Rinck 1944)*
5) 1. ♔c2 ♖g3 2. ♘c7+ ♔e7 (2. ... ♔f6 3. ♘e4+) 3. ♘f5+ *(De Barbieri 1924)*
6) 1. ♘f3+ ♔e4 2. ♔g4 ♖a6 (2. ... ♖a5 3. ♘f6#) 3. ♘c5+ *(Bent 1980)*
7) 1. ♘f7 ♕h4 (1. ... ♕f8 2. ♘f4+ ♔h4 3. ♘g6+ ; 1. ... ♕e8 2. ♘f6+ ; 1. ... ♕g8 2. ♘f6+) 2. ♘f4+ ♕xf4 3. exf4 *(Becker 1921)*
8) 1. ♘d6 ♕a7 2.b6+ ♔xb6 (2. ... ♕xb6 3. ♘d5+) 3. ♘c8+
9) 1. ♘b7 ♕a2 ( 1. ... ♕g8 2. ♘c5+ ♔d5 3. ♘e7+ ) 2. ♘d6+ ♔d5 3. ♘b4+ *(Rinck 1933)*
10) 1. h4 ♕e6 2. ♘cb6+ ♔d3 3. ♘f4+ *(Rinck 1933)*
11) 1. ♔d1 c3 2. b3 c2+ 3. ♔c1 (3. ♔xc2? ♕c7) *(Lamoss 1968)*
12) 1. ♘d6 ♕a7 2.b6+ ♔xb6 (2. ... ♕xb6 3. ♘d5+) 3. ♘c8+ (la même que l'exercice 8)

**17. La partie nulle : Échec perpétuel: A**

1) 1. .. ♖a2+ 2. ♔g1 ♘f3+ 3. ♔f1 ♖d2 4. c7 ♘h2+
2) 1. ♕e6+ ♔h8 2. ♘g6+ hxg6 3. ♕h3+
3) 1. ... ♘g4 2. hxg4 ♕f2+ 3. ♔h2 ♕h4+ 4. ♔g1 ♕f2+
4) 1. ♖xf8+ ♗xf8 2. ♕g8+ (2. ♘f6 ♖xc1#) 2. ... ♔xg8 3. ♘h6+ ♔h8 4. ♘f7+
5) Dessin

6) 1. ♘e3 ♗e6 2. ♘c2+ ♔d5 3. ♘b4+ ♔d4 4. ♘c2+
7) 1. e7 h2 2. e8♘ h1♕ 3. ♘c7+ ♔a7 4. ♘xb5+
8) 1. ♕b8+ ♔b6 2. ♕a7+ ♔c7 3. ♕b8+
9) 1. ♕xg7+ ♖xg7 2. ♖xf8+ ♖g8 3. ♖ff7 ♖a8 4. ♖xh7+
10) 1. ... ♕f3+ 2. ♖g2 ♕f1+ 3. ♖g1 ♕f3+ 4. ♕g2 ♘g3+ 5. hxg3 ♕h5+ 6. ♕h2 ♕f3+ 7. ♖g2 ♕d1+
11) 1. f4+ gxf4 2. ♕b8+ ♔f5 3. ♕xf4+ ♔g6 4. ♕f7+ ♔g5 5. ♕f4+
12) 1. ♕g8+ ♔g6 2. ♕e6+ ♔h7

**18. La partie nulle -Pat : A**

1) 1. ♕e3+ ♔xe3+ 2. ♖g3+ ♔e4 pat.
2) 1. ... ♗xe4+ 2. ♕xe4 ♕h2+ 3. ♔xh2 ♖a2+ 4. ♔h1 ♖h2+ 5. ♔xh2 pat.
3) 1. ♖a8+ ♔h7 2. ♖h8+ ♔xh8 3. ♕h6+ ♕xh6 pat.
4) 1. ... ♖h1+ 2. ♔xh1 ♘g3+ 3. fxg3 (3. ♔h2 ♘xf5) 3. ... ♕xg2+ 4. ♔xg2 pat.
5) 1. ♕d8+ ♔g7 2. ♘h5+ gxh5 3. ♕g5+ ♕xg5
6) 1. ♕c2+ ♔h6 2. ♕h7+ ♕xh7 3. ♘f7+ ♔g6 4. ♘e5+ pat *(Bent 1988).*
7) 1. ... ♖d3+ 2. ♕xd3 ♕e3+ 3. ♕xe3 pat.
8) 1. ♖g8+ ♖xg8 2. ♘f7+ ♗xf7 3. ♔h6 g5 pat. *(Dehler, 1908)*
9) 1. d7 ♖d6+ (1. ... ♖xe2 2. d8♕+) 2. ♔c5 ♖xd7 (2. ... ♖d2 3. b4+ ♔a6 4. ♗xb5+ ♗xb5 5. d8♕ ♖xd8 pat) 3. b4+ ♔a6 4. ♗xb5+ ♗xb5 pat.
10) 1. ♗e3+ c5 2. ♖d6+ (2. ♗xc5+? ♔c6 3. ♖d6+ ♕xd6 4. ♗xd6 ♔xd6) 2. ... ♕xd6 3. bxc5+ ♕xc5 4. b4 ♕xe3 pat.
11) 1. g4+ ♔g5 2. f4+ ♔xf4 (2. ... ♔f6 3. g5+ ♔e7 4. gxh6 ♖d2+ 5. ♔g3 ♖xa2 6. h7) 3. ♕d2+ ♖xd2 pat. *(Cohn, 1959)*
12) 1. a7 ♘g4! (1. ... ♘h3+ 2. ♔h1 ♗f2 3. ♗g2 ♗xa7 4. ♗xh3 ♔xh3 pat) 2. ♗h1! ♗f2+ 3. ♔g2 ♗xa7 pat

**19. Se défendre contre le pion passé: A**

1) 1. ♖g7+ ♔f8 2. ♖g5 f1♕ 3. ♖f5+ ♕xf5 pat.
2) 1. ♖b3 ♗f2+ 2. ♔a8 e1♕ 3. ♖b1 ♕xb1 pat.
3) 1. ♖b4 a1♕ 2. ♘b6+ ♗xb6 3. ♖a4+ ♕xa4 *(Schade van Westrum 1941)*
4) 1. ♔h3 (1. ♖g5+? ♗xg5 2. ♔h3 g1♘+) 1. ... g1♕ 2. ♖g5+ ♕xg5 pat.
5) 1. ♘b5 ♗xb5 2. ♗h6 ♔f6 3. ♗d2 a1♕ 4. ♗c3+ ♕xc3.
6) 1. ♔b2 a1♕+ (1. ... e2 2. ♖f4+ ♔b5 3. ♖f5+ ♔b6 4. ♖e5) 2. ♔xa1 e2 3. ♖f4+ ♔a3 4. ♖e4 ♗xe4
7) 1. ♖e3+ ♔xe3 2. ♔c3 b1♕ pat.
8) 1. ♔f3 g1♕ 2. ♖h5+ ♔g6 3. ♖g5+ ♕xg5
9) 1. d6 ♗xd6 2. ♔a8 ♗c5 (2. ... ♗xc7) 3. ♖a7+ ♗xa7 *(Tutlayants 1963)*
10) 1. ♘e3 e1♕ 2. ♘c2+ dxc2 pat.
11) 1. a4+! (1. ♖xc5+ ♔xc5 2. ♗g5 ♔c4 3. ♔f3 ♔b3 4. ♗c1 a4 5. ♔e4 ♔a2 6. ♔d3 ♔b1 7. ♗h6 c1♕ 8. ♗xc1 ♔xc1) 1. ... ♔b6 (1. ... ♔b4 2. ♗e1+) 2. ♗f2 c1♕ 3. ♖xc5 ♕xc5 4. ♔h1! ♕xf2 *(Mattison 1913)*
12) 1. ♖g5+ ♔f8! 2. ♘g6+ (2. ♘e6+? ♔e7) 2. ... ♗xg6! (2. ... ♔g8 3. ♖h5) 3. ♖g1 hxg1♕ (3. ... hxg1♖) *(Rinck 1906)*

**20. La partie nulle - Forteresse ?: A**

1) Oui : les Blancs ne progressent pas à cause du pat.
2) Oui : les Blancs jouent toujours ♖h4 et ♖f4.
3) Oui : les Blancs ne progressent pas à cause du pat.
4) No: White wins with 1. ♔d7 c4 2. ♔d6 ♔c8 3. ♗d5
5) Oui : les Blancs jouent ♔e2 et ♔d1
6) Non : les Blancs gagnent par 1. ♔d7 ♔g8 2. ♔e7 ♔h8 3. ♘f6 gxf6 4. ♔f7
7) Non : les Blancs gagnent par 1. ♕h1 (les Noirs au trait : oui! 1. ... h3)
8) Non : les Blancs gagnent par 1. ♗e7! ♔xe7 2. ♔c7 ♗f8 3. d6+ ♔f7 4. d7 ♗e7 5. d8♕ ♗xd8+ 6. ♔xd8
9) Dessin
10) Non : les Blancs gagnent par 1. ♔e7 ♔c6 2. ♔d8 ♔b5 3. ♘b8
11) Oui : le fou doit rester sur la longue diagonale. Sur 1. ♖f7+ ♔g8 2. ♖f6 , les Noirs ne prennent pas, mais ils jouent 2. ... ♔g7!
12) Dessin

**21. La partie nulle - Insuffisance de matériel: A**

1) 1. ♔d2 ♔b6 (1. ... ♗a2 2. c3 b3 3. ♔c1) 2. ♔c1 ♗a2 3. c3! bxc3 (3. ... b3 4. ♔b2) 4. ♔c2 *(De Feijter 1941)*
2) 1. ♔f4 (1. ♔h6? ♗e4 2. ♔g5 ♔xa5) 1. ... ♗h1 2. ♔g5 ♗b7 3. ♔h5 ♔xa5 4. ♔h6 ♗e4 5.b7 ♗xb7 6. ♔xh7
3) 1. ♘f5+ ♔f8 (1. ... ♔xg6 2. ♘e7+) 2. g7+ ♗xg7 3. ♘e7 ♖h8 4. ♘g6+ *(Prokes 1941)*
4) 1. ♖b1 ♔c2 2. ♖g1! ♗f2 3. ♖a1! ♔b2 4. ♔g2! ♔xa1 5. ♔xf2 *(Fritz 1931)*
5) 1. d6! (1. ♔e8? d6 2. ♔d7 ♔g2 3. ♔c6 ♔f3! 4. ♔b7 ♔e4 5. ♔xa6 ♔xd5) 1. ... ♗xd6 2. ♔e8 ♗b4 3. ♔xd7 ♗xa5 4. ♔c6 (4. ♔c8) 4. ... ♗e1 5. a5! ♗xa5 6. ♔b7 ♗d2 7. ♔xa6 *(Havel 1944)*
6) 1. ♖a1 ♗e5+ 2. ♔b4 ♗xa1 3. ♔a3 ♔xc1 4. ♔xa2 ♗b2 *(Pogosjants 1978)*
7) 1. ♔g5+ ♘h7+ 2. ♔h6 ♕xh8 3. g7 *(Kuznetsov 2015)*
8) 1. ♔e5 ♗b3 2. g8♘! f6+ 3. ♘xf6 exf6+ 4. ♔xf6 *(Richter 1960)*
9) 1. ♘e4+ ♘gxe4 (1. ... ♘cxe4 2. ♗xe5+ ♕xe5 (2. ... ♔xe5 3. ♘c4+) 3. ♘g4+) 2. ♗xe5+ ♕xe5 (2. ... ♔xe5 3. ♘c4+)

3. ♘g4+ *(Von Holzhausen 1912*)

10) 1. ♘c6 ♗xd7 2. ♘e5
11) 1. ♘a5! ♔xa5 2. d8♘! *(Comay 1990)*
12) 1. ♘c6! (1. ♘d5? ♖xa7+ 2. ♔xa7 ♗xd5) 1. ... ♖xa7+ (1. ... ♗xc6; 1. ... ♖b1) 2. ♔xa7 ♗xc6 3. ♔b8 *(Dankiewicz 1978)*

**22. La partie nulle - Mauvais fou: A**

1) 1. a4! (1. g8♕? ♗xg8 2.b4 (2. a4 b4!) 2. ... ♔b3!) 1. ... bxa4! 2. g8♕ ♗xg8 3.b4 axb3 *(Lewitt 1919)*
2) 1. bxa5 bxa5 2. ♔f2 ♗xf3 3. ♔e3 et le roi atteint le coin.
3) 1. g3 h3 2. ♔f3 (2. ♔f4? ♗g1 3. ♔f3 ♔f6 4. g4 ♗h2) 2. ... ♗g1 3. g4 ♗h2 4. g5
4) 1. ♔f4! (1. ♔f5 ♔g3 ; 1. c7 ♗xc7+ 2. ♔f5 h6) 1. ... ♔h3 2. c7 ♗xc7+ 3. ♔g5 ♗f4+ 4. ♔xf4 h5 5. ♔f3
5) 1. c6! ♗xc6 (1. ... ♔e7 2. c7 ♔d7 3. ♗a4!) 2. ♗a4! bxa4 3. ♔d2! (3. ♔d1? ♗e4! 4. ♔c1 a3) 3. ... a3 (3. ... ♗e4 4. ♔c3!) *(Ojanen 1957)*
6) 1. ♔g7! (1. ♘a6? bxa6 2. ♔g7 a5) 1. ... ♗xe4 (1. ... ♔xb8 2. ♔xh7 b5 3. e5 ♔c7 4. ♔g7; 1. ... b5 2. ♔xh7 b4 3. ♘c6 b3 4. ♘a7+ ♔d7 5. ♘b5 b2 6. ♘c3 ♔e6) 2. ♘a6! bxa6 (2. ... b6 3. ♔f6 ♔b7 4. ♘b4 b5 5. ♔e5 ♗h7 6. ♔d4 ♔b6 7. ♔c3; 2. ... b5 3. ♔f6 ♗b7 4. ♘b4 ♔c7 5. ♔e5 ♔b6 6. ♔d4 ♔a5 7. ♔c3) 3. ♔f6 a5 4. ♔e5 a4 5. ♔d4 a3 6. ♔c3 ♗d5 7. ♔c2 ♗a2 8. ♔c3! (8. ♔c1? ♔c7) 8. ... ♗c4 9. ♔c2 ♗a2 10. ♔c3 ♗b1 11. ♔b3 a2 12. ♔b2
7) 1. ♖b4 cxb4 2. ♔xd4 b3
8) 1. ... ♖g3+ 2. ♔xf4 ♖g4+
9) 1. ♖h6+ ♔b5 2. ♖h5+ ♔b4 3. ♖a5 ♔xa5 4.b4+ ♔xb4 5. ♔b2 *(Kivi 1979)*
10) 1. d7! ♗h4 2. ♔c7! ♔d4 3. ♔d6! ♔xc4 4. ♔e5 ♗d8 5. ♔f4
11) 1. a6 (1. c8♕+ ♖xc8 2. ♘d6+ ♔d7 3. ♘xc8 ♔xc8 4. ♔c5 ♗e2) 1. ... bxa6 2. c8♕+ ♖xc8 3. ♘d6+ ♔d7 4. ♘xc8
12) 1. f8♕+ ♗xf8 2. ♘f7+ ♔g8 3. ♘h6+ gxh6 4. ♔e3

**23. L'ouverture - Quel coup ? : A**

1) a) 1. ♕d6 Pas un mauvais coup. Les Blancs sont mieux, car la dame est très difficile à chasser de d6.
   b) 1. ♗d3 Un coup de développement qui ne pose aucun problème
   c) 1. ♘a4!
   Jouer deux fois la même pièce est très fort ici. Les Blancs menacent de gagner du matériel par 2. ♘b6 et 3. ♘xc8. Les Noirs se défendent contre cette menace: 1. ... ♘bc6? 2. ♗b6 avec gain de la dame. *(Hector-Vidarsson, Reykjavik 1996)*
2) a) 1. ♘f3 Mauvais, les Noirs gagnent par 1. ... ♘e4 2. ♗h4 ♕xh4.
   b) 1. e3
   Le coup correct. Les Blancs parent les deux menaces (... ♘e4 et ... ♗xf2).
   c) 1. ♘c3 empêche 2. ... ♘e4, mais 2. ... ♗xf2+ gagne.
3) a) 1. ... ♗e6
   Ce coup est recommandé par la théorie. Les Blancs peuvent récupérer leur pion par 2. ♗xe6 fxe6 3. ♕b3 mais après 3. ... ♕d7, les Noirs ont du beau jeu.
   b) 1. ... ♗c5 Les Noirs doivent tenir compte de 2. ♘g5 ♘h6 3. ♘xf7 ♘xf7 4. ♗xf7 ♔xf7 5. ♕h5+après quoi les Blancs récupèrent leur pion avec le meilleur du jeu.
   c) 1. ... ♗g4? Le plus mauvais des trois. Après 2. ♕b3 ♕d7 3. ♗xf7+ (et non pas 3. ♕xb7? ♖b8 4. ♗xf7+ ♔d8 5. ♕a6 ♗xf3 6. gxf3 ♖b6 7. ♕c4 ♘e5) 3. ... ♕xf7 4. ♕xb7 ♖c8 5. ♕xc6+ ♗d7 6. ♕a6 ♘f6 7. e5 ♘e4 8. ♖e1 ♘c5 9. e6 ♘xe6 10. ♘g5 les Noirs abandonnent. *(Pytel-Castro, Dortmund 1977)*
4) a) 1. ... e6
   Le meilleur coup. L'action de b) ne mène à rien ici : 2. ♘g6 fxg6 3. ♕xg6+ ♔e7.
   b) 1. ... e5 Un bon coup, sauf après 2. ♘g6 fxg6? (meilleur est 2. ... ♗b4+ même si les Blancs sont mieux après 3. c3 fxg6 4. ♕xg6+ ♔f8 5. cxb4 exd4 6. 0-0) 3. ♕xg6+ ♔e7 4. ♘f5#
   c) 1. ... ♘gf6 Les Blancs ont l'avantage après 2. ♘g6 ♖g8 (2. ... ♘c5 3. ♕c4 fxg6 4. ♕xc5 est aussi mieux pour les Blancs) 3. ♗f4.
5) a) 1. ♘f3? Après 1. ... ♘b4, les Blancs ont de gros problèmes.
   b) 1. a3? Les Blancs résolurent les problèmes après 1. ... ♘d4 en abandonnant. *(Kox-Welling, Eindhoven 1973)*
   c) 1. e3 Les Noirs ont cependant de la compensation pour le pion après 1 ... ♘b4 2. ♗b5+ ♔e7
6) a) 1. ... dxe4 Dangereux après 2. ♘g5! (non pas 2. ♘xe5 ♕a5+).
   b) 1. ... ♗d6
   Le meilleur coup. Les Noirs gardent le centre.
   c) 1. ... ♗g4 Trop actif. Les Noirs doivent prendre en f3 après 2. exd5 cxd5 3. h3 et c'est bien dommage pour le temps perdu par le fou.
7) a) 1. ... ♗xd2+
   Le vainqueur. Les Noirs ont le meilleur du jeu après 2. ♕xd2 ♘c6 3. ♖d1 e5! Black has superior play.
   b) 1. ... ♕xd4 Trop gourmand. Les Noirs perdent après 2. ♗xb4! ♕e4+ 3. ♗e2 ♕xh1 4. ♕d6! ♘c6 5. ♗f3! ♘xb4 (5. ... ♕xg1+ 6. ♔e2 ♘d4+ 7. ♕xd4) 6. 0-0-0! *(Griffith-Brainin 1943)*
   c) 1. ... ♘c6 Ne pose pas trop de problèmes aux Blancs après 2. ♗xb4 ♘xb4 3. ♘f3 ♘c2+ 4. ♕xc2 ♕xf3 5. ♖g1 0-0 6. ♗g2.
8) a) 1. ... h5
   Les Noirs sont toujours moins bien, mais la position reste jouable. Les Noirs continuent par ♘e7, g6 et ♘f5.
   b) 1. ... ♕c7 Attaque e5, mais après 2. ♗d4 , la dame seule est bien vulnérable sur la colonne c ouverte.

c) 1. ... f5 Ouvrir la position avec un retard de développement n'est pas une bonne stratégie : 2. exf6 ♘xf6 (mieux 2. ... ♕xf6 3. ♗d4 ♘h6 4. ♕h5+ ♕f7 5. ♕g5 et White is better) 3. ♕g6+ et mat. *(Pulnikov-Oserov, Togliatti 1984)*

9) a) 1. ... ♘b4
Une décision correcte. Après 2. ♗c2 (2. ♕a4+ ♗d7 3. ♕b3 ♗e6 4. ♕a4+ ♕d7 ou 2. ♗b5+ c6) 2. ... ♕xd1++, les Noirs ont un avantage décisif. *(Guinari-Rastrelli Bologna 1925)*
b) 1. ... f6 Les Blancs n'acceptent pas le sacrifice et jouent 2. 0-0 ♘gxe5 3. ♗xe5 fxe5 4. ♗b5.
c) 1. ... ♗e6 Un coup de développement passif. Aux Noirs de voir comment ils récupèrent leur pion après 2. 0-0.

10) a) 1. ♖e1 Les Noirs peuvent faire le roque.
b) 1. ♗xf6!
La pointe de ce coup est qu'après 1. ... ♕xf6, il y a 2. ♘xe6. Les Blancs sont de toute façon mieux : 2. ... ♗xe6 3. ♗xe6 fxe6 (3. ... ♕xe6 4. ♖e1 ou 3. ... 0-0 4. ♗d5) 4. ♕h5+. Les Noirs peuvent prendre avec le pion g et, comme le montre la partie *Sutovsky-Bykhovsky, Tel Aviv 1995* ce coup est bon pour les Blancs : 1. ... gxf6 2. ♕g4 (les Noirs ont du mal à se développer) 2. ... ♗xd4 3. cxd4 h5 4. ♕g7 ♔e7 5. d5! ♕g8 (5. ... exd5 6. ♗xd5! ♕xd5 7. ♕xh8 ♗h3 8. ♕g7) 6. d6+ ♔xd6 7. ♕xf6 ♗d7 8. ♖fd1+ ♔c7 9. ♗e2
c) 1. ♕e2 Les Noirs peuvent roquer.

11) a) 1. ... a6 Chasse le fou vers une meilleure case.
b) 1. ... ♘e4
Le meilleur coup. Les Blancs ne sont toujours pas bien développés. Pour le reste, deux pièces ne sont pas défendues et il y a donc déjà la menace 2. ... ♕a5. Après 2. ♕a4 (2. ♗e3 ♕a5) 2. ... ♗c5 3. ♗e3 ♗xe3 4. ♖xe3 ♕f6, les Noirs ont un grand avantage.
c) 1. ... ♗e6 Cela n'a aucun sens de se défendre de façon passive.

12) a) 1. c3
Le meilleur coup. Après 1. ... ♗e7 2. ♕a4 ♘h6 3. ♘e4 0-0 (3. ... ♘f5 4. ♖d1 b5 5. ♕c2) 4. ♗xh6 gxh6 5. ♖fd1 ♕e8 6. ♕xd7 ♗xe4 7. ♕xc7 ♗c5 8. b4 ♗e7 9. ♘d4 ♗xg2 10. ♔xg2 ♕d8? 11. ♘xe6 les Blancs obtinrent un avantage décisif. *(Quiteros-Miana, Argentina 1975)*
b) 1. ♖e1 Affaiblit f2, de sorte que les Noirs peuvent toujours gagner un tempo avec ♗c5.
c) 1. ♕e2 Un coup normal dans ce genre de positions. La dame est mal-heureuse en e2 à cause de a5 et ♗a6.

### 24. L'attaque double: A

1) Dessin
2) 1. ♗xg7 ♕xg7 2. ♘f6+ ♔f8 3. ♖xg7 ♔xg7 4. ♘h5+
3) 1. ... ♗xe4 2. fxe4 ♕xe3 3. ♕xe3 ♘g4+
4) 1. ... ♖g2 2. ♕d4 ♘f4+ 3. ♕xf4 gxf4 4. ♔xg2 e5
5) 1. b4 ♗b6 2. b5 ♘a5 3. ♘e7+
6) 1. ♖e1+ ♗xe1 2. ♕xe1+ ♔d7 3. ♘f6+
7) 1. ... ♖h3 2. ♕xh3 ♘f4 3. ♕g3 ♘e2+
8) 1. ... ♗xf3 2. ♗xf3 (2. ♘f4 ♗xg2 3. ♔xg2 ♗xf4 4. gxf4 ♘d7) 2. ... ♗d2
9) 1. ♖xc4+ ♔xc4 2. ♘d2+ ♔c5 3. ♘b3+
10) 1. ... ♕xf4+ 2. ♔xf4 g5+ 3. ♔g4 ♘e3+
11) 1. ♖xb4 axb4 2. ♘d5
12) 1. ... ♖d6 2. b4 ♖a6+ 3. ♔b3 ♘c5+

### 25. L'élimination de la défense : A

1) 1. ... ♖xf4 2. ♕xf4 ♕xe2 3. ♖xe2 ♖b1+
2) 1. ... ♕c1+ 2. ♕d1 (2. ♖d1 ♖c2) 2. ... ♖c2 3. h3 ♕xd2
3) 1. ... ♘f2+ 2. ♖xf2 (2. ♔g1 ♘e4+) 2. ... ♗d4 3. ♕xd4 ♖e1+
4) 1. ♘f5 exf5 2. ♕xc8+ ♘xc8 3. ♖e8#
5) 1. ♖xe8 (1. ♕b5 gagne aussi) 1. ... ♕xe8 2. ♕a4 ♕xa4 3. ♖b8+
6) 1. ♘e7+ ♖xe7 2. ♕xf6 ♕xf6 3. ♖d8+
7) 1. ... ♖xa3 2. bxa3 ♕xa1+ 3. ♖b1 ♖e1+ 4. ♕f1 ♖xf1+
8) 1. ... ♖xd2 2. ♖xd2 ♕xg3 3. ♕xg3 ♖c1+
9) 1. ♘b3 ♕e7 2. ♖xe5 ♕xe5 3. ♕xe5 ♖xe5 4. ♖d8+
10) 1. ♘f5 exf5 2. ♕xc8+ ♘xc8 3. ♖e8#
11) 1. ... ♖dxe8 2. ♕xe8 h6
12) 1. ... ♖d1+ 2. ♖xd1 ♕xc3

### 26. L'attaque à la découverte : A

1) 1. ♖xd6 ♖xd6 2. ♕xf8+ ♔xf8 3. ♗h6+
2) 1. ... ♕g1+ 2. ♔xg1 d1♕+ 3. ♕xd1 e2+
3) 1. ♖c8+ ♔e7 2. ♖e8+ ♔xe8 (2. ... ♔f7 3. ♗g6+ ♖xg6 4. ♕e7#) 3. ♗c6+ (3. ♗g6+? ♖xg6 4. ♕xd4 ♖gxg2+) 3. ... bxc6 4. ♕xd4
4) 1. ... ♖xg2+ 2. ♔xg2 ♗xd5+ 3. ♔h3 ♗g2+ 4. ♔xg2 ♕xd4
5) 1. ♖xe7+ ♔xe7 2. ♕e4+ ♔f8 3. ♘e6+
6) 1. ... ♘f3+ 2. gxf3 ♕g6+ 3. ♔h1 ♘g3+

7) 1. ♖a1 ♖xa1 2. ♕f8+ ♔b7 3. c6+ ♔xc6 4. ♕xb4
8) 1. ♘f7+ ♖xf7 2. ♘e5
9) 1. ♗xg7 ♗xg7 2. ♕h5 h6 3. ♗h7+
10) 1. ♘g6 hxg6 2. ♕xd6
11) 1. ... ♖f7 2. ♗h3 ♗g5 (2. ... ♗c5? 3. ♖d8+) 3. ♗xg5 ♖xd7
12) Dessin

**27. L'attaque double: B**

1) 1. ♗xh7+ ♔xh7 2. ♕c2+ ♔g8 3. ♗c7
2) 1. ♖d8+ ♔g7 2. f5 ♗xf5 3. ♕c5
3) 1. ♘fxd5 ♘xd5 2. ♕h5 ♘f6 3. ♕b5+
4) 1. ... ♖c1+ 2. ♘f1 ♖xf1+ 3. ♔xf1 ♕b5+
5) 1. ♘xf5 ♗xf5 2. ♗xf5 ♖xf5 3. ♕d5+
6) 1. ... ♕e6 (1. ... ♖xh3+ 2. ♔xh3 ♕f7) 2. ♖f2 ♖xh3+ 3. ♔xh3 ♕h6#
7) 1. ♕h5 ♕h6 (1. ... h6 2. ♕f7+ ♔h8 3. ♕f5) 2. ♕f7+ ♔h8 3. ♕xb7
8) 1. ♘d5 exd5 2. ♖xe7 ♕xe7 3. ♕xf5+
9) 1. ... d3 2. hxg4 dxe2 3. ♕xe2 ♕d4+
10) 1. ♕f6+ ♕xf6 2. ♖xg8+ ♔xg8 3. e8♕+
11) 1. ... ♕h3 2. gxh3 ♘f2++ 3. ♔g1 ♘xh3#
12) 1. ♗e4 ♕a6 2. ♖xe7 ♖xe7 3. ♕b8+

**28. L'élimination de la défense : B**

1) 1. h6+ ♔h8 2. ♗e6 d5 3. ♕e5+
2) 1. ♖e6 ♗xe6 (1. ... ♕xe6 2. ♗xe6; 1. ... fxe6 2. ♗xf6) 2. ♗xf6
3) 1. ... ♖c1+ 2. ♗xc1 ♕h3+ 3. ♖h2 ♕f1#
4) 1. ♘xf5+ gxf5 2. ♖e6+ fxe6 3. ♕f6#
5) 1. ♖e5 ♗xe5 2. f6 ♖g8 3. ♗g7+
6) 1. ♖g5 hxg5 2. ♕c7 (2. ♕d7? ♕f1+ 3. ♔a2 ♕c4+; 2. ♕b7? ♕f1+ 3. ♔a2 ♕c4+)
7) 1. ♖e7 ♘xe7 (1. ... ♘xc3+ 2. bxc3 ♕c4 3. ♕xf8+ ♔xf8 4. ♖d8#) 2. ♕xf8+! ♔xf8 3. ♖d8#
8) 1. ♕b3+ ♔h8 2. ♘f7+ ♔g8 3. ♖d7 ♘xd7 (3. ... ♕xd7 4. ♘e5+) 4. ♘h6+ ♔h8 5. ♕g8+ ♖xg8 6. ♘f7#
9) 1. ♗c7 ♕xc7 2. ♖xc5+ ♕xc5 3. ♕b7+ ♔xa5 4. ♖a1#
10) 1. ♗e5 ♖xe5 2. ♘e8 ♘f5 3. ♘f6+ ♔h8 4. ♕g8#
11) 1. ... ♗f2 2. ♗xf2 (2. ♕xf2 ♖xe1 3. ♖g1 (3. ♖xe1 ♖xe1+) 3. ... ♖1e2) 2. ... ♕xg2#
12) 1. ♘d7! (1. ♘f7+ ♖xf7 2. gxf7 g5 3. ♖xf6 ♔g7) 1. ... ♗xd7 2. ♖f3 ♗e6 3. ♖fxh3+ ♗xh3 (3. ... ♔g8 4. ♖h8#) 4. ♖xh3#

**29. L'élimination de la défense : C**

1) 1. ♖a1+ ♖a2 2. ♖a4+ bxa4 3. b4#
2) 1. ... a3 2. ♕xa3 ♖h1+ 3. ♔b2 ♖b1#
3) 1. ... ♖e3 2. fxe3 ♘h3
4) 1. ♖h7 ♗xh7 2. ♕h8+ ♗g8 3. ♕h6#
5) 1. f5+ ♕xf5 2. ♕g7+ ♔h5 3. g4+ ♕xg4 4. ♕h7#
6) 1. ♕e5+ ♔f8 2. ♕f6 ♕xe7 3. ♕h8#
7) 1. ... f6+ 2. exf6 ♖e5+ 3. ♔h4 ♖h5+ 4. ♔g3 ♖h3#
8) 1. ♕g8+ ♗f7 2. ♕d8 ♖xg4 3. ♕d7#
9) 1. ♖g6 ♘g3 2. ♖g4+ ♖xg4 3. ♘h3#
10) 1. ♖d7 ♗xd7 2. ♕d6+ ♖e7 3. ♕h6+ ♔e8 4. ♖g8#
11) 1. ... ♖e4+ 2. dxe4 ♗a6
12) 1. ♗d7+ ♗xd7 2. ♘d5

**30. Le clouage: A**

1) 1. ... ♗xe5 2. dxe5 ♖d7 3. ♖c3 ♗e4
2) 1. ♘xe6+ ♗xe6 2. ♕b4
3) 1. ♘c6 ♕f6 2. ♘e7+ ♕xe7 3. ♕xf5
4) 1. ... ♕d8+ 2. ♖g5 ♔h7 3. ♕f4 ♔h6
5) 1. ♕a4+ ♕c6 2. ♖d8+ ♔xd8 3. ♕xc6
6) 1. ... ♘xg5 2. fxg5 ♖xe3
7) Dessin
8) Dessin
9) 1. ♖xc8+ ♖xc8 2. ♕a4+ ♔d8 3. ♗a5
10) 1. ♗b5 ♘c6 2. ♘e2 ♖c8 3. ♘xd4
11) 1. ♘xd6 ♕xd6 2. ♖xe5 (2. ♗h7+ ♔g7 3. ♖xe5 ♕xe5 4. ♗c3) 2. ... ♕xe5 3. ♗h7+ ♔g7 4. ♗c3
12) 1. ... ♗d5 2. ♕e2 ♕b1

**31. La finale de pions - Cases-clés : A**

1) 1. ♔d7! (1. ♔c7? a3 2. ♔d6 ♔d4!) 1. ... a3 2. ♔e6! ♔d4 (2. ... ♔e4 3. ♔f6!) 3. ♔f5 ♔c3 4. ♔e4 ♔b2 5. ♔d3 ♔xa2 6. ♔c2 *(Grigoriev 1925)*
2) 1. ♔g7 h5 2. ♔f6! (2. ♔g6? h4 3. ♔g5 h3) 2. ... h4 3. ♔e5 h3 4. ♔d4 ♔g2 5. ♔e3 ♔xh2 6. ♔f2
3) 1. ♔f4 ♔d5 2. ♔e3 ♔c4 3. a4! (3. ♔d2 ♔b3 4. a4 ♔xa4) 3. ... bxa4 4. ♔d2 ♔b3 5. ♔c1 *(De Feijter 1932)*
4) 1. ♔h8! (1. ♔f8 ♔f6 2. ♔g8 ♔e5 3. ♔f7 ♔d4 4. ♔e6 ♔c3 5. ♔d5 ♔b2 6. ♔c4 ♔xa2) 1. ... ♔f6 2. ♔h7! ♔e5 3. ♔g6 ♔d4 4. ♔f5 ♔c3 5. ♔e4 ♔b2 6. ♔d3 ♔xa2 7. ♔c2 *(Kovalenko 1977)*
5) 1. ♔f8 (1. ♔h7? ♔f5 2. ♔g7 ♔e4 3. ♔f6 ♔d3 4. ♔e5 ♔c2 5. ♔d4 ♔xb2) 1. ... ♔e6 2. ♔e8 ♔d6 3. ♔d8
6) 1. ♔f4! (1. ♔e3 ♔c4 2. ♔d2 (2. a4 ♔b4 3. ♔d4 ♔xa4 4. ♔c3 b5 5. ♔b2 ♔b4) 2. ... ♔b3) 1. ... b5 (1. ... ♔c4 2. ♔e5 ♔b3 3. ♔d6 ♔xa3 4. ♔c6=) 2. ♔e3 ♔c4 3. a4 bxa4 4. ♔d2 *(Iriarte 1975)*
7) 1. ♔c4 ♔b2 ((1. ... ♔a4 2. ♔d4 ♔b5 3. ♔e4 ♔c6 4. ♔f5! – 4. ♔f4? h3=) ♔d3 ♔c1 3. ♔e2 ♔c2 4. ♔f3 *(Moravec 1952)*
8) 1. ♔b5 ♔c3 2. ♔c5 ♔d3 3. ♔d5 ♔e3 4. ♔e5 ♔f3 5. ♔f5 ♔g3 6. h6! *(Selesniev 1914)*
9) 1. ♔g7! h5 (1. ... ♔d3 2. ♔xh7) 2. ♔g6 h4 3. ♔g5 h3 4. ♔g4 ♔d3 5. ♔xh3 ♔e4 6. ♔g4 *(Grigoriev 1938)*
10) 1. ♔g5 (1. ♔g7? h5 2. ♔g6 h4 3. ♔g5 ♔c6 4. ♔xh4 ♔d7 5. ♔g5 ♔e8 6. ♔g6 ♔f8=) 1. ... ♔c4 2. ♔h6 ♔d5 3. ♔xh7 ♔e6 4. ♔g6 (4. ♔g7? ♔f5=) 4. ... ♔e7 5. ♔g7 ♔e6 6. h4 ♔f5 7. h5
11) 1. ♔c6! (1. ♔c5? ♔b7 2. ♔d6 ♔c8! 3. ♔e7 ♔c7 4. ♔f6 ♔d6 5. ♔g5 h3 6. gxh3 ♔e7=) 1. ... ♔b8 (1. ... ♔a6 2. ♔d6 ♔b6 3. ♔e6 ♔c6 4. ♔f5 h3 5. gxh3 ♔d7 6. ♔f6 ♔e8 7. ♔g7) 2. ♔d7! (2. ♔d6? ♔c8=) 2. ... ♔b7 3. ♔e6 ♔c7 4. ♔f5 h3 5. gxh3 ♔d7 6. ♔f6 ♔e8 7. ♔g7 *(Moravec 1952)*
12) 1. ♔d2 (1. ♔xd3? ♔e1 2. ♔c2 (2. a4 ♔d1) 2. ... ♔e2 3. a4 ♔e1!=) 1. ... ♔f2 2. a4 ♔f3 3. ♔xd3

**32. La finale de pions - Cases-clés : B**

1) 1. ♔e6! (1. ♔xd5 ♔f7 ; 1. ♔xf5 ♔d7) 1. ... ♔d8 2. ♔xd5 f4 3. ♔e4 ♔e7 4. ♔xf4 ♔f6 5. ♔e4 ♔e6 6. e3 *(Glaser 1939)*
2) 1. a3 (1. a4? ♔a8 2. a5 ♔b8 3. b6 axb6 4. axb6 ♔a8 5. b7+ ♔b8 6. ♔b6 pat.) 1. ... ♔a8 2. a4 ♔b8 3. a5 ♔a8 4. b6 axb6 5. axb6 ♔b8 6. b7 *(Fahrni)*
3) 1. ♔b5! (1. ♔b6? ♔b8 2. ♔a5 ♔c7 3. ♔b5 ♔c8=. Also good is 1. ♔a5! ♔a7 2. ♔b5 ♔b8 3. ♔b6 ♔a8 4. ♔c7) 1. ... ♔a7 2. ♔a5 ♔a8 3. ♔a6 ♔b8 4. ♔b6 ♔a8 5. ♔c7 *(Verburg 1985)*
4) 1. ♔h4 ♔g7 2. ♔g5! (2. e5? ♔xh7= ; 2. h8♕+? ♔xh8 3. ♔xh5 ♔h7=) 2. ... ♔xh7 (2. ... h4 3. ♔xh4 ♔xh7 4. ♔h5 ; 2. ... ♔h8 3. ♔g6 h4 4. e5 et mat en e8.) 3. ♔xh5 ♔g7 4. ♔g5 ♔f7 5. ♔f5 ♔e7 6. ♔e5 ♔f7 7. ♔d6 *(Herberg 1941)*
5) 1. g8♘+ ♔h7 2. ♔c2 (2. ♘f6+? ♔g6 3. ♔c2 ♔xf6 4. ♔xd2 ♔f5=) 2. ... ♔xg8 3. ♔xd2 ♔f7 4. ♔e3 ♔e6 5. ♔e4
6) 1. ♔f2! (1. b4? ♔g4 2. ♔e3 ♔f5 3. ♔d4 ♔e6 4. ♔c5 a5 5. bxa5 ♔d7 ; 1. ♔f3? ♔h2! 2. b4 ♔g1=) 1. ... ♔g4 2. ♔e3 ♔f5 3. ♔d4 ♔e6 4. ♔c5 ♔d7 5. ♔b6 ♔c8 6. ♔xa6 ♔c7 7. b4 *(Leick 1948)*
7) 1. ♔c2! (1. b3? ♔e7 2. ♔b2 a4! 3. b4 ♔d6 4. ♔a3 ♔c6 5. ♔xa4 ♔b6= ; 1. ♔b1? ♔e7 2. ♔a2 ♔d6 3. ♔a3 ♔c6 4. ♔a4 ♔b6=) 1. ... a4! (1. ... ♔e7 2. ♔b3 ♔d6 3. ♔a4) 2. ♔b1! (2. ♔c3? a3! 3. b3 ♔e7=) 2. ... a3 3. b3! (3. b4? ♔e7 4. ♔a2 ♔d6 5. ♔xa3 ♔c6 6. ♔a4 ♔b6=) 3. ... ♔e7 4. ♔a2 ♔d6 5. ♔xa3 ♔c6 6. ♔a4 ♔b6 7. ♔b4 *(Dedrle 1921)*
8) 1. e3 (1. e4? g5 2. e5 ♔g8 3. ♔e7 g4 4. e6 g3=) 1. ... g5 2. ♔xg5 ♔g7 3. ♔f5 ♔f7 4. e4 ♔e7 5. ♔e5
9) 1. a5! (1. ♔h5? a5 2. ♔g5 ♔g8 3. ♔f6 ♔h7 4. ♔e6 ♔xh6 5. ♔d6
10) 1. ♔b4! ♔g5 2. ♔c5 ♔f4 3. ♔d4! ♔f5 4. ♔xd5 *(Moravec 1940)*
11) 1. a3 (1. a4? ♔b7 2. b3 ♔c7! 3. a5 bxa5 4. ♔xc5 a4 5. bxa4=) 1. ... ♔b7 2. a4 ♔c7 3. a5 bxa5 4. ♔xc5 a4 5. ♔b4 a3 6. ♔xa3
12) 1. ♔b4 (1. c4? ♔b6 2. ♔b4 bxc4 3. ♔xc4 e3! 4. fxe3 ♔c6=) 1. ... ♔b6 2. c3 ♔c6 3. c4 bxc4 4. ♔xc4 ♔d6 5. ♔d4 e3 6. fxe3! *(*D'après *Herberg 1956)*

**33. La finale de pions - Cases-clés : C**

1) 1. ♔f4 (1. ♔e4 ♔g4 2. ♔e3 ♔f5 3. ♔d2 ♔e4 4. ♔c3 ♔d5) 1. ... c3 (1. ... ♔h4 2. ♔e3 ♔g4 3. ♔d2 ♔f4 4. ♔c3) 2. ♔e3 c4 3. ♔e2 ♔g4 4. ♔d1 (1955)
2) 1. ♔g2 (ou tout de suite 1. b6 cxb6 2. ♔g2 ♔g6 3. ♔f2 ♔f6) 1. ... ♔g6 2. ♔f2 ♔f6 3. ♔e2 ♔e6 4. ♔d2 ♔d6 5. b6 cxb6 6. ♔c2 ♔c6 7. ♔b2 *(Guy 1941)*
3) 1. ♔f5 ♔g7 2. e7! (2. ♔e4? ♔f8 3. ♔d4 ♔e7 4. ♔d5 f5) 2. ... ♔f7 3. e8♕+ ♔xe8 4. ♔e6 (4. ♔xf6? ♔d7 5. ♔f5 ♔c6 6. ♔e4 ♔c5 7. ♔d3 ♔d5)
4) 1. ♔b2 ♔c4 2. ♔a3 b2 3. ♔a2
5) 1. ♔h8! *(Moravec 1952)*
6) 1. ♔c2 ♔d6 2. f6 gxf6 3. ♔d2
7) 1. ♖xb6 ♖xf3+ 2. ♔g2 axb6 3. ♔xf3
8) 1. ♔e6 ♔e8 2. d3 ♔f8 3. d4 ♔e8 4. d5 ♔f8 5. d6 exd6 6. ♔xf6
9) 1. ♔f2 b4 2. ♔e2! (2. ♖xe4+ ♔xe4 3. ♔e2 b3 4. ♔d2 ♔d4 5. ♔d1 ♔d3 6. ♔c1 ♔c3 7. ♔b1 b2) 2. ... b3 3. ♔d1! (3. ♖xe4+ ♔xe4 4. ♔d2 ♔d4 5. ♔d1 ♔d3)
10) 1. ♔g3! (1. ♔g4? ♔c2! 2. ♔f4 (2. ♔f3 ♔d3) 2. ... ♔d3 3. ♔e5 ♔c4) 1. ... ♔c2 2. ♔f2! ♔d3 (2. ... ♔d2 3. ♔f1) 3. ♔e1 *(Grigoriev 1931)*
11) 1. g6 (1. ♔g2 ♔g4) 1. ... fxg6 2. f5 gxf5 3. ♔g1 ♔g5 4. ♔f1 ♔g4 5. ♔g2 ♔f4 6. ♔f2 *(Mattisson 1918)*
12) 1. ♔f2! c5 (1. ... ♔d2 2. c5 ♔d3 3. ♔e1 ♔d4 4. ♔d2 ♔xc5 5. ♔c3) 2. ♔e3 ♔c2 3. ♔e2 ♔c3 4. ♔d1 ♔xc4 5. ♔c2 *(Mandler 1949)*

**34. La finale de pions - Course des pions: A**

1) 1. ♔f7 (1. e4? ♔g8=) 1. ... g5 2. e4 g4 3. e5 g3 4. e6 g2 5. e7 g1♕ 6. e8♕+ ♔h7 7. ♕e4+ ♔h6 8. ♕h4# *(Pogosjants 1976)*

2) 1. ♔e2 (1. e5? b3 2. e6 b2 3. e7 b1♕ 4. e8♕ ♕f1+; 1. ♔e3? ♔c3 2. e5 b3 3. e6 b2 4. e7 b1♕) ½-½
3) 1. h6 (1. d6 a3 2. h6 a2 3. d7 a1♕=) 1. ... gxh6 2. d6 a3 3. d7 a2 4. d8♕ a1♕ 5. ♕f6+ *(Kok 1992)*
4) Dessin
5) 1. f6 b3 2. ♔d1! (2. ♔d2? e4 3. f7 e3+=) 2. ... e4 3. f7 e3 4. f8♕ *(Zinar 1986)*
6) 1. d7 (1. ♔c8? f3 2. d7 f2 3. d8♕ f1♕= ; 1. ♔c7? g3 2. d7 g2 3. d8♕ g1♕ 4. ♕b8+ ♔a6=) 1. ... g3 (1. ... f3 2. ♔c7 f2 3. d8♕ f1♕ 4. ♕b8+ ♔a6 5. ♕b6#) 2. ♔c8 g2 3. d8♕ g1♕ 4. ♕a5# *(Schaffler 1979)*
7) 1. h7! (1. ♔g7? g3!) 1. ... g3 (1. ... c3 2. ♔g7! c2 3. h8♕ c1♕ 4. ♕h6+) 2. ♔g8! g2 3. h8♕ g1♕ 4. ♕g7+ *(Richter 1957)*
8) 1. ♔e7! (1. ♔d7? ♔b7 2. ♔e6 ♔xb6 3. ♔f6 ♔c5 4. ♔xg6 ♔b4 5. ♔f5 ♔xb3 6. ♔e4 ♔xa4 7. ♔d3 ♔b3! 8. ♔d2 ♔b2) 1. ... g5 2. ♔d6! ♔b7 3. ♔e5 ♔xb6 4. ♔f5 ♔c5 5. ♔xg5 ♔b4 6. ♔f4! ♔xb3 7. ♔e3 ♔xa4 8. ♔d2 ♔b3 9. ♔c1 *(Zinar, 2014)*
9) 1. ♔e4! (1. h6 d3 2. h7 d2 3. ♔e2 ♔c2 4. h8♕ d1♕+=) 1. ... ♔c4 2. h6 d3 3. ♔e3 ♔c3 4. h7 d2 5. h8♕+ *(Grigoriev)*
10) 1. h4 (1. ♔d5? ♔f3=) 1. ... b5 2. ♔d5 ♔d3 3. h5 b4 4. h6 b3 5. h7 b2 6. h8♕ b1♕ 7. ♕h7+ *(Brenev 1931)*
11) 1. ♔g7 (1. ♔g8? ♔f6 2. ♔h7 ♔g5; 1. ♔h7? ♔f4 (1. ... ♔f6? 2. ♔h6) 2. ♔g6 ♔xg4) 1. ... ♔f4 2. ♔f7 e5 3. ♔f6 e4 (3. ... ♔xg4 4. ♔xe5=) 4. g5 *(Marysko 1968)*
12) 1. ♔g4! (1. ♔f2 ♔h1 2. a6 h2 3. a7 pat.) 1. ... ♔g2 2. a6 h2 3. a7 h1♕ 4. a8♕+ *(Salvio)*

### 35. La finale de pions - Course des pions: B

1) 1. ♔e4! g5 (1. ... ♔g5 2. ♔e5! ♔h6 3. c4 ♔g7 4. c5 ♔f8 5. ♔d6! ♔e8 6. ♔c7! g5 7. c6 g4 8. ♔b8 g3 9. c7 g2 10. c8♕+) 2. c4 g4 3. c5 g3 4. ♔f3! ♔h3 5. c6 g2 6. c7 g1♕ 7. c8♕+ ♔h4 8. ♕h8+ ♔g5 9. ♕g7+ *(Zhuk, 2002)*
2) 1. ... ♔g7 (1. ... ♔g6? 2. d5 h5 3. d6 h4 4. ♔e6 h3 5. d7 h2 6. d8♕ h1♕ 7. ♕g8+ ♔h5 8. ♕h7+ et gagnent; 1. ... ♔g5? 2. ♔e6 h5 3. d5 h4 4. d6 h3 5. d7 h2 6. d8♕+ et gagnent; ) 2. d5 h5 3. d6 h4 4. ♔e7 h3 5. d7 h2 6. d8♕ h1♕
3) 1. ♔d4 ♔f5 2. ♔d5 ♔f6 3. ♔d6 ♔f7 4. c5 (4. ♔d7? a5 5. c5 a4 6. c6 a3 7. c7 a2 8. c8♕ a1♕= 4. ... ♔e8 5. ♔c7 a5 6. c6 a4 7. ♔b7 a3 8. c7 a2 *(Moravec 1953)*
4) 1. ♔g1! (1. ♔g2? h5 2. a5 h4 3. a6 h3+ 4. ♔xh3 d3=) 1. ... h5 2. a5 h4 3. a6 h3 4. a7 h2+ 5. ♔xh2 d3 6. a8♕ *(Zinar 1987)*
5) 1. ... ♔g3 2. a5 ♔f4 3. a6 ♔e3 *(Adamson 1921)*
6) 1. ♔e4 b3 2. ♔d3 ♔a4 3. g6 ♔a3 4. g7 b2 5. ♔c2 ♔a2 6. g8♕+ *(Constantin 1938)*
7) 1. ♔c7 ♔d4 2. ♔d6 a5 (2. ... ♔e4 3. h4 ♔f5 (3. ... a5 4. h5 a4 5. e6) 4. h5 a5 5. h6 ♔g6 6. ♔xd7 a4 7. e6 a3 8. e7 a2 9. e8♕+) 3. h4 (3. e6? dxe6 4. h4 ♔e4) 3. ... a4 4. e6! (4. h5? a3 5. e6 a2) 4. ... dxe6 5. h5 a3 6. h6 a2 7. h7 a1♕ 8. h8♕+ *(Pallasz 1991)*
8) 1. a4! (1. ♔d5? ♔f4 2. ♔e6 ♔e4 3. a4 ♔d4; 1. ♔d4? ♔f4 2. a4 e5+ 3. ♔c3 e4 4. a5 e3 5. a6 ♔g3!) 1. ... e5 2. a5 e4 3. ♔d4! ♔f4 4. a6 e3 5. ♔d3! ♔f3 6. a7 e2 7. a8♕+ *(Benko 1973)*
9) 1. ♔e4 (1. ♔e5 ♔g4 2. a4 f5 3. a5 f4) 1. ... ♔g4 2. a4 f5+ 3. ♔d3! ♔g3 4. a5 f4 5. a6 f3 6. a7 f2 7. ♔e2 ♔g2 8. a8♕+ *(Vinje 1938)*
10) 1. ... ♔b2 2. a5 ♔c3 3. ♔g3 ♔d4 4. a6 ♔e3 5. a7 f2 6. a8♕ f1♕ *(Reti 1922)*
11) 1. ... ♔g4 2. a4 ♔f3 3. a5 ♔g2 4. a6 f3 5. a7 f2+ 6. ♔d2 f1♕ 7. a8♕+
12) 1. b5 ♔e5 (1. ... h4 2. b6 h3 3. b7 h2 4. b8♕+) 2. b6! (2. ♔c5 ♔e6 3. ♔c6 h4 4. b6 h3 5. b7 h2 6. b8♕ h1♕+) 2. ... ♔d6 3. ♔b5 h4 (3. ... ♔d7 4. ♔a6 ♔c8 5. ♔a7) 4. ♔a6 h3 5. b7 ♔c7 6. ♔a7 *(Moravec 1952)*

### 36. La finale de pions - Percée: A

1) 1. g5 hxg5 2. f6! (2. h5? ♔d6 3. f6 ♔e6 4. fxg7 ♔f7 0-1) 2. … gxf6 3. h5 g4 4. ♔d3 *(Novak-Kalis CSR 1992)*
2) 1. c5 bxc5 (1. ... ♔d5 2. c6) 2. a5 ♔d5 3. a6
3) 1. ... e3 2. fxe3 f3 3. gxf3 h4
4) 1. g4 (1. f5? gxf5 2. ♔f4 ♔c4 3. ♔xf5 b5 4. g4 b4 (4. ... hxg4 5. ♔xg4=) 1. ... hxg4+ 2. ♔g3 (2. ♔xg4? ♔c4 3. f5 gxf5+ 4. ♔xf5=)
5) 1. ♔d2! a3 2. ♔c1! ♔f3 3. d5 cxd5 4. c6 d4 5. c7 *(Herbstmann 1929)*
6) 1. e5 c4+ 2. ♔c2 c5 3. f5
7) 1. ... c4 (1. ... f5 2. gxf5 g4 3. ♔d2) 2. ♔b1 f5 3. gxf5 g4 4. f6
8) 1. a5 (1. b5 axb5 2. a5 (2. axb5 d4 3. ♔c4 d3) 2. ... b4 3. c6 ♔d6 4. cxb7 ♔c7 5. a6 ♔b8 6. ♔d4 ♔c7) 1. ... ♔e6 2. b5 axb5 3. c6 ♔d6 4. cxb7 ♔c7 5. a6 b4 6. ♔d4 ♔b8 7. ♔c5
9) 1. a4! (1. d5? cxd5 2. a4 d4 3. ♔g4 d3 4. ♔f3 bxa4 5. b5 a3 6. b6 d2 7. ♔e2 d1♕+ 8. ♔xd1 a2 ; 1. ♔g4? d5) 1. ... bxa4 2. d5 cxd5 3. b5 *(Lewitt 1922)*
10) 1. c6! ♔b6 2. d6! exd6 3. f5 ♔c7 4. f6 ♔d8 5. c7+ ♔xc7 6. f7 *(Fontana 1943)*
11) 1. c4 ♔d2 (1. ... ♔d3 2. e5! dxe5 3. c5 e4 4. ♔c1!) 2. ♔b2! (2. e5? dxe5 3. c5 e4 4. c6 e3 5. c7 e2 6. c8♕ e1♕+; 2. ♔a2? ♔d3! 3. c5 (3. e5 dxe5 4. c5 e4) 3. ... dxc5 4. e5 c4 5. e6 c3 6. e7 (6. ♔b1 ♔d2!) 6. ... c2 7. e8♕ c1♕) 2. ... ♔d3 3. e5! (3. c5? dxc5 4. e5 ♔d2) 3. ... dxe5 4. c5 e4 5. ♔c1! e3 6. ♔d1 ♔e4 7. c6 ♔f3 8. ♔e1!
12) 1. ... f4 2. gxf4+ ♔d6 (2. ... ♔d5? 3. a5 ♔c5) 3. a5 g3 4. a6 ♔c7

### 37. La stratégie - Cavalier contre fou : A

1) 1. ♘a4!
   Les Blancs doivent bloquer les pions doublés noirs. Ainsi, le fou reste aussi mauvais.
   1. ... ♕e7 2. ♕d4 ♖fb8 3. ♘c5 a5 4. a3 ♔f7 5. ♖a1 ♖b5 6. b4 ♖ab8 7. c3 with a big advantage.
   *(Em. Lasker-Cohn, Saint-Pétersbourg 1909)*
2) 1. ♕xd4
   Avec un mauvais fou, une bonne stratégie consiste à échanger le reste des pièces.

1. ... ♕xd4
Après 1. ... cxd4 2. ♗e5 ♔g7 3. ♗xf6+ ♔xf6 4. b4 ♗a6 5. ♘f3 d3 6. cxd3 ♗xd3 7. ♘d4 ♗b5 8. ♘xb5 cxb5 9. g4 les Blancs gagnent la finale de pions .
2. ♗e5+ ♔h7 3. ♗xd4 cxd4 4. b4 ♗a6 5. ♘xf5 d3 6. cxd3 ♗xd3 7. ♘d4 *(Sax-Szell, Hongarije 1984)*

3) 1. ... c4
Rend le fou blanc mauvais. Dans une position fermée, le cavalier a plus d'atouts à faire jouer.
2. ♘h4 g5 3. hxg6ep fxg6 4. f4 h5 5. ♖f3 ♔d7 et Black won. (*Evans-Lein, South Bend 1981)*

4) 1. ♘xe6
Echanger des pièces !
1. ... ♗xe3 2. ♘xd8 ♗xd2 3. ♘xd2 ♖axd8 4. exf6 ♖xf6 5. ♘b3 et les Blancs ont une position idéale, le cavalier pouvant bloquer les pions. *(Karaklajic-Hall, Bognor Regis 1968)*

5) 1. ♗xf5
Echanger pour avoir un cavalier contre un fou.
1. ... ♕xf5 2. ♘xc6 ♗xc6 *(Wolff,P-Wen, Canada 1991)*

6) 1. ... ♗xc3
Un échange surprenant. Cinq coups plus tard, la force de l'échange devient claire. Après 1. ... ♘e5 2. ♘b5 les Blancs sont mieux et après 1. ... ♘b6, il y a également 2. ♘b5.
2. bxc3 ♕f6 3. ♗d2 ♘e5 4. ♖fb1 ♖fb8 5. ♖xb3 ♖xb3 avec grand avantage. *(Quinteros-Panno, Buenos Aires 1968)*

7) 1. ... ♗g4
D'abord échanger le fou.
2. ♕f4 ♗xf3 3. ♕xf3 ♕e7
Ensuite dévier le pion sur la couleur du fou.
4. e5 ♘d5 avec meilleur jeu.

8) 1. ... ♕xd8
Après l'échange des dames, la mauvaise position du roi noir n'a plus d'importance.
2. ♕xd8 ♘d6 3. ♕xg8+ ♔xg8

9) 1. .. ♗xc3
Les Noirs échangent toutes les pièces qui contrôlent la case e4. La prise sur c3 donne immédiatement aux Blancs un pion c faible. De même 1. ... ♗f5 2. ♗d2 ♗f5 est possible parce que les Blancs ne peuvent pas jouer leur cavalier. Après 2. bxc3 ♗f5 3. ♗xf5 ♕xf5 4. g4 ♕e6 5. ♗a3 ♘e4+ Les Noirs ont gagné sans trop d'efforts *(Makogonov-Botvinnik, Sverdlovsk 1943)*.

10) 1. ... ♘cxe4
Echanger les pièces et créer une case forte en e5.
2. fxe4 ♘g4 3. ♗xg7+ (3. ♗g1!?) 3. ... ♔xg7 4. ♕d4+ f6 avec avantage. *(Gaprindashvili-Martinovic, Smederevska Palanka 1990)*

11) 1. ♗xe6
Le coup 1. ♗b3 est également une possibilité. Après 1... ♗e7 2. ♗e3 a5 les Noirs ont suffisamment de possibilités de contre-attaque.
1. ... ♗e3 ♗b7 (or 3. ... c5 4. ♘xc5 ♗xc5 5. ♗xc5 ♗b7 6. g3) 4. ♗c5 ♖d8+ 5. ♔c2 ♗xc5 (5. ... ♖d5 6. ♖d1!) Les Blancs ont obtenu ce qu'ils voulaient : un bon cavalier contre un mauvais fou. *(Kupper-Krivec SUI ch)*

12) Les Blancs échangent toutes les pièces, de sorte à ce qu'ils gardent un bon cavalier contre un mauvais fou.
1. ♘g6
1. ♘c6 est aussi bon; les Noirs ont une possibilité de plus 1. ... ♗d6 2. ♗xf6 gxf6)
1. ... fxg6
1. ... hxg5 2. ♘xe7+ ♔h7 3. ♖e5 coût un pion.
2. ♖xe6 ♔f7 3. ♖ae1 ♖fe8 4. ♗xf6 ♗xf6 5. ♖xe8 ♖xe8 6. ♖xe8 ♔xe8 7. ♘d1 avec finale gagnante; un fou déteste les pions doublés *(Simagin-Keres, Moscou 1963)*

### 38. La finale ♗–♘ : Technique: A

1) 1. ♗e5+ ♔d7 2. f7 ♔e7 3. ♔e3 *(Troitzky 1924)*
2) Dessin
3) Dessin
4) 1. b5 axb5 2. ♗xb7
5) 1. ♗c4+ ♔c6 (1. ... ♔xc4 2. fxe6) 2. fxe6 ♘d8 3. ♗b5+ ♔xb5 4. e7
6) 1. ♗f3 (1. ♗g6? ♘b7 2. ♗xh5 ♘d6 3. c5 ♘f5+ =) 1. ... ♘a4 2. ♗xh5 *(Vaganian -Mikhalchishin. Lvov 1984)*
7) 1. ♗g4 ♘f5 2. ♔f8 ♘g7 3. ♔e7 *(Kijonka 1946)*
8) 1. ♗g5! a3 2. d7 (2. ♔c2? a2 3. ♔b2 ♘e1 4. d7 ♘c2 5. ♔xa2 ♘b4+ 6. ♔b3 ♘c6) 2. ... a2 3. ♗f6! *(De Feijter, 1932)*
9) 1. c7 ♔e8 2. ♗xg5 fxg5 3. f6
10) 1. ♔e4 ♔h8 2. ♔f4 ♔h7 3. ♔g4 ♔h8 4. g6
11) 1. h7 (1. ♔c4 ? b6 (1. ... ♔g6? 2. ♗e3 ♘e5+ 3. ♔xb3 ♘g4 4. ♗d2 ♘xh6 5. ♗xh6 (5. ♔b4 ♘f7 6. ♔b5 ♔f5 7. ♔b6 ♔e4 8. ♔xb7 ♔d4 9. b4 ♔c4 10. ♔c6 ♘e5+) 5. ... ♔xh6 6. ♔b4 ♔g5 7. ♔c5 ♔f5 8. ♔d5 ♔f6 9. ♔d6 ♔f7) 2. ♔xb3 ♔g6 3. ♔c4 ♔xh6)
12) 1. g7! ♘e6+ 2. ♔e5 ♘xg7 3. ♔f6 ♘e8+ (3. ... ♘h5+ 4. ♔g6) 4. ♔f7 a5! 5. ♔xe8 a4 6. ♗d6 *(Selesniev 1921)*

**39. La finale ♘–♗ : Le pion passé: A**

1) 1. e7 ♔f7 (1. ... ♗xh4 2. ♘f6+) 2. ♘g7 ♔xe7 3. ♘f5+ *(Chvojkova 1946)*
2) 1. ♔a2 ♗c3 2. c7 ♔d7 3. ♘d6 ♔xc7 4. ♘b5+ *(Pogosjants 1987)*
3) 1. ♘g5 ♗d5 2. ♘e6 c5 3. ♘c7+ ♔d7 4. ♘xd5 ♔c6 (4. ... ♔c8 5. ♘b6+ ♔b8 6. ♘d7+ ♔a7 7. ♘xc5) 5. ♔g3 c4 6. ♔f3 *(Matisson 1914)*
4) 1. ♔f1 f4 2. ♘e5 ♔f6 3. ♘g4+ ♔xg6 4. ♘xh2 *(Bron 1978)*
5) 1. ♔f3 ♗g5 2. ♘e6+ ♔b5 3. ♘xg5 fxg5 4. ♔g3 *(Troitzky 1896)*
6) 1. a6 ♗c5 2. ♘b4! ♗xb4+ 3. c3+ ♗xc3+ 4. ♔c2 *(Möberg 1928)*
7) 1. ♔h1! en de loper valt. *(Réti 1922)*
8) 1. ♔d2! (1. ♔d1? ♗b3+ 2. ♔d2 ♗a4) 1. ... e3+ 2. ♔c1 ♗f7 3. b7 ♔c7 4. ♘c6 *(Troitzky 1914)*
9) 1. ♘e7 ♗h5 2. ♘c6! ♗f3 3. ♘d4+ *(Kopac 1943)*
10) 1. ♘e4 ♗a6 2. ♔d2! *(Konstantinov 1959)*
11) 1. ♘g4 c5 2. ♘f6 ♗b5 3. ♔b6 ♔c4 (3. ... c4 4. ♔xb5 c3 5. ♘d5 c2 6. ♘b4+) 4. a3 *(F. Fischer 1950)*
12) 1. ♔c5 ♗b5 2. ♘d5 ♗e8 (2. ... ♗d7 3. ♘b6+) 3. ♘f6 ♗b5 4. ♔b6 *(Kopac 1966)*

**40. La finale ♘–♗ - Technique: A**

1) 1. ♘f4+ ♔e4 2. ♘d3 ♔xd3 3. h7 *(Pavitt 1862)*
2) 1. ♘d5 ♗g2 2. e4
3) 1. ♘e4 *(Kasparjan)*
4) 1. ♘xf4 ♗xf4 2. g4
5) 1. ♘e3 ♗e5 2. ♘f5 gxf5 3. h7 *(Fedotov 1956)*
6) 1. ♘f6 ♗g6! 2. ♘d7 ♗e8 (2. ... ♗xd3 3. c3+ ♔c4 (3. ... ♔e4 4. ♘c5+) 4. ♘e5+) 3. c3# *(Pogosjants 1964)*
7) 1. c5 ♗b1 2. ♘e6! fxe6 3. c6 *(Berger 1890)*
8) 1. ♔d7 ♗a5! 2. ♘b3 ♗c3 3. ♔e6 *(Kosek 1911)*
9) 1. f6 (1. ♔e4? ♗h8) 1. ... exf6 2. ♘e5! (2. ♔e4? f5+ 3. ♔xf5 ♗h8) 2. ... ♗xe5 (2. ... fxe5 3. ♔e4 ; 2. ... f5 3. ♘c4+) 3. ♔e4 ♗c3 4. ♔f5 *(Rinck 1912)*
10) 1. ... a5
11) 1. ♘e7! ♗c2 (1. ... ♗d1 2. ♘c6! ♗f3 3. ♘e5+) 2. ♘d5! ♗e4 3. ♘f6+ *(Kubbel 1910)*

1. a6 ♗a4 (1. ... ♗d1 2. ♘c2! ♔xc2 (2. ... ♗xc2 3. a7; 2. ... ♔c3 3. ♘d4; 2. ... ♗f3 3. ♘e1+) 3. ♔f4) 2. ♘c2! ♔xc2 (2. ... ♗c6 3. ♘b4+; 2. ... ♔c3 3. ♘d4; 2. ... ♗xc2 3. a7) 3. ♔d6 *(Clausen Hildebrand 1964)*

**41. La finale ♗–♞ : Technique: B**

1) 1. f6! gxf6 (1. ... g6 2. c7 ♔e8 3. ♗c6+ ♔f8 4. ♗b7) 2. ♗f5 ♘d6 3. c7 *(Hayes 1914)*
2) 1. ♔c3 ♘d4 2. ♔c4! a6 3. ♗g6! *(Pogosjants 1976)*
3) 1. f6 gxf6 (1. ... ♔e6 2. ♗h5 g6 3. ♗e2) 2. g6 ♔e6 3. ♗h5 *(Pfau 1935)*
4) 1. ♗b3+ ♔a5 2. ♗d1
5) 1. d5 exd5 2. ♔d3 ♔b1 3. ♗xc3 bxc3 4. ♔xc3 ♔c1 5. ♔d4 ♔xc2 6. ♔xd5
6) 1. f7 ♔g7 2. ♗e7 ♔xf7 3. ♗b4 *(Dawson 1925)*
7) 1. e7 (1. c7? ♔xc7 2. ♗b6+ ♔d6 3. ♗xd8 ♔xe6) 1. ... ♔xe7 2. ♗f6+ ♔xf6 3. c7 ♘b7 (3. ... ♘f7 4. ♔c5) 4. ♔c6! *(Prokes 1941)*
8) 1. ♗h7 h3 2. ♗e4+ ♔g1 3. f5 h2 4. ♗h1! ♔xh1 5. ♔f1 *(Troitzky 1917)*
9) 1. ♔d2 ♘c6 2. ♔c3 ♔f6 3. ♗f3
10) 1. ♔a2! (1. ♗e4? c4 2. h7 ♘d3; 1. ♔a1? c4 2. ♗b1 c2 3. ♗xc2+ ♘xc2+ 4. ♔b2 ♔d2 5. h7 c3+) 1. ... c4 (1. ... ♘f3 2. ♗c2+ ♔xc2 3. h7 ♔d2 4. h8♕ c2 5. ♕h6+ ♔d1 6. ♔b2) 2. ♗b1! c2 3. ♗xc2+ ♘xc2 5. h7 *(Tavariani 1953)*
11) 1. h6 f3+ 2. ♔f1 f2 3. ♗c2 (3. h7 ♘b3) 3. ... ♘e6 4. h7 *(Pogosjants 1977)*
12) 1. ♔c4 ♘b6+ 2. ♔b5 ♘a8 3. c8♕+ ♔xc8 4. ♔c6 g4 5. ♗g3 *(Bagdarsarjan 1937)*

**42. La finale ♘–♗ : Se défendre: A**

1) 1. f6! gxf6+ 2. ♔h6! d2 3. ♘d6 ♗c4 4. ♘f7+ ♗xf7 pat. *(Doesburg 1941)*
2) 1. dxc5 b5 (1. ... bxc5 2. ♘g3 ♗xg3 pat.) 2. ♘f2 ♗xf2 3. c6 ♔b6 4. c7 ♔xc7 pat. *(Havel 1948)*
3) 1. ♘h3 ♗f5+ 2. ♔h4 ♗xh3 3. g4 ♔h2 4. ♔g5 *(Van Altena 1940)*
4) 1. ♘f3 h3 2. ♘g5 h2 3. ♘f3 ♔g2 4. ♘xh2 ♔xh2 *(Dolci 1914)*
5) 1. ♘f5 c2 (1. ... ♔d3 2. ♘e7 c2 3. ♘c6 ♗g3 4. ♘b4+) 2. b8♕ ♗xb8 3. ♘d4 c1♕ 4. ♘b3+ *(Prokes 1941)*
6) 1. ♘h5 g2 2. ♘f4 g1♘ 3. ♘e2+! (3. ♘xe6 ♗g4) 3. ... ♔d2! 4. ♘xg1 ♔e3 5. ♘h3! ♗xh3 pat. *(Selesniev 1921)*
7) 1. ♘c4! bxc4 2. ♔h7 ♗c2 3. ♔h8 ♗xg6 pat. *(Mazel 1928)*
8) 1. ♘b6+ ♔c6 2. ♘xa4! bxa4 3. g6 ♔b5 4. g7! ♗e5+ 5. ♔a3 ♗xg7 pat. *(Selesniev 1940)*
9) 1. ♔e3 ♔xh2 2. ♔f2 ♔xh1 3. ♔g3 ♔g1 pat. *(Kubbel 1926)*
10) 1. ♔d4 d2 2. ♘xc3 ♔b3 3. ♘d1 ♗xd1 4. ♔d3 *(Butler 1956)*
11) 1. ♘e6 g2 2. ♘g5! ♗xg5 3. g7 g1♕ 4. g8♕ *(Chodera 1940)*
12) 1. ♘g3 ♗g6 (1. ... h4 2. ♘f5 g5 3. ♔f6; 1. ... g6 2. ♔f6 h4 3. ♘h5 gxh5 4. ♔g5) 2. ♘xh5 ♗xh5 3. ♔e7 (3. g4? ♗g6 4. ♔e7 ♗b1; 3. ♔f5? ♔f2 4. g4 ♗f7) 3. ... ♔f2 4. g4 ♗e8 (4. ... g6 5. ♔f6 ♔g3 6. ♔g5) 5. g5 ♗h5 6. g6 ♗xg6 7. ♔f8 *(Rivkin 1978)*

**43. L'attaque contre le roi : A**

1) 1. ♖f6 ♗xf6 (1. ... ♖g8 2. ♖xf7) 2. ♘xf6
2) 1. ♖g4+ fxg4 2. ♕g5+ ♔h8 3. ♕h6 f5 4. ♕xf8#
3) 1. ♘d4 exd4 2. ♗xd4
4) 1. ♗f6 ♗xf6 2. e5 ♘xd3 3. exf6
5) Dessin
6) 1. ♗xf5 exf5 2. ♖xe8+ ♕xe8 3. ♕f6+ ♔g8 4. ♘xf5 (4. ♘h5 ♕f8)
7) 1. ♖e6 ♖xe6 2. dxe6 d5 3. ♕xh6+ ♔e8 4. exf7+ ♔xf7 5. ♕g7+ ♔e6 6. ♕xg6
8) 1. ♗f1 ♗e3 2. ♗g2 ♖d6 3. ♕b5
9) 1. ♘fg5 fxg5 2. ♘f6 ♗xf6 3. ♗e4
10) 1. ♘e4 ♘xe4 2. f6 ♘xg5 3. ♕xg5 ♘e6 4. ♕f5
11) 1. ... ♘g5 (1. ... ♖xh4+ 2. ♘xh4 ♕xh4+ 3. ♕h3) 2. ♘xg5 f3
12) 1. ♖c5 ♕xc5 2. ♖xh7+ ♘xh7 3. ♕g7#

**44. L'attaque contre le roi : B**

1) 1. ♖xh7 ♔xh7 2. ♕h3+ ♔g8 3. ♘g5
2) 1. ... ♗xg2 2. ♖xg2 ♖xg2+ 3. ♔xg2 ♖e2+
3) 1. ♖xb7+ ♔xb7 2. ♖xa7+ ♘xa7 3. ♕b6+ ♔a8 4. ♘c7#
4) 1. ♕xh7+ ♔xh7 2. g6+ ♔h8 3. ♖g5 fxg5 4. hxg5#
5) 1. ... ♘e3+ 2. fxe3 ♖xh2+ 3. ♔xh2 ♕xg3+ 4. ♔h1 ♕h2#
6) 1. ♖g5 g6 2. ♕h5
7) 1. ♕h6 gxf5 2. ♖g4+ fxg4 3. ♗xh7+ ♔h8 4. ♗g6+ ♔g8 5. ♕h7+ ♔f8 6. ♕xf7#
8) 1. ♕h5 gxh5 2. ♖g3+ ♗g7 3. ♖xg7+ ♔f8 4. ♖xh7
9) 1. ... ♖xg2+ 2. ♔xg2 ♕e2+ 3. ♔h1 ♖d2
10) 1. ... ♘f4+ 2. gxf4 ♖h6 3. h4 ♕g6+ 4. ♔h3 ♗e7
11) 1. ♕xh7+ ♔xh7 2. exf6
12) 1. ♘f6+ ♔h8 2. ♕g5

**45. L'attaque contre le roi : C**

1) 1. ♘xc6 ♘xc6 2. ♘d5
2) 1. ♘d6 cxd6 2. ♖xe6
3) 1. ♗f6 gxf6 2. ♕h5+ ♔g7 3. ♕g4+ ♔h8 4. ♖d3
4) 1. ♖h8+ ♔xh8 2. ♗xf7
5) 1. ♕g5
6) 1. ♖xe6 ♘xe6 2. ♘f5+ ♔g8 3. ♘xh6+ ♔g7 4. ♘f5+ ♔g8 5. ♘xe7+
7) 1. ♘d5 (1. b4 ♕c4) 1. ... exd5 2. ♕xh5 dxe4 3. ♕h6
8) 1. ... ♗f4 2. ♕d3 ♕h2+ 3. ♔f1 ♗h3
9) 1. ... ♗c3 2. bxc3 bxc3
10) 1. ♖d4 ♕b6 2. ♕h6 ♕xd4+ 3. ♔h1
11) 1. ♖e2 ♕f1 2. ♖f3
12) 1. e5 dxc3 2. ♕f6

**46. L'attaque contre le roi : D**

1) 1. ♗e5 ♘xd3+ 2. ♖xd3 f6 3. ♘g5
2) 1. ♘f6+ ♔h8 2. ♘e8
3) 1. ♕g5 ♗xe2 2. ♖h8+ ♔xh8 3. ♕h6+ ♔g8
4) 1. ♖h5 gxh5 2. ♗d3+ ♔g8 3. ♕xh6
5) 1. ♕h7+ ♔f8 2. ♖e6
6) 1. ... ♖xh4 2. ♕xh4 ♖xg2+ 3. ♔h1 ♕xf3
7) 1. ♕e8+ ♔h7 2. ♗h5
8) 1. ♘xd7 ♗xd7 2. ♗xf6 g6 3. ♕g5
9) 1. ♘f6+ ♔h8 2. ♕h5 h6 3. ♕g6
10) 1. ♖xh7 ♔xh7 2. ♗xg6+ fxg6 3. ♕h6+
11) 1. ♖xh5 gxh5 2. ♗f6
12) 1. ♗h7+ ♔h8 2. ♗xg7+ ♔xg7 3. ♕g6+ ♔h8 4. ♗g8

**47. L'attaque contre le roi / ♗≠: A**

1) 1. ... ♗e4 2. ♖g1 ♕xg2+ 3. ♖xg2 ♖f1# *(Smeets-Hendriks Groningen 1998)*
2) 1. ♘g6+ hxg6 2. hxg6 ♕g7 (2. ... ♖b7 3. ♕xb7) 3. ♕xb8+
3) 1. ♖e7 ♖d4 (1. ... ♔f8 2. ♕f6) 2. ♕f6 ♕f8 3. ♗e5
4) 1. ♕h6 gxh6 2. ♖xf5+ ♔g8 3. ♖g3+
5) 1. ... ♕g6 2. ♔b1 ♘a3+ (2. ... ♕xc2+ 3. ♔a1) 3. ♔a1 ♘xc2+ 4. ♔b1 ♘a3+ 5. ♔a1 ♕b1+ 6. ♖xb1 ♘c2#
6) 1. ♘c6 ♕g5 (1. ... bxc6 2. ♕xg7+ ♔xg7 3. ♗e5+ ♔h6 4. ♗g7#) 2. h4
7) 1. ... ♗c2 2. ♖f1 ♗d3

8) 1. ♖xc5 ♕xc5 2. ♖d7
9) Dessin
10) 1. ♗h6 ♕xa1+ 2. ♔h2
11) 1. ♗e7 (1. ♗d8 ♖a8) 1. ... ♖xe7 (1. ... ♕xe5 2. ♖xf7 ♕f5 3. ♖1xf5 exf5 4. ♖g7+ ♔h8 5. ♗f6) 2. ♕h8+ (2. ♖f8+ ♖xf8 3. ♕h8+ (3. ♖xf8+? ♔xf8 4. ♕h8+ ♔f7 5. ♕g7+ ♔e8) 3. ... ♔xh8 4. ♖xf8#) 2. ... ♔xh8 3. ♖f8+
12) 1. ♖xg6+ hxg6 2. ♕xg6+ ♔f8 3. ♗a3+ ♔e8 4. ♕g8+ ♔d7 5. ♕xf7+ ♔d8 6. ♕e7#

**48. L'attaque contre le roi / ♗≠: B**

1) 1. ♗g7+ ♖xg7 2. ♖d8+ ♖g8 3. ♖xg8+ (3. ♕h6 ♕h1+) 3. ... ♔xg8 4. ♕h6
2) 1. ♘f5 exf5 (1. ... g6 2. ♘xh6+) 2. ♖xg7+
3) 1. ♖xf7+ ♔xf7 (1. ... ♗xf7 2. e6+) 2. ♕g6+ ♔f8 3. ♖f1+
4) 1. ... ♘xh2 2. ♕e1 (2. b8♕ ♗f1) 2. ... ♕h5
5) 1. ... ♖e1+ 2. ♔a2 (2. ♗d1 ♖xd1+ 3. ♕xd1 ♕xb2#) 2. ... ♕xa3+ 3. ♔xa3 ♖a1#
6) 1. ... ♕e3+ 2. ♔h1 (2. ♖f2 ♗d4 3. ♕f1 ♖f8) 2. ... ♕xh6+ 3. ♔g1 ♗h2+ 4. ♔f2 ♕d2+
7) 1. ♘g5 hxg5 2. ♗e4 (2. ♕h5+ ♗h6 3. ♕xh6+ ♕h7) 2. ... ♔g8 3. ♕h7+ ♔f7 4. ♖f1+ ♔e8 5. ♗g6+
8) 1. ♖f6 ♖e5 2. ♕xh6 gxh6 3. ♖g6+
9) 1. ♖xf7 ♖xf7 2. ♖xf6 ♕xf6 3. ♕c8+
10) 1. ♖g8+ ♔h7 2. ♕e3 (2. ♖xg6 ♖d6!) 2. ... ♖e6 3. ♖h8+ ♔xh8 4. ♕xh6+ ♔g8 5. ♕xg6+
11) 1. ♖e8+ ♔h7 2. h4 ♗d5 (2. ... g5 3. ♕e4+ ♕g6 4. ♖h8+) 3. ♕xh6+
12) 1. ♗d6 h5 2. ♕e7 ♕b7 3. ♕f8+ ♔h7 4. ♗e7

**49. La finale - Le mat : A**

1) 1. ♖g4+ ♔h5 2. g3 ♘f3 3. ♖h4+ ♘xh4 4. g4#
2) 1. ♕h6 ♕xh6 (1. ... ♕f7 2. ♕h1+ d5 3. ♕xd5+! ♕xd5 4. ♘xd5) 2. ♘d5 et mat en b6 ou c7 (*Van der Marel*).
3) 1. ♖h8+ ♖xh8 2. ♘f8+ ♔g8 3. ♘g6 ♖h7 (3. ... ♗b2 4. gxh8♕#) 4. ♘e7#
4) 1. ♗c4 c6 (1... a4 2. ♕b7+ ♔a5 3. ♕b5#) 2. ♕b1+ ♕b4 3. ♕h7
5) 1. ♖a7 ♗d7 ( 1. ... ♗f7 2. ♖xf7 ♘c1 3. ♘d4# ) 2. ♖c7+ ♖xc7 3. ♘d8#
6) 1. ... ♗f6+ 2. exf6 ♔g6 3. g4 ♕e1+ (*Buxa-Kovacs*)
7) 1. ♘f2 (1. ♖a1? ♗xg5 2. ♘xg5 ♔f6) 1... ♗xg5 2. ♖f8 b2 3. ♘d3#
8) 1. ♗f2 ♘e4 (1. ... ♘f3 2. gxf3 gxf3 3. ♗e1 f2 4. b5# ; 1. ... a3 2. ♗e1 a2 3. ♗xd2 a1♕ 4. b5#) 2. b5+ ♔a5 3. ♗e1+ ♘d2 4. ♗xd2#
9) 1. ♘c5+ ♔c8 2. ♘b6+ ♔d8 3. ♔f8! ♖a1 (3. ... ♘d5 4. ♘e6#) 4. ♘b7#
10) 1. ♖f1+ ♔g8 2. h6 gxh6 (2. ... g6 3. ♔e7) 3. ♔e7 b2 4. ♖g1#
11) 1. ♕c4+ ♕xc4 2. ♗g2+ f3 3. ♗xf3#
12) 1. c3+ ♕xc3 2. ♕b6+ ♕c5 (2. ... ♕xb6 3. ♗f2#) 3. ♕b2+ ♕c3 4. ♕xc3#

**50. La finale - Avantage matériel : A**

1) 1. ♗e5 ♔d3 2. ♔d7 ♔e4 3. ♔e6 a1♕ 4. ♗xa1 ♔f4 5. ♗e5+ *(Prokes 1947)*
2) 1. ♘b6 ♔d3 2. ♘a4 ♔c4 3. ♔g2 ♔b5 4. ♔f3 ♔xa4 5. ♔e4 ♔b5 6. ♔d5
3) 1. ♔f2 ♖h3 (1. ... ♔f5 2. ♗e6+; 1. ... ♖d3 2. ♖a6+ ♔f5 3. ♗c2) 2. ♖a6+ ♔f5 3. ♗e6+
4) 1. ♘f5! ♔d3 2. ♘d6 (2. ♘h6) 2. ... ♔d4 3. ♘f7 *(Rewitz 1992)*
5) 1. ♔d5 ♔d2 2. ♗xc4! ♔c2 3. b3! (3. b4? ♔c3 4. ♔c5 bxc4 5. b5 ♔d3 6. b6 c3 7. b7 c2 8. b8♕ c1♕+) *(Kaila 1968)*
6) 1. ♘g1 g5 2. ♔f5 g4 3. ♔f4 gxh3 4. ♘f3# *(Makletsov 1981)*
7) 1. d4 a4 2. ♔g7 (2. ♗b1? a3 3. d5 ♔c1 4. ♗a2 ♔b2 5. ♗c4 ♔c3 6. ♗a2 ♔b2) 2. ... a3 3. ♗g8 ♔c2 4. ♔f6 ♔c3 5. ♔e5 *(Samilio 1976)*
8) 1. ♘d4! (1. ♘c3? d2 2. ♔b3 ♔c7 3. ♔b4 ♔b7 4. ♔b5 ♔c7) 1. ... ♔b7 2. ♔c3! (2. ♔b3? d2 3. ♔c2 ♔a6 4. ♘b3 ♔b5 5. ♔xd2 ♔b4 6. ♔c2 ♔c4) 2. ... ♔a6 (2. ... d2 3. ♔xd2 ♔a6 4. ♘b3 ♔b5 5. ♔c3) 3. ♔b4 d2 4. ♘b3! d1♕ 5. ♘c5# *(Godes 1955)*
9) 1. ♗d1 ♔f4 2. ♔h5 b5 3. ♔h4 b4 4. ♔h3 b3 5. ♔g2 *(Moravec 1960)*
10) 1. b4 (1. ♘a6? ♔c3 2. b4 ♔c4 3. ♔e4 d5+! ; 1. ♘xd7? ♔c3 2. ♘c5 ♔b4 ; 1. ♔e4? ♔c3) 1. ... ♔c3 2. b5! ♔b4 3. b6 ♔b5 4. ♘xd7 ♔c6 5. ♔e4 ♔xd7 6. ♔d5 ♔c8 7. ♔c6 *(Kopac 1943)*
11) 1. ♗f6+ (1. ♔d7? ♔h7 2. ♗g5 a5 3. ♔e6 a4 4. ♔f5 a3 5. ♔g4 a2 6. ♗f6 ♔xh6) 1. ... ♔h7 (1. ... ♔g8 2. ♔d7 a5 3. ♔e6 ♔h7 4. ♗g7 a4 5. ♔f5 a3 6. ♔g5) 2. ♗g7 a5 3. ♔d7 a4 4. ♔e7 ♔g6 5. ♔f8 a3 6. ♔g8 a2 7. h7 *(Heuäcker 1939)*
12) 1. ♘g6 g3 2. ♘h4 e4 3. ♘g2 e3 4. ♘f4 g2 5. ♘d5 g1♕ 6. ♘c7# *(Voja 1950)*

**51. La finale – Passer à une position gagnante : A**

1) 1. ♖h1! ♔xh1 (1. ... ♔xh3 2. ♔f2) 2. ♔f2
2) 1. ♖b6+ ♔c2 2. ♖b4 ♖e4+ 3. ♖xe4 (3. ♔f3 ♔d3) 3. ... fxe4 4. a4 f5 5. ♔e3 (5. a5 f4 6. a6 f3+ 7. ♔e3 f2 8. ♔xf2 ♔d2 9. a7 e3+ 10. ♔f3 e2)
3) 1. ♕d8+ ♔h7 2. ♕d3+ ♔g8 3. ♕b3+ ♔h7 (3. ... ♔f8 4. ♕f3+) 4. ♕h3
4) 1. ♕e5+ ♔f2 2. ♕g3+ ♔f1 3. ♕d3+ *(D'Hondt 1931)*
5) 1. ♖f1! (1. ♖d5+? f5 2. ♖d4 f4+ 3. ♖xf4 ♘f5+ 4. ♔f3 ♘h6) 1. ... ♘f5+ (1. ... f5 2. ♖f4) 2. ♖xf5+ ♔xf5 3. ♔h4 ♔e4 4. h6
6) 1. a3! (1. ♘g6 ♔xg6 2. ♔xg8 ♔f6; 1. a4 ♔e6 2. ♔xg8 ♔d6) 1. ... ♔f8 (1. ... ♔e7 2. ♔xg8) 2. ♘g6+ ♔f7 3. a4 ♔xg6

(3. ... ♔e6 4. ♔xg8) 4. ♔xg8 *(Beasley 2002)*
7) 1. ♘c6! ♗xc6 2. ♗e4! ♗xe4 3. ♔xe4 ♔c7 4. ♔e5!
8) 1. ♖f6 (1. ♖f2+ ♔h3 2. ♖f6 (2. ♖f3+ ♔h4) ) 1. ... c4 2. ♖h6+ ♔g2 3. ♖xc6 dxc6 4. g6
9) 1. ♖h8 (1. ♔g3 ♔e6 2. ♖g5 ♘f6 3. ♖g6 ♔e5) 1. ... ♔g7 2. ♔g5! (2. ♖xg8+ ♔xg8 3. ♔g4 ♔f8 4. ♔f4) 2. ... ♔xh8 (2. ... ♘f6 3. ♖d8) 3. ♔g6
10) 1. ♖a4+ ♔xa4 (1. ... ♔b6 2. ♖a6+ ♔b7 3. ♔c4) 2. b6 ♘b5 3. ♔e4 d5+ 4. ♔e5
11) Dessin
12) 1. ♕b2+ ♔d1 2. ♕b1+ ♔e2 3. ♕b7

**52. La finale - Arrêter le pion passé : A**

1) 1. ♘c3 c1♕ 2. ♘b5+ ♔a8 3. ♘c7+ ♔a7 4. ♖a6#
2) 1. ♗a2 ♖c1 2. ♖g1
3) 1. ... ♗xg3 (1. ... ♗a7 2. ♔f4 ♔g7 3. g4 hxg4 4. ♔xg4 ♔h6 5. ♔h3 ♗b8 6. g4 ♗a7) 2. a7 ♗f2 3. ♔f4 ♗xa7
4) 1. ♘d2+ ♔d3 2. ♘e4 ♔xe4 3. b8♕ h1♕ 4. ♕b7+ *(Ericsson 1965)*
5) 1. ♘d1 ♔d2 (1. ... ♔xd1 2. h7 g2 3. h8♕ g1♕ 4. ♕a1+) 2. ♘e3 ♔xe3 3. h7 g2 4. h8♕ g1♕ 5. ♕d4+ *(Hasek 1929)*
6) 1. ♘d1 (1. ♘xc2? pat) 1. ... c1♕+ 2. ♘c3+ ♔a3 3. ♖a5+ ♔b2 4. ♖a2#
7) 1. ♘d3 b1♕ (1. ... b1♘ 2. ♗c5 ♘c3 3. ♘f2+ ♔g1 4. ♘e4+ ♔h1 5. ♘g3#) 2. ♘f2+ ♔g1 3. ♘e4+ ♔h1 4. ♘g3# *(Pogosjants 1964)*
8) 1. ♗b6 ♔xb6 2. ♔c4 f2 3. ♘d5+ ♔c6 4. ♘e3 *(Prokes 1941)*
9) 1. ♘c3 h2 2. ♘xe4! ♔xe4 3. a7 h1♕ 4. a8♕+ *(Jespersen 1909)*
10) 1. ♖e1 a1♕ 2. ♖g1+ ♕xg1 3. ♖g8+
11) 1. ♘g6+ ♔h7 (1. ... ♔g8 2. ♘e7+ ♔f8 3. g6 h1♕ 4. g7+ ♔e8 5. g8♕+ ♔d7 6. ♕c8+ ♔d6 7. ♘f5+ ♔d5 8. ♕xb7+) 2. ♘e7 h1♕ 3. g6+ ♔h6 4. ♘f5+ ♔h5 5. ♘g3+ *(Kuzmuchev 1984)*
12) 1. ♗c4 (1. e7 f1♕ 2. e8♕ ♕c1+ 3. ♔d7 ♕d2+ 4. ♔c7 ♕xb4) 1. ... bxc4 2. e7 f1♕ 3. e8♘! *(Völlmer 1933)*

**53. La finale - Le zugzwang: A**

1) 1. ♔a3 g4 2. ♘f4#
2) 1. f3 ♔g8 2. f4 ♔h8 3. ♔f7
3) 1. ♘b6! ♔a5 2. b3! (2. b4+? ♔a6 3. b5+ ♔a5) 2. ... ♖a6 (2. ... ♔a6 3. b4) 3. b4# *(Pogosjants 1980)*
4) 1. c7 ♖d6+ 2. ♔a7! ♖d8 3. ♔b7 *(Halberstadt 1936)*
5) 1. ♖h1 d2 2. ♘g1 ♗f3 3. ♘e2#
6) 1. g7 ♗xh7 2. h3 ♔g6 3. h4 ♔h6 4. h5
7) 1. c5 b5 2. a3
8) 1. ♔h6 g5 2. ♔h5 g4 3. ♔h4 g3 4. ♔xg3
9) 1. a7 ♔b5 (1. ... ♘b6+ 2. ♔c7! ♔b5 3. ♔b7) 2. ♔b8! (2. ♔b7? ♘b6 3. ♔c7 ♔a6 4. ♔b8 ♘d7+ 5. ♔c7 ♔xa7 6. ♔xd7 ♔b6) 2. ... ♘b6 3. ♔b7! *(Fritz 1964)*
10) 1. ♖g7 (1. ♖h7? ♕b4 ; 2. ♖xc7? ♕e5+ ♔xe5; 1. ♖xc7 ♕e5+ 2. ♔xe5) 1. ... ♕b4 2. ♖h7 c6 (2. ... ♕d6 3. ♖h8+ ♔d7 4. ♖d8+ ♔c6 5. ♖xd6+ ♔xd6 6. ♘f4 c5 7. ♘e2) 3. ♖h8+ ♔d7 4. ♖d8#
11) 1. ♕g6+ ♔xh3 2. ♔f3! e5 (2. ... ♘f7 3. ♕xe6+ ♔h2 4. ♕e2+) 3. ♕f5+ ♔h2 4. ♕c2+ *(Lommer 1967)*
12) 1. ♖h6 ♕h5 2. g3! (2. g4? ♕h2 3. ♔e1 ♔g2; 2. ♔f2? ♔h2 3. g4 ♕h3) 2. ... ♔h2 (2. ... ♕h2 3. g4) 3. g4 ♕h3+ 4. ♔f2! *(Jasik 2015)*

**54. Stratégie - Bons + mauvais fous: A**

1) Dessin
2) 1. ... ♘a7
Le cavalier n'est pas bien en c6 et en a7, il prépare un échange favorable du fou. Les Blancs ne jouent pas les meilleurs coups, mais la suite est instructive.
2. ♘e5 (2. ♕d3 ♕e8) 2. ... ♗b5 3. ♗b2 ♗xc4 4. ♕xc4 ♕d5 5. ♕xd5 exd5 6. ♖c1 ♘b5 7. 0¬ 0 (7. ♖c5!?) 7. ... ♘e4 8. ♖c2 ♘ed6 9. ♗c1 et les Noirs sont excellents *(Blumin-Fine New York 1939)*
3) 1. ♗e2
Le fou en c8 domine les cases affaiblies. Donc, échanger est le bon plan.
1. ... ♕h6 2. ♗g4 ♘d7 3. ♘f3 ♘b6 4. ♗xc8 ♖exc8 5. ♕b3 ♗f6 6. ♘h4 ♕f8 7. ♘f5 et les Blancs n'avaient plus trop de mal. *(Ståhlberg-Wade, Birmingham 1951)*
4) 1. ... b5!
Les pions blancs sont fixés sur les cases noires. Le coup joué est mieux que 1. ... g5 2. ♖f2 g4 3. a4.
2. ♕f3
Les Blancs ne veulent pas attendre sans rien faire et sacrifient un pion.
2. ... bxc4 3. ♕xc6 ♕xf4 4. ♕xc4 e5 5. ♕e2 exd4 6. ♖d3 dxc3 7. ♖xd7 ♖xd7 8. ♖xd7 ♗d4+ 9. ♔h1 ♕c1+ et les Blancs abandonnèrent.
*(Kmoch-Alekhine, Kecskemet 1927)*
5) 1. ... ♗g4!
Non pas le fou en d6 est la plus mauvaise pièce sur l'échiquier, mais le fou en g3. Après l'échange en f3, ce fou est condamné à la perpétuité.
2. h3 ♗xf3 3. ♕xf3 ♕xf3 4. gxf3 f6 5. ♔g2 a5 6. a4 ♔f7 7. ♖h1 ♔e6 8. h4 ♖fb8. A l'aile-dame, les Noirs ont un fou de

plus. *(Winter-Capablanca, Hastings 1919)*

6) 1. ... ♗f8!
Les Noirs activent leur mauvais fou. Le coup est possible, car après 2. Txf6 Fe7 la tour est enfermée.
2. ♖d2 ♔g7 3. ♗d3 ♗b4 4. ♔c2 ♘c5 5. a3 ♗xc3 6. ♗xf6+ ♔xf6 7. ♔xc3 ♖d8 avec une position idéale pour les Noirs. *(Tarrasch-Euwe, Bad Pistyan 1922)*

7) 1. g4!
Les Blancs ont l'avantage du bon fou. Ils doivent créer un deuxième front. Mauvais est 1. b4 a5 (ou 1. ... ♖a8) et les Noirs ont du contre-jeu.
1. ... ♗c8 2. h4 g6 3. ♖h1 ♔g7 4. h5 ♖h8 5. ♖fh2 ♗d7 6. g5 et les Blancs décidèrent la partie à l'aile-roi. *(Tarrasch-Teichman, San Sebastian 1912)*

8) 1. ... ♕a4
Les Noirs forcent l'échange des tours. Le pion passé c décide la partie. Peu rentable est 1. ... ♖xc2+ 2. ♕xc2 ♕c4 3. ♕b2 ♔g7 4. ♗d2.
2. ♖xc4 dxc4 3. ♕b1 c3 4. ♗c1 ♕d1 *(Korotylev-Neverov, Saint-Pétersbourg 1993)*

9) 1. c3!
Les Noirs menacent d'échanger les fous par Fb5.
1. ... ♗b5 2. ♗b1 ♘c6 3. ♗c2 ♖aa8 4. a4 ♗a6 5. b4 b5 6. ♖eb1 ♖ac8 7. ♗d3 ♘a7 8. ♖a3 ♖c7 9. a5 et le fou en a6 est devenu un pion (qui est autorisé de prendre en arrière). *(Sokolov-Vaganian, Minsk 1986)*

10) 1. ♗a4! *(Kasparov-Giorgadze, Minsk 1979)*

11) 1. ... ♗xc3
Le fou c6 est plus fort que celui en g2.
2. ♕xc3 ♕e5 et les Noirs sont un peu mieux. *(Najdorf-Bronstein, Budapest 1950)*

12) 1. ... ♕d7!
Le fou en d2 cause des soucis, et non pas le fou en e7. La passivité du fou est encore surmontable, mais alors la tour en f1 doit faire un effort. C'est ce qu'empêche le coup de la dame. Le gain de temps 1. ... ♖d8 2. ♖c1 ♕d7 3. ♗e1, n'est par conséquent pas bon.
2. ♗c1
Sur 2. ♖d1, il y a 1. ... ♖d8.
2. ... a4 3. ♕c2 ♖c8 4. ♕e2 ♕d5 5. a3 b3 6. e4 ♕c4 7. ♕e1 ♕c2 8. f4 ♗c5+ 9. ♔h1 ♗d4 10. f5 ♗xb2 11. ♗xb2 ♕xb2
Les Blancs abandonnent. *(Tylor-Aljechin, Hastings 1936)*

### 55. La finale - Bons + mauvais fous: A

1) 1. ♗e5+ ♔g8 2. f5 e6 3. f6 ♗a3 4. f7+
2) 1. ♗f1 ♗e8 2. ♗h3! (2. ♗g2 ♗g6) 2. ... ♔b7 (2. ... ♗f7 3. ♗c8+) 3. ♗g2+ ♔a6 4. ♗c6 *(Awerbach 1954)*
3) 1. ♗f7 ♗b7 2. ♗e6 ♗e4 3. ♗c8 ♗b1 4. ♗b7 ♗a2 5. ♗d5 ♗b1 6. ♗g2 ♗a2 7. ♗f1 ♗b1 8. ♗d3 *(Niemarkt 1959)*
4) 1. ♗e2 ♗g6 2. ♗d3 ♗h7 3. ♗b1 ♗g6 4. ♗c2 ♗h7 5. ♗b3 ♗g8 6. ♗d1 ♗f7 7. ♗f3
5) 1. ♗a6 (1. a6 ♗c8 2. ♔a8 ♗d7 3. ♗b3 ♗c8) 1. ... ♗e8 2. ♗c8! ♔xc8 (2. ... ♗f7 3. ♗d7! ) 3. ♔b6 ♔b8 4. a6 ♔a8 5. ♔c7 ♔a7 6. ♔d8 ♗f7 7. ♔e7 ♗g8 8. ♔d7
6) 1. ♔c2 ♔d4 2. ♔b3 ♔c5 3. ♔c3 ♗a6 4. ♗a8 ♔b5 (4. ... ♗e2 5. ♗b7; 4. ... ♗c8 5. ♔d3) 5. ♔d4
7) 1. ... b5 2. a4 b4 3. ♗f2 ♗c7 4. ♗e1 ♗b6 5. ♗f2 e5
8) 1. ... f5 2. gxf5 ♔g7 3. ♔d4 ♔f6 4. ♔c5 ♔xf5 5. ♔b6 ♔f4 6. ♗g2 d4 *(Nunn-Ribli, Lucerne 1985)*
9) 1. f6 (♗es premiers coups peuvent être inversés : 1. g4! f6 (1. ... hxg4 2. f6) 2. gxh5 ♗f8 3. ♗d2 ♔a4 4. ♗c1) 1. ... gxf6 (1. ... ♗xf6 2. ♗xd6+! ; ♗f8 ♗xd6+!) 2. g4! hxg4 3. h5 ♗f8 4. h6 ♗xh6 5. ♗xd6+!
10) 1. ♗e6 ♗e8 2. ♗a2 (2. ♗b3 ♔c3 3. ♗d5 ♔d4 4. ♗e4 ♗b5 (4. ... ♔c5 5. ♔e5) 5. ♗xg6 ♗c4 6. ♗xf7 ♗xf7 7. ♔f5) 2. ... ♔c5 3. ♔e5 ♔c6 4. ♗d5+ ♔c7 5. ♗b3 ♔d8 6. ♔d6
11) 1. b4! axb4 (1. ... b6 2. bxa5 bxa5 3. ♗b5! ♔f8 4. ♔b2) 2. ♗c2! ♗c6 3. ♔b2 b6 4. ♔b3 ♔f8 5. ♔xb4 ♔e8 6. a5! bxa5+ 7. ♔xa5 ♔d8 8. ♔b6 ♗e8 9. ♔c5 ♔c7 10. ♗d3
12) 1. ♗c4 ♔a7 2. ♔b4 ♔b7 3. ♔c3 ♔c7 4. ♔d4 ♔d7 5. ♔e5 ♔e7 6. ♗e6 ♔f8 7. ♔f6 ♗f7 8. ♗xf7 g5 9. hxg5

### 56. La finale de fous (=) - Le pion passé: A

1) 1. ♗a5! ♗xa5+ 2. ♔d3 ♗c7 3. ♔e4 *(Dawson 1925)*
2) 1. ♔e3! ♗f7 2. ♔d4 ♗e8 3. a7 ♗c6 4. ♗d7! ♗xd7 5. a8♕+ *(Herbstmann, 1925)*
3) 1. ♗d3+ ♔c5 2. ♗f1 ♔d4 (2. ... ♗d5 3. ♗xh3 ♔b5 4. ♗c8) 3. ♗xg2 (3. ♔d6? ♔c3) 3. ... hxg2 4. a8♕ g1♕ 5. ♕a7+
4) 1. ♗f7 ♗a8 2. ♗d5 c6 3. c5+ *(Queckenstadt 1920)*
5) 1. g6! hxg6 2. f6 ♗f3 3. ♗c4! ♔xc4 4. f7 *(Kosek 1921)*
6) 1. a7 ♗d5 2. c4 ♗b7 3. ♗f3 ♗xf3 4. d5 *(Karstedt 1915)*
7) 1. ♗c8 ♔e1 2. ♗xg4 ♔f2 3. ♗f3! (3. ♗h3? ♗e4+!) 3. ... ♗xf3 4. g4 *(Prokes 1941)*
8) 1. g7 ♗f7+ 2. ♔c5 ♗xa2 3. b4+ axb3 4. g8♕
9) 1. ♗d6! e4+ 2. ♔xe4 ♗a7 3. ♔f3 ♗b8 4. ♗f4 (4. ♗xb8?) 5. ... ♗a7 6. ♗e3 ♗b8 7. ♗g1 *(Evreinov 2015)*
10) 1. ♔g6! (1. ♔f6? a5! 2. ♔f7 (2. ♗b4 axb4 3. e7 ♗d8!) 2. ... a4 3. ♗f6 (3. ♗a3 ♗d8) 3. ... ♗c5) 1. ... a5 (1. ... ♗f2 2. ♗f6 ♗c5 3. ♔f7 a5 4. ♗g7 a4 5. ♗f8) 2. ♗b4! ♗d8 (2. ... axb4 3. e7 ♔d7 4. ♔f7) 3. ♗xa5! ♗xa5 4. e7 ♔d7 5. ♔f7 *(Croitor 2015)*
11) 1. c6! bxc6 (1. ... ♔b6 2. cxb7 ♔c7 3. e7 ♗b5 4. ♔g4) 2. ♗g6! c5 (2. ... hxg6 3. e7) 3. e7 ♗b5 4. ♗d3! c4 5. ♗xc4

*(Larsen, 1932)*

12) 1. e6 (1. ♗d7 ♔xf4 2. ♗xf5 ♔xe5 3. h6 ♔f6) 1. ... ♗xe6 (1. ... ♔xf4 2. e7 ♔g5 3. ♗a4) 2. h6 ♗f5 3. ♗d7 ♗h7 4. f5

**57. La finale de fous (=) - Technique: A**

1) 1. ♔b4! ♔d5 2. e4+ ♔xe4 3. ♗xd1 ♔d3 4. ♔c5 e4 5. ♔d5 *(Pogosjants 1976)*
2) 1. ♗h5! ♔b5 (1. ... g6 2. ♗g4 ♔b5 3. ♗e6) 2. ♗e8+ ♔c5 3. g6 ♗g8 4. ♗f7 *(Kubbel 1983)*
3) 1. ♗c2+ ♔a5 2. b4+ ♔a6 3. ♗f5 ♗c6 4. ♗c8 ♗b7 5. b5+ (5. ♗d7? ♗c6) *(Pogosjants 1981)*
4) 1. ♗c5! ♗b8 2. ♗g1! ♗h2! 3. ♗xa7 ♗g1 4. ♗f2! *(Szulc 1954)*
5) 1. ♔e2 ♗c1 2. g4
6) 1. ♗c7+ b6 2. ♗xg3 ♗d2 (2. ... ♗e7 3. ♗e1+ ♗b4 4. ♗c3 ♗xc3+ 5. ♔xc3 b5 6. c5 b4+ 7. ♔d4 ♔b5 8. ♔d5) 3. ♔c2 ♔b4 (3. ... ♗b4 4. ♗e5 ♗e7 se transpose sur la ligne donnée par le coup 2) 4. ♗d6+ ♔a5 5. ♔xd2 *(Moravec 1951)*
7) 1. ♗g6 (1. ♔xc5? f2 2. ♗c4 ♔xh7; 1. ♗d5? f2 *Euwe-Lilienthal, Stockholm 1937 0-1)* 1. ... f2 2. ♗d3 f1♕ 3. ♗xf1 ♔xh7 4. ♔xc5
8) 1. f6 (1. fxe4? ♗xf5 2. ♗d1 e3 2. ... ♗g4 3. ♔f2 e6!; 1. f4+ ♔xf5 2. ♗d1 e3 3. ♗g4+ ♔e4 4. ♗xc8 e2 5. ♔f2 e6) 1. ... exf6 2. e6! ♗xe6 3. f4+ ♔f5 (3. ... ♔xh5 4. ♗e8+ ♗f7 5. ♗xf7#) 4. ♗d1 e3 (4. ... ♗c4 5. ♗g4#) 5. ♗c2# *(Melnichenko, 2010)*
9) 1. ♔f6 ♔h6 (1. ... ♗d1 2. ♔g7) 2. ♗g6 ♗d1 3. g4 ♗xg4 4. hxg4 *(Bernstein 1904)*
10) 1. ... b5 2. ♗xb5 (2. axb5 ♗d5 3. ♗xd5 exd5) 2. ... ♗xb5+ 3. axb5 ♔c7
11) 1. ♔b2 e6 2. ♗c2 (2. ♗f7? ♔d3) 2. ... e5 3. ♗f5 e4 4. ♗xe4 (4. ♗e6+? ♔d3 5. ♗xa2 e3) 4. ... ♗b3 5. ♗d3+! ♔xd3 6. ♔xb3 *(Marin 2009)*
12) 1. d7+ ♔xd7 2. ♗e5 ♔c8 3. ♔f4 ♗b8 (3. ... ♔d7 4. ♔g5 ♔e7 5. ♔g6 ♔d7 6. ♔f7 enz.) 4. ♗xb8 ♔xb8 5. ♔e5 ♔c7 6. ♔xe6 *(Hasek 1908)*

**58. La finale de fous (≠) - Le pion passé: A**

1) Dessin
2) 1. h6 Lc3 (1. ... e4 2. d4 ♗c3 3. ♔e3 ♔d5 4. ♗b3+) 2. d4 exd4 (2. ... ♗xd4 3. ♗e4 ♔e6 4. h7) 3. ♗d3 ♔e6 4. h7 *(Rinck 1928)*
3) 1. e7 a2 2. ♗e3+ g5 3. ♗d4 *(Apschenek 1933)*
4) 1. ♗f4+ ♔g7 2. ♗e5+ ♔f7 3. ♗d4 cxd4 4. a7
5) 1. ♗f5+ ♔f6 2. ♔e8 ♗e7 3. ♗h3 *(Herbstmann 1928)*
6) 1. ♔d5 (1. ♗xe5+ ♔d7 2. ♔d5 ♔e7) 1. ... ♔d7 2. ♗a3! ♔e8 3. ♔e6 e4 4. ♔f6 e3 5. ♔g7 e2 6. ♗b4 *(Kazantsev, 1950)*
7) 1. h5 ♗a4 (1. ... ♗b5 2. ♗g1+) 2. ♗g1+ (2. b3 ♗b5) 2. ... ♔c4 3. b3+ ♔xb3 (3. ... ♗xb3 4. ♔b2) 4. h6 *(Rinck 1928)*
8) 1. ♔d8 ♗b5 2. ♗a3 ♗c6 3. ♔c7 ♗e4 4. a6 bxa6 5. ♔d7
9) 1. ♗c5+ ♔a6 2. ♔c7 ♗a8 3. ♔c8 ♗b7+ 4. ♔b8 *(Dobrescue, Nestorescue 1976)*
10) 1. ... g1♕ 2. ♗xg1 ♔g2 3. ♔g4 ♗a8 4. ♔h4 ♗f3
11) 1. ... ♗e3 (1. ... g4? 2. ♔f5 ♗e3 3. ♔xg4 ♗xf2 4. ♔h3 a2 5. ♗xa2 ♔xa2 avec le mauvais fou) 2. ♔xh6 (2. f3 a2 3. ♗xa2 ♔xa2) 2. ... g4+ 3. ♔g6 ♗xf2
12) 1. ♔f4 ♗f2 (1. ... h3 2. g3 ♗b8+ 3. ♔f5 ♗xg3 4. ♗e2+ ♔h4 5. g6) 2. ♔f5 h3 3. g3 ♗xg3 4. ♗e2+ ♔h4 5. g6 h2 6. ♗f3 *(Vinichenko 1984)*

**59. La finale de fous (≠) - Se défendre: A**

1) 1. ... ♔e7 2. h7 g6+ 3. ♗xg6 (3. ♔xg6 ♗h8) 3. ... ♗g7
2) 1. ... e5 (1. ... ♗a4 2. ♗c7+ ♔d5 3. ♔e7; 1. ... ♗xd7 2. ♗c7+ ♔c6 3. ♗e5) 2. fxe5+ ♔e6
3) 1. f5 ♗xf5 2. ♗g3 d5 3. ♗d6 ♔f7 4. ♔d4
4) 1. ♔b3 (1. ♗d1 h4) 1. ... ♔g5 2. ♗b5 ♔h4 3. ♗e8 ½-½
5) 1. ♔a3 (1. ♔b3 c1♕ 2. ♗xc1 ♔xh4 3. ♗b2 ♗f7+ 4. ♔c2 g5) 1. ... c1♕+ 2. ♗xc1 ♔xh4 3. ♗b2
6) . ... ♗d6 2. ♗b3 ♗c5 3. b7 ♗d6 4. ♔d5 ♗b8 5. ♔c6 ♔e7
7) 1. ... ♔c8! (1. ... ♔c6? 2. e7 ♔d7 3. b7 ♗xb7 4. ♔f7 ; 1. ... ♔e8? 2. ♔e5 ♗b7 3. ♔d6 ♗a8 4. ♗b8 ♗b7 5. ♗c7 ♗f3 6. e7 ♗g2 7. ♗d8 ; 1. ... ♔d8 2. ♗b8) 2. e7 ♗c6 3. ♔f7 ♔b7 4. e8♕ ♗xe8+ 5. ♔xe8
8) 1. ... ♗b5! (après 1. ... ♔c8? les pions peuvent avancer en formation fermée : 2. ♔c5 ♗f3 3. b5 ♗e2 4. ♔b6 ♗d3 5. ♔a5 ♗e2 6. b6) 2. a7 ♗c6 3. ♔c5 ♗a8
9) 1. d8♕ ♗xd8 2. c7 ♗xc7 3. ♗c6 b1♕ 4. ♗e4+ ♕xe4 pat
10) 1. ♗f5! ♔a2 2. ♗e6! ♔b2 3. ♗f7 ♔a3 4. ♗g6
11) 1. g6 (1. h5? ♗xg5 2. ♗e2 ♔f2 3. ♗d1 ♔e3 4. ♗c2 ♔d2 5. ♗b1 ♔c3 6. ♗a2 ♔xd3; bon est 1. ♔g1 ou un coup normal du fou. Après la prise en h4, 2. g6 est le coup indiqué.) 1. ... fxg6 2. h5 gxh5 3. ♗g2
12) 1. ... a5

**60. La finale de fous (=) – Se défendre: A**

1) 1. a6 ♗b8 2. ♗c3 ♗a7 (2. ... dxc3 3. a7 ♗xa7 pat.) 3. ♗xd4+ ♗xd4 4. a7 ♗xa7 pat. *(Dawson 1913)*
2) 1. ♔e6 ♗f8 2. ♔d5 ♔d2 3. ♔c4 ♔c2 4. ♗g7! (4. ♔b5? ♔b3 5. ♗c1 ♗g7 6. ♔a5 ♗f6 7. ♔b5 ♗c3) 4. ... ♗e7 5. ♗f6! ♗d6 6. ♗e5! *(Buzandjan 1955)*
3) 1. ♗c3! (1. ♗f6? ♗d2 2. ♗g7 ♗c1 3. ♗e5 ♔c2) 1. ... ♗xc3? 2. bxc3 ♔c2 3. c4 ♔b3 4. c5 ♔xa3 5. c6 ♔b2 6. c7 a3 7. c8♕
4) 1. ♗g6! c4 2. ♗h7! ♗xh7 (2. ... ♔f7 3. ♗g8+ ♔f8 (3. ... ♔g6 4. ♗xc4 ♗xc4 pat.) 4. ♗xc4 ♗xc4 5. g6 ♗d3 6. ♔h7

♗xg6+ 7. ♔xg6 ♔g8) 3. g6 c3 4. gxh7 *(Nerong 1932)*
5) 1. g5 (1. ♗f4 ♗h4 2. ♗e3 ♗g3 3. ♗g1 ♗f4 4. ♔b3 ♔b6 5. ♔a4 ♗c1)
6) 1. ♗xe3 ♗d2 2. ♗g5 ♔f5 3. f4 ♗xf4 4. ♔h5
7) 1. f3! ♗xf3 2. ♔f2 h2 3. ♗d1! ♗xd1 (3. ... h1♕ 4. ♗xf3+) 4. ♔g2 *(Prokes 1946)*
8) 1. c6! ♗xc6 (1. ... ♔e7 2. c7 ♔d7 3. ♗a4!) 2. ♗a4! bxa4 3. ♔d2! (3. ♔d1? ♗e4! 4. ♔c1 a3) 3. ... a3 (3. ... ♗e4 4. ♔c3!) 4. ♔c2 *(Ojanen 1957)*
9) 1. g6 ♗c5 (1. ... ♗d4 2. f5 exf5 3. ♗f6) 2. ♗f6! ♗f8 3. f5! exf5 4. ♗e7! ♗xe7 pat. *(Selesniev 1917)*
10) 1. ♔xf4 ♗xh3 2. ♗a6! bxa6 (2. ... ♗g2 3. ♗xb7 ♗xb7 4. ♔e3 ♔d5 5. ♔d2 ♔c4=) *(Breider 1950)*
11) 1. ♔e5 (1. ♗a2 ♔f6) 1. ... ♗f7 2. ♔xd4 ♗xc4 3. ♔c3 *(naar Holm 1932)*
12) 1. ♗h3 ♗c6 2. ♗g2 ♗xg2 3. d7 h1♕+ 4. ♔d2

**61. Se défendre contre l'attaque contre le roi: A**
1) 1. ... ♕c4 2. ♕xh5? (2. ♗e7 f5 3. ♗xf8 ♖xf8) 2. ... ♕xf1+
2) 1. ... ♘f6 2. ♕h4 ♗e8 (2. ... ♘g4 3. ♖h3 ♘xe5 4. fxe5 ♕c7 5. ♕h7+) 3. ♖h3 ♗h5 4. ♖ff3
3) 1. ... ♗e4 (1. ... ♔g8 2. ♗xh6 ♗e4 3. ♗xg7; 1. ... ♘c6 2. ♗g5 ♔g8 3. ♖xh6 gxh6 4. ♗f6 ♕xf6 5. exf6 ♔h7 6. ♖e1) 2. ♗xh6 (2. ♖xh6+ gxh6 3. ♕xh6+ ♔g8 4. ♗g5 f6 5. ♗xf6 ♖xf6) 2. ... ♗g6
4) 1. ... ♕c2+! (surtout pas 1. ... ♔xh7? 2. ♘g5+ ♔g8 3. ♕h3) 2. ♔xc2 (2. ♔a1 ♕d1+ 3. ♔a2 ♘b4+ 4. ♔a3 ♕a1# ; 2. ♔a2 ♘b4+ 3. ♔a3 ♘d3+ 4. b4 ♗xb4+ 5. ♔a2 ♕xb2#) 2. ... ♘xe3+ 3. fxe3 ♔xh7
5) 1. ... ♕c5+ 2. ♔h1 ♕f2
6) 1. ... ♘f6 2. ♕h4 ♗e8 (2. ... ♘g4 3. ♖h3 ♘xe5 4. fxe5 ♕c7 5. ♕h7+) 3. ♖h3 ♗h5 4. ♖ff3
7) 1. ... ♕h7 2. ♖h4 ♕xh4 3. gxh4 ♖g8
8) 1. ... ♕e4 (1. ... g5 2. ♗c4 ♕e4 3. ♗d3 ♕h4 4. ♗xh7+ ♔h8 5. ♕xh4 gxh4 6. ♗e4 ♖b8 7. ♖b3; 1. ... ♕b5 2. c4 ♕d7 3. ♖h3) 2. ♗d5 (2. ♖e3 ♕h4 3. ♕xh4 ♗xh4) 2. ... ♕e2 3. ♗xb7 ♖d8
9) 1. ... ♕xf2+ 2. ♔h1 ♕xe1+ 3. ♖xe1 ♘f2+
10) 1. ... ♗d3 2. ♖xd3 fxe5 3. ♕h6+ (3. e4 ♕h4 4. ♖g3 ♕h7 5. ♕g4 ♖a6) 3. ... ♔g8 4. ♕g6+ (4. e4 ♕f6)
11) 1. ... h5 (1. ... ♗xg7 2. f6) 2. ♖g5 ♗xg7 3. ♕c3 ♕e5
12) 1. ... ♔f6 (1. ... ♔f8? 2. ♕g5 ♖c8 3. ♕xd8+ ♖xd8 4. ♖a8; 1. ... ♔g8? 2. ♖a8 ♖c8 3. ♖xc8 ♕xc8 4. ♘e7+; 1. ... ♔h7? 2. ♖a8 ♖c8 3. ♖xc8 ♕xc8 4. ♕h3+) 2. ♖a6+ ♖c6

**62. Se défendre contre l'attaque contre le roi: B**
1) 1. ♕e8+ (1. ♔g2 ♘f4+; 1. f4 ♗xf4+; 1. ♘f5 ♘g3+ 2. ♔g2 ♘xf5) 1. ... ♘f8 2. ♕xf8+ ♔xf8 3. ♖c8+ ♔e7 4. ♘f5+
2) 1. ... ♕xe4 2. ♗xe4 ♗e8
3) 1. ♘xf3 exf3 2. ♕g7+
4) 1. ♕xf7+ ♔h8 2. ♗e5
5) 1. ... ♕xc1+ 2. ♕xc1 ♗xb2
6) 1. ... ♕b1+ 2. ♘e1 ♖c4
7) 1. ... ♕xd5 (1. ... ♕xf4 2. ♘xe7#) 2. ♖h8+ (2. ♗xa6 ♕xg2 3. ♖h2 ♕e4+) 2. ... ♗xh8 3. ♕h6 ♖c1+ 4. ♖xc1 ♕xd3+ 5. ♖c2 ♕xc2+ 6. ♔xc2 ♖c8+ 7. ♔d1 ♗g7
8) 1. ♖d2 (1. d4 ♕e2) 1. ... ♖xd2 2. d4 ♕e2? (partie: 2. ... ♗h2 est mieux) 3. ♗c1
9) 1. ♖xd4 (1. h6 ♖xa2+ 2. ♔xa2 ♕a4+ 3. ♔b1 ♕xc2+ 4. ♔a2 ♖a3+; 1. ♕e2 ♕a4 2. ♔b1 ♕xa2+ 3. ♔c1) 1. ... ♕a5 2. ♕b1 ♖xc2 3. ♖b4 (3. ♖h3 ♖h2) 3. ... ♕xb4 4. ♕xc2 ♘b3+ 5. ♔b1 ♘d2+ 6. ♔c1 ♘c4
*(Skripchnko-Naiditch, Dortmund, 2001)*
10) 1. ... ♗d2! (1. ... ♕xg6? 2. ♕xf8+ ♗g8 3. ♗h5! ♕e6 (3. ... ♕g5 4. h4 ♕f4+ 5. ♔g2) 6. ♕g7#
*(Chigorin-Tarrasch, Saint-Pétersbourg 1893)* 2. ♖xf6 ♗xh6 3. ♖xh6 b3 4. ♗d1 b2 5. ♗c2 ♖c8
11) 1. ... ♕b5 (1. ... gxf6 2. ♖h4) 2. ♖h4 (2. ♖d1 ♘xf6) 2. ... ♕xd3 3. ♘c1 ♕f5
12) 1. ... ♕e8 (1. ... ♖e8 2. ♖h3 ; 1. ... ♘e5 2. ♗f6 exf6 3. ♖h3) 2. ♗f6 (2. ♖h3) 2. ... ♘xf6 3. ♖h3 ♘h5 4. ♖xh5 gxh5 5. ♕g5+

**63. Se défendre: ♘/♗/♖ contre ♟: A**
1) 1. ♖d4+! ♔e6 (1. ... ♔c6 2. ♖c4+ ♔b5 3. ♔xe2 ♔xc4 4. ♔d2 ♔b3 5. ♔c1 ♔c3 pat.) 2. ♖e4+ ♔f5 3. ♔xc2! ♔xe4 4. ♔d2 ♔f3 5. ♔e1 ♔e3 pat. *(Maksimovskikh e.a 1987)* ½-½
2) 1. ♔f3 d2 2. ♖c4+! ♔d3 3. ♖d4+ ♔xd4 4. ♔xe2 ♔c3 5. ♔d1 ♔d3 pat. *(Prokes 1939)*
3) 1. ♔e1 c3 (1. ... ♔c3 2. ♖e3+ (2. ♔d1? b2) 2. ... ♔c2 3. ♖e2+ ♔c1 4. ♖e3) 2. ♔d1 b2 (2. ... c2+ 3. ♖xc2) 3. ♖d2+! ♔c4 4. ♖xb2 ½-½ *(Prokes 1947)*
4) 1. ♘e6! (1. ♔d4? ♔xg5 2. ♔e3 ♔h4 3. ♔f2 ♔h3 4. ♔g1 ♔g3) 1. ... g3 (1. ... ♔xe6 2. ♔d4 ♔f5 3. ♔e3 ♔g5 4. ♔f2 ♔f4 5. ♔g2) 2. ♘d4+ ♔e4 3. ♘e2 ½-½ *(Hanneman 1949)*
5) 1. ♔g7! (1. ♔f7? d3 2. ♘g6 d2 3. ♘f4+ ♔h6!) 1. ... d3 2. ♘g6 d2 (2. ... ♔g5 3. ♘e5 d2 4. ♘f3+) 3. ♘f4+ ♔g4 (3. ... ♔g5 4. ♘h3+ ; 3. ... ♔h4 4. ♘g2+) 4. ♘d5! (4. ♘g2? ♔f3) 4. ... d1♕ 5. ♘e3+ *(Von Altena 1941)*
6) 1. ♘d6 (1. ♔f8 g3 2. ♘d6 g2 3. ♘f7+ ♔h7 4. ♘g5+) 1. ... g3 2. ♔f8 g2 (2. ... ♔h7 3. ♘e4 g2 4. ♘g5+) 3. ♘f7+ ♔h7 4. ♘g5+ ♔g6 5. ♘f3 *(Hanneman 1927)*
7) 1. ♗g2! (1. ♗f1? ♔e5 2. ♔e7 ♔f4 3. ♔f6 (3. ♗g2 ♔e3 4. ♔f6 ♔e2) 3. ... ♔f3) 1. ... ♔e5 2. ♔e7 ♔f4 3. ♔f6 ♔e3 4. ♔f5 ♔e2 5. ♔f4 f1♕+ 6. ♗xf1+ ♔xf1 7. ♔xg3 *(Kling, Horwitz 1853)*
8) 1. ♔d3! (1. ♗a2? ♔e5! ; 1. ♔c3+? ♔e5 ; 1. ♔d2+? ♔f4 2. ♗a2 ♔e5) 1. ... ♔e5 (1. ... ♔f4 2. ♔d4 h2 3. ♗e4) 2. ♔e3 h2 3. ♗e4 *(Selivanov 1994)*

9) 1. ♗h7 ♔d5 2. ♗d3! (2. ♗f5? h2 3. ♗c8 ♔c6) 2. ... h2 3. ♗a6 ♔c6 4. ♔c8 h1♕ 5. ♗b7+ *(Selivanov 1991)*
10) 1. ♔a6 f2 2. ♔b7 ♔d5 3. ♔b6 ♔d4 4. ♔c6 ♔e4 5. ♔c5 ♔e3 6. ♔d5 ♔f3 7. ♔d4 ♔e2 8. ♔e4 f1♕ 9. ♗xf1+ ♔xf1 10. ♔f3 ½-½ *(Halski 1983)*
11) 1. ♗e8! (1. ♗e2? h4! 2. ♔b6 ♔c3 3. ♔c5 d4 4. ♔d5 d3 5. ♗f3 h3! 6. ♔e4 h2 7. ♔e3 d2 8. ♔e2 ♔c2 9. ♔f2 h1♕ 10. ♗e4+ d2 10. ♗f3 h4; 1. ♗d7? d4 2. ♗f5 ♔c3 3. ♔b6 d3 4. ♗e4 d2 5. ♗f3 h4) 1. ... h4 2. ♗f7 ♔c4 3. ♔b6 h3 4. ♔c6 h2 5. ♗xd5+ ½-½ *(Pikurov 1987)*
12) 1. ♗e2 (1. ♗g4? h2 2. ♗c8 ♔d3 3. ♗b7 ♔c2 4. ♗e4+ ♔c3) 1. ... h2 2. ♗a6 ♔d4 3. ♗b7 ♔c3 4. ♗e4 ½-½

### 64. Se défendre contre des menaces: A

1) 1. ♖f8+ ♔xf8 2. ♘e6+ ♔f7 3. ♘xd4
2) 1. ... ♕xg3+ (1. ... ♗xg7 2. ♖hxg7+ et les Blancs sont meilleurs;1. ... ♗e7 2. ♖h8+ ♔xg7 3. ♖xd8) 2. ♔xg3 ♗d6+ 3. ♔g4 ♔xh7
3) 1. ♕a1! ♖a4+ 2. ♘e2+!
4) 1. ... ♖b3 (1. ... ♖d3? 2. ♘e7) 2. axb3 axb3 (2. ... cxb3? 3. ♘e7 b2 4. ♘c6#)
5) 1. ... ♕g7 (1. ... d5 2. ♗xd5) 2. ♕h4 ♕f8 3. ♕h5 ♕g7
6) 1. ... ♕d2 2. ♗xf8 (2. ♗h8 ♖g8) 2. ... ♗xg2+ 3. ♖xg2 ♕e1+ (3. ... ♕d1+)
7) Dessin
8) 1. ... ♔g7 (1. ... f5 2. ♖e6 ♕g1 3. ♖e3; 1. ... ♕g1 2. ♖f6 ♕g2 3. ♖xf7) 2. ♕f6+ (2. ♕xg5 ♕xf2+ 3. ♕g3 g5+ 4. ♔g4 h5+) 2. ... ♔h6 3. ♕f4 ♔g7
9) 1. ... ♗xh2+ 2. ♔xh2 (2. ♕xh2 ♕xe4 ; ♔xh2 3. ♕e5; 2. ♔h1 ♗g3) 2. ... ♕e5+ 3. ♔g1 h6
10) 1. ... ♖e1+ (1. ... ♕xf7 2. ♗xd4+) 2. ♖xe1 (2. ♔xe1 ♗xc3+) 2. ... ♕xf7 3. ♗xd4+ ♔g8
11) 1. ... ♗e2 (1. ... ♕xf7 2. ♖xg5+ ♔h7 3. ♖h5+ ♔g7 4. ♕g4+; 1. ... ♖xd6 2. ♖xg5) 2. ♕xe2 (2. ♕d2 ♕f6) 2. ... ♕xd4+ 3. ♔f1 ♖xd6 4. ♖xg5+ ♔xf7 5. ♕h5+ ♔f8 6. ♕h6+ ♔e8 7. ♖g8+ ♔d7
12) 1. ♗e4! ♕xe4 2. ♕f7 *(Seyboth, 1903)*

### 65. La finale de tours: Vulnérabilité: A

1) 1. ♖g6 ♖g7 2. ♖xh6+ ♖h7 3. g6 ♖xh6 4. g7+ ♔h7 5. g8♕#
2) 1. ♖a8! (1. ♔xh6?) 1. ... ♔g7 2. h8♕+! (2. ♖a7+? ♔h8) 2. ... ♖xh8 3. ♖a7+ ♔f8 (3. ... ♔g8 4. ♔g6) 4. h4! ♖g8+ (4. ... ♔g8 5. ♔g6) 5. ♔f6 *(Kottke 1983)*
3) 1. ♖h2+ (1. ♖xc7 a5+ 2. ♔c5 ♖c1+ 3. ♔d6 ♖xc7 4. ♔xc7 a4 5. b6 a3 6. b7 a2 7. b8♕+ ♔c2) 1. ... ♔c1 2. ♔b3 ♖a5 3. ♖h1+ ♔d2 4. ♔b4 ♖a2 5. ♖h2+
4) 1. a7 (1. ♖a4 ♖h5 2. a7 ♖h8+ 3. ♔e7 ♖a8) 1. ... ♔b7 2. a8♕+ ♔xa8 3. ♔c7 c4 4. ♖xc4 ♖a5 5. ♔b6 *(Blandfort 1993)*
5) 1. ♖a2! (1. ♖xf1+? ♔e2 2. ♖a1 f2) 1. ... ♖h1 (1. ... ♖g1 2. ♔d3 ♔e1 3. ♔e3 ♔f1 4. ♔xf3; 1. ... ♔e1 2. ♔d3 ♖g1 3. ♔e3) 2. ♔d3 ♔e1 3. ♖a1+ (3. ♔e3? ♔f1) 3. ... ♔f2 4. ♖xh1 *(Kuzmichev 1999)*
6) 1. ♖e8+ ♔d4 2. ♔xg5 ♖h7 3. ♔g6 ♖d7 4. c6! *(Bron 1964)*
7) 1. d8♕+ ♔xd8 2. ♔e5 f4 3. ♔e6 ♖e8+ 4. ♔d6 *(Minev 1974)*
8) 1. ♔a7 ♔c7 2. ♖c1+ ♔d8 3. e6 dxe6 4. ♔b7 ♔d7 5. ♖d1# *(Pogosjants 1980)*
9) 1. b5+ cxb5 2. b4! ♖xb4 3. ♖e7 ♔a5 4. ♖xa7# *(Tarasjuk 1990)*
10) 1. ♖e4 (1. a5 ♖xg2+ 2. ♔xg2) 1. ... fxe4 2. a5 e3 3. a6 ♖f2 (3. ... e2 4. g3#) 4. a7 ♖a2 (4. ... e2 5. a8♕ e1♕ 6. ♕d8+) 5. a8♕ ♖xa8 6. g3# *(Bron, Ostmoe 2019)*
11) 1. ... a4 2. bxa4 b3 3. cxb3 (3. c4 ♔f3) 3. ... ♔f3
12) 1. c7! (1. ♖d7? ♖xc6 2. ♖xd5 h4!) 1. ... ♖c6 2. ♖b6! ♖xc7 3. ♖xf6 h4 4. f3+ ♔h5 5. g4# *(Steckbauer 1985)*

### 66. La finale de tours - Le pion passé: A

1) 1. ♔c4 ♔a5 (1. ... ♔a3 2. h7 ♖h3 3. ♖b3+ ♖xb3 4. h8♕ ♔a2 5. ♕h2+ ♔a3 6. ♕d2) 2. ♖b5+ ♔a6 3. ♖h5 gxh5 4. h7 *(Troitzky, Cheron 1962)*
2) 1. ♖g6 (1. h7? ♔c2 2. ♖c6+ ♔b1 3. ♖b6+ ♔c2 ; 1. ♔g1 ♖c3 2. ♖b1 ♖c7) 1. ... ♔e2 2. ♖xg3 ♖xg3 3. h7 *(Lauer 1977)*
3) 1. ♖f4+ (attrayant, mais pas bon est 1. g3 ♖a6! 2. ♖f4+ ♔e5 3. ♖g4 ♖e6 ½-½) 1. ... ♔xf4 (1. ... ♔d5 2. ♖g4 ♖e2 3. g7 ♖e8+ 4. ♔c7 ♖g8 5. ♔d7 a5 6. ♔e7 a4 7. ♔f7) 2. g3+ ♔xg3 3. g7 *(Wotawa 1936)*
4) 1. ♖g6+ ♔h3 2. ♖g1 hxg1♕+ 3. ♔xg1 ♔g3 4. ♔f1 ♔f3 5. e8♕ *(Watkinson 1936)*
5) 1. ♔g3 ♖g7+ 2. ♔f2 ♖f7+ 3. ♖f4! ♖xf4+ 4. ♔e3 ♖f1 5. ♔e2 *(Jonsson 1966)*
6) Dessin
7) 1. ♖g7 ♔c2 2. ♖g2+ ♔b3 3. ♖a2
8) 1. ♔c6 ♔d8 2. ♖h1 ♖a1 3. ♖b1 ♖xb1 4. b7 *(*D'après *Geiger 2004)*
9) 1. b6 axb6 2. ♖a8+ ♔e7 3. c7 e2 4. ♖e8+ ♔xe8 5. c8♕+
10) 1. ♖g3 ♖f6 2. ♖g8 ♔f7 (2. ... ♖f4+ 3. ♔g3 (3. ♔xh5? ♖f1; (3. ♔h3 est gagnante mais les Blancs peuvent bien sûr mieux éviter ♕ contre ♜: 3. ... ♔f7 4. ♖h8 ♔g7 5. a7 ♔xh8 6. a8♕+ ♔g7) 3. ... ♖f1 4. ♔g2 ♖a1 5. a7) 3. a7 (3. ♖h8 ♖f4+ 4. ♔xh5 ♔g7 5. a7) 3. ... ♔xg8 4. a8♕+ *(after Prokes 1948)*
11) 1. ♖c2 ♖d1 2. ♖c1 ♖d2 3. ♖e1 ♔d4 4. ♖e2 ♖d1 (4. ... ♖d3+ 5. ♔b4+-) 5. ♔c2 *(Perovic 1983)*
12) 1. ♖f7 (1. h4 ♖g4 2. ♖f7 h5; 1. ♖e7 ♖g6 2. h4 h6 3. ♖b7 ♔a3 4. ♔h2 a4 5. ♔h3 ♔a2 6. ♖f7 a3 7. ♖f2+ ♔b1 8. ♖g2 ♖xg2 9. ♔xg2 a2 10. g8♕ a1♕ ½-½ donne la base de données) 1. ... ♖g6 2. h4 h5 (2. ... h6 3. ♔h2 ♔b5 4. ♔h3 a4 5. ♖f5+ ♔b6 6. ♖f6+ ♖xf6 7. g8♕) 3. ♔h2 ♖g4 4. ♔h3 ♔b4 5. ♖f4+ ♖xf4 6. g8♕

**67. La finale de tours - Le pion passé: B**

1) 1. ♖e7 ♔c8 2. f7 ♔d8 3. ♖a7 ♖f8 4. ♔xh2 *(Cvejic 1949)*
2) 1. a6 ♖a1 2. a7 ♔f7 3. ♖h8 ♖xa7 4. ♖h7+
3) 1. ♖g5 ♔c4 (1. ... ♖h6 2. ♔g4+ ♔c4 3. ♖h5) 2. ♔g6
4) 1. ♖a7 ♔d8 2. b7 ♔c7 3. b8♕++ ♔xb8 4. ♖xd7
5) 1. ♖c8 ♖xc8 2. bxc8♗! ♔c2 3. ♗g4 ♔d3! 4. ♔g3! ♔e4 5. ♔h4
6) 1. ♖e7 ♔c5 2. ♖e5+
7) 1. ♔c6 ♖xa6+ 2. ♔b5 ♖a8 3. ♖a4+ ♖xa4 4. bxa4 d5 5. a5 d4 6. a6 d3 7. a7 d2 8. a8♕+ *(Prokes 1950)*
8) 1. ♖f5+ ♔g7 2. ♖f2 ♔g6 3. ♖c2 ♔f7 4. ♔c7
9) 1. ♔h5! g2 (1. ... ♖a8 2. ♔h6 hxg6 3. ♖b2; 1. ... hxg6+ 2. ♔h6 a4 3. ♖b2) 2. g7+! ♔xg7 3. ♖xg2+ ♔f7 4. ♖xg8
10) 1. b4 ♔e6 (1. ... ♖a1+ 2. ♔xg2 ♖a3 3. ♔f2 ♖a6 4. ♔e3 ♖a4 5. ♔d3 ♖a1 6. ♔c4 ♖c1+ 7. ♔b3 ♖a1 8. ♖g7) 2. ♖h6+ ♔d7 3. ♖h8
11) 1. h3 ♔h7 2. h4 ♔h6 3. ♖a8 ♖xb7 4. ♖h8# *(Marwitrz 1939)*
12) 1. b7 f5+ (1. ... ♖h8 2. ♖a1+ ♔b6 3. ♖a8) 2. ♔g3! (2. ♔xf5? ♖h8 3. ♖a1+ ♔b6 4. ♖a8 ♖h5+; 2. ♔g5? f6+; 2. ♔f4? ♖h8 3. ♖a1+ ♔b6 4. ♖a8 ♖h4+) 2. ... f4+ 3. ♔g2! (3. ♔g4? f5+) 3. ... f3+ 4. ♔g3 ♖h8 5. ♖a1+ ♔b6 6. ♖a8 *(Dolgov 1972)*

**68. La finale de tours - Technique: A**

1) 1. ... ♖d3+ (1. ... ♖h4 2. ♖e4 ♖xe4 3. ♔xe4 ♔b7 4. ♔d3 ♔c7 5. ♔c3; 1. ... ♖a3 2. ♖e4) 2. ♔c4 ♖a3 *(Velimirovic-Barlov, Vrbas 1982)*
2) 1. ... ♖e8 2. ♖a7 (2. ♖a1 ♔xc5) 2. ... ♖e6 3. ♖a5 ♖e7
3) 1. ♖b1 (1. ♔b3? ♔f7=; 1. ♖b8? ♖a1+ 2. ♔b5 ♖b1+ 0-1) 1. ... ♖h2 2. ♖b8 ♖xh7 (2. ... ♖a2+ 3. ♔b3) 3. ♖a7+
4) 1. ... ♖d2 2. ♖c8 ♔d5
5) 1. ... ♖b6 (1. ... a2 2. ♖h8+ ♔d7 3. ♖a8 b5 4. g5)
6) 1. h7 ♖h2 2. ♖a4
7) 1. ... ♖f5 (1. ... ♖f2 2. ♖a3 ♔xg2 3. ♔xa7 (3. ♖xg3+ ♔xg3 4. ♔xa7 ♔f4 5. b6 ♖a2+ 6. ♔b8 ♔e5)) 2. ♖a5 ♔xg2 3. ♔xa7 ♔h3 4. ♔a6 g2 5. ♖a1 ♖f1 *(Zharavliov-Vasiukov URS tt)*
8) 1. ♖c7 ♖f6 2. ♖d7 ♖f5 3. ♔e4 ♖f6 4. ♔e5 *(Kaminer 1926)*
9) 1. c4 (1. c3? ♖h5+ 2. ♔g3 ♖g5+ 3. ♔h4 dxc3) 1. ... dxc3 (1. ... ♔e3 2. ♖e7+; 1. ... ♔f5 2. ♖c5+) 2. ♖c4+ ♔d5 (2. ... ♔e3 3. ♖xc3+ ♔f2 4. ♖f3+ ♔xe2 5. ♖g3) 3. ♖g4 c2 4. ♖xg5+ *(Enserink 1993)*
10) 1. b5 (1. ♖xe5+ ♔f6 2. ♖xe6+ ♔xe6 3. ♔d4 ♔d6 4. ♔c4 ♔c6=) 1. ... ♔f6 2. b6 ♖e8 3. ♔d5 ♔e7 (3. ... e4 4. b7 e3 5. ♖c8 ♖e5+ 6. ♔d4 e2 7. ♖f8+) 4. ♖c7+ ♔d8 5. ♖a7
11) 1. h6+ ♔xh6 (1. ... ♔g8 2. g7) 2. ♖h1+ ♔g7 3. ♖h7+ ♔g8 4. g7
12) 1. ♔h3 (1. a5 ♔xa5 2. ♖xg5+ ♔b6 3. ♖g7 ♔c6 4. ♔g3 ♖f1 5. ♔g4 ♔d6 6. ♔g5 ♔e7=) 1. ... ♔b6 (1. ... ♖h4+ 2. ♔g3 ♖f4 3. a5) 2. ♔g3 ♔a6 3. a5 *(Janosi, Benkö, 1987)*

**69. La finale de tours - ♖ devant le ♙**

1) 1. ♔c7 ♔c5 2. ♖c8 b5 (2. ... ♖xa7+ 3. ♔b8+ ♔d5 4. ♔xa7) 3. a8♕ ♖xa8 4. ♖xa8 b4 5. ♖b8 ♔c4 6. ♔b6
2) Dessin
3) 1. f6 ♖b5 2. ♖h8
4) 1. g4+ ♔h4 2. g5 hxg5 3. ♖h8+ ♔g3 4. c8♕ ♖xc8 5. ♖xc8 g4 6. ♔c2 ♔f2 7. ♔d2 g3 8. ♖f8+
5) 1. ♖d8 ♖a6+ 2. ♖d6 ♖xa7 3. ♖d7+ ♖xd7 4. ♔xd7
6) 1. f5 gxf5 2. g6 fxg6 3. ♖g8 g5 4. a8♕ ♖xa8 5. ♖xa8
7) 1. ... h5
8) 1. ... a4+ 2. ♔c2
9) 1. ... g5 (1. ... ♖a3+ 2. ♔g4 ♖a5 3. h3 ♖a3 4. ♔g5 ♖a4 5. h4 ♖a1 6. ♔f6 ♖a6 7. ♔e5 ♖a4 8. ♔xe6 et les Blancs créent un pion passé f avec h5) 2. fxg5 ♖xg5+ 3. ♔f4 ♖a5
10) 1. ... ♔f6 (1. ... ♖a5 2. g5 ♖a6 3. f5 gxf5 4. g6 fxg6 5. ♖h8) 2. g5+ ♔g7
11) 1. ... ♖b1 (1. ... ♖b4 2. ♖e8 ♖xb7 3. ♖xe3) 2. f4 e2
12) 1. ... ♖a3 2. ♔d6 ♖d3+ 3. ♔c6 ♖a3 4. ♔d5 ♖d3+

**70. La finale de tours - Anticiper ♖ - ♟ : A**

1) 1. ♖g6 ♔h3 2. ♔f8 ♖xe7 3. ♔xe7 h4 4. ♔f6 ♔h2 5. ♔f5 h3 6. ♔f4 ♔h1
2) 1. ♖b1 ♖e2 2. e8♕+ ♖xe8+ 3. ♔xe8 ♔c5 4. ♔d7 b4 5. ♔c7 ♔b5 6. ♔b7 ♔c4 7. ♔a6
3) 1. ♖h5+ ♔d4 (1. ... ♔d6 2. e8♕ ♖xe8+) (1. ... ♔c6 2. e8♕+ ♖xe8+ 3. ♔xe8 ♔b5 4. ♔d7 ♔b4 5. ♔d6 c4 6. ♖c5 c3 7. ♔d5 ♔b3 8. ♔d4) 2. ♖h4 ♖xh4 3. e8♕
4) 1. ♔b6 a4 (1. ... ♖g4 2. ♖xa5) 2. ♖b5+ ♔a3 3. c7 ♖xc7 4. ♔xc7 ♔a2 5. ♔c6 a3 6. ♔c5 ♔a1 7. ♔c4 a2 8. ♔b3 ♔b1 9. ♖h5
5) 1. ♖c1+ ♔d5 2. ♖b1 ♔c6 3. f8♕ ♖xf8 4. ♔xf8 b5 5. ♔e7 ♔c5 6. ♔d7 b4 7. ♔c7
6) 1. ♖d1+ ♔c4 2. ♖d6 ♖xe7+ 3. ♔xe7 ♔b3 4. ♖b6+ (4. ♔e6 c4 5. ♖b6+) 4. ... ♔a3 5. ♖c6 ♔b4 6. ♔d6
7) 1. ♖c1+ (1. a8♕ ♖xa8 2. ♔xa8 d5 3. ♔b7 d4) 1. ... ♔b5 2. ♖d1 ♔c5 3. a8♕ ♖xa8 4. ♔xa8 d5 5. ♔b7 d4 6. ♔c7 ♔d5 7. ♔d7
8) 1. ♖b5 (1. ♖b6? ♖xc7) (1. ♖b8 ♖xc7 2. ♔xc7 ♔f5 3. ♔d6 ♔e4) 1. ... f3 2. ♖b3! (2. ♖c5? ♖xc5 3. ♔xc5 f2 4. c8♕ f1♕) 2. ... ♖xb3 3. c8♕ ♖e3 (3. ... ♖b6+ 4. ♔e5) 4. ♕g4+

9) 1. ♖d2+! (1. c8♕ (partie) ♖xc8 2. ♔xc8 ♔d5 3. ♔d7 e4 4. ♖b5+ ♔d4 5. ♔e6 e3 6. ♔f5 e2 7. ♖e5 ♔d3 8. ♔f4 ♔d2) 1. ... ♔e6 2. ♖d1 (2. c8♕+ ♖xc8 3. ♔xc8 e4 4. ♔c7 ♔e5 5. ♔c6 e3 6. ♖d8 ♔e4!) 2. ... ♖c2 3. c8♕+ ♖xc8 4. ♔xc8 *(Leko-Kramnik, Budapest 2001)*
10) 1. ♖b5 ♔d7 2. ♖d5+ ♔e6 3. ♖d1 ♖c2 4. c8♕+ ♖xc8 5. ♔xc8
11) 1. ♖e1+ ♔f4 2. ♖c1 ♖h6 3. ♔d7 ♖h8 4. c8♕ ♖xc8 5. ♖xc8 ♔e3 6. ♖e8+ ♔d3 7. ♖f8 ♔e4 8. ♔e6 f4 9. ♔f6 f3 10. ♔g5
12) 1. ♖e6! (1. ♖g6+? ♔f3! 2. ♖h6 ♔g4 3. b8♕ ♖xb8! 4. ♔xb8 h4) 1. ... ♖f8! (1. ... ♖h8 2. ♖h6) (1. ... ♖g8 2. ♖g6+) 2. ♖g6+! ♔h3 3. b8♕ ♖xb8 4. ♔xb8 h4 5. ♔c7 ♔h2 6. ♔d6 h3 7. ♔e5 ♔h1 8. ♔f4 h2 9. ♔g3! *(Kalandadze 1999)*

**71. Réseau de mat (♗♖): A**

1) 1. ♘d7+ ♗xd7 2. ♕xc8+ ♗xc8 3. ♖e8#
2) 1. ♕a8+ ♖xa8 2. ♖xa8+ ♔h7 3. ♖h8+ ♘xh8 4. ♖g7#
3) 1. ♘c7+ ♘xc7 2. ♕d8+ ♔xd8 3. ♗g5+ ♔e8 4. ♖d8#
4) 1. ♕h6+ gxh6 2. ♖xf6+ ♔g7 3. ♗xh6+ ♔g8 4. ♖f8#
5) 1. ... ♖h1+ 2. ♔xh1 ♗xf2 3. ♘d2 ♖h8#
6) 1. ♖xg7+ ♔xg7 (1. ... ♔h8 2. ♕h6 ♕d7 3. ♗xf6) 2. ♕g5+ ♔h8 3. ♕xf6+ ♗xf6 4. ♗xf6+
7) 1. ♘f6+ gxf6 2. ♕f8+ ♔xf8 3. ♗h6+ ♔g8 4. ♖e8#
8) 1. ... ♖xh3+ 2. gxh3 ♕h2+ 3. ♔xh2 ♖f2+
9) 1. ... ♗d3+ 2. ♕xd3 ♕h1+ 3. ♘xh1 ♖xh1+ 4. ♔e2 ♖e1#
10) 1. ... ♖g8 2. ♖xf3 ♗d4+ 3. ♔f1 ♖g1#
11) 1. ♕xd7+ ♖xd7 2. ♖b8+ ♗d8 3. ♗f6 ♔f8 4. ♗xd7
12) 1. ♘xg5+ hxg5 2. ♗e4+ ♔h6 3. ♖h8+ ♗xh8 4. ♖h7#

**72. Réseau de mat (♘♖): B**

1) 1. ... ♕f2+ 2. ♖xf2 ♖e1+ 3. ♖f1 ♖xf1+ 4. ♔xf1 ♖e1#
2) 1. ♕xh7+ ♔xh7 2. ♖h3+ ♔g8 3. ♘g6 ♖xe3 4. ♖h8#
3) 1. ... ♖f2+ 2. ♔h1 ♖h2+ 3. ♔xh2 ♘f3+ 4. ♔h1 ♖xg1#
4) 1. ... ♕xh2+ 2. ♔xh2 ♘g4+ 3. ♔h1 ♖h3+ 4. ♗xh3 ♖h2#
5) 1. ♕b7+ ♘xb7 2. ♘c6+ ♔a8 3. axb7+ ♔xb7 4. ♖xa7#
6) 1. ♕xf8+ ♗xf8 2. ♖e8+ ♔xe8 3. ♘d6+ ♔d8 4. ♖e8#
7) 1. ♘c8+ ♘c5 2. ♕xc5+ ♕xc5 3. ♖d8#
8) 1. ♘e6+ ♔e8 2. ♕d8+ ♗xd8 3. ♖f8+ ♖xf8 4. ♘g7#
9) 1. ... ♖axg2 2. ♘xg2 ♖g3 3. ♘h4 ♖g1#
10) 1. ♘d6+ ♔b8 2. ♖c8+ ♔a7 3. ♖c7+ ♗xc7 4. ♖b7#
11) 1. ♗e8+ ♘xe8 2. ♔g5 ♘f6 3. ♖f8#
12) 1. ... ♕g2+ 2. ♖xg2 ♘f3+ 3. ♔h1 ♖d1+ 4. ♖g1 ♖xg1#

**73. Réseau de mat (♘♗): C**

1) 1. ♕g8+ ♔xg8 2. ♘e7+ ♔f8 3. ♘7g6+ hxg6 4. ♘xg6#
2) 1. ... ♕g5 2. ♖g1 ♕xg1+ 3. ♘xg1 ♘xf2#
3) 1. ♕h6+ ♕xh6 2. ♘f6+ ♔g5 3. ♘e4+ ♔h5 4. ♗g4#
4) 1. ... ♕d2+ 2. ♔a1 ♕d4+ 3. ♗xd4 ♗xd4+ 4. ♔b1 ♘a3#
5) 1. ♕d8+! ♖xd8 2. ♖e8+! ♔xe8 3. ♘f6#
6) 1. ♕h7+ ♔xh7 2. ♖xg7+ ♖xg7 3. ♘f6+ ♔g6 4. ♗h5#
7) 1. ♘f7+ ♔g8 2. ♘xh6+ ♔h8 3. ♕g8+ ♘xg8 4. ♘f7#
8) 1. ♘g4 ♗e7 2. ♘exf6+ ♗xf6 3. ♖e8+ ♕xe8 4. ♘xf6#
9) 1. ♕d8+ ♖xd8 2. ♘e7+ ♗xe7 3. ♘b6#
10) 1. ♕h5 ♗xd5 2. ♖xd5 ♕xd5 3. ♕xf7+ ♕xf7 4. ♘d7#
11) Dessin
12) Dessin

**74. Réseau de mat (dernière rangée): D**

1) 1. ... ♘e2+ 2. ♘xe2 ♖xf1+ 3. ♔xf1 ♖d1#
2) 1. ♕h8+ ♔xh8 2. ♗f6+ ♔g8 3. ♖xe8+ ♖xe8 4. ♖xe8#
3) 1. ♕c6 ♕c8 2. ♖d8 ♖g7 3. ♖xc8#
4) 1. ♘e7+ ♔h8 2. ♕c8 ♖xc8 3. ♖xc8#
5) 1. ♘f5+ ♔g8 2. ♕f8+ ♔xf8 3. ♖c8#
6) 1. ♖xg7+ ♘xg7 2. ♕f7+ ♔h8 3. ♕f8+ ♖xf8 4. ♖xf8#
7) 1. ♕e7+ ♖xe7 2. ♖g8+ ♔xg8 3. ♖d8+ ♖e8 4. ♖xe8#
8) 1. ♗e7+ ♖xe7 2. ♖d8+ ♖e8 3. ♖xe8+ ♔xe8 4. ♖g8#
9) 1. ... ♘f3+ 2. exf3 ♕xf1+ 3. ♔xf1 ♗h3+ 4. ♔g1 ♖e1#
10) 1. ♕xf7+ ♖xf7 2. ♖b8+ ♖f8 3. ♗e6+ ♔h8 4. ♖xf8+ ♘g8 5. ♖xg8#
11) 1. ... ♕d1+ 2. ♔f2 ♕e2+ 3. ♔g1 ♕e1+ 4. ♘xe1 ♘e2+ 5. ♔h1 ♖f1#
12) 1. ... ♕f3 2. ♕f1 ♖a1 3. ♖b1 ♖xb1 4. ♘c1 ♖xc1 5. b4 ♕g2#

**75. Réseau de mat (Mix): E**

1) 1. g4+ fxg4+ 2. ♘xg4+ g5 3. ♕e8+ ♕g6 4. ♘f6#
2) 1. ... ♕xh2+ 2. ♔xh2 ♖h5+ 3. ♔g1 ♗h2+ 4. ♔h1 ♘g3#
3) 1. ♕b6+ ♔e8 2. ♖xf8+ ♔xf8 3. ♕d8#
4) 1. ... ♕g4+ 2. ♗g2 ♘h3+ 3. ♔h1 ♘xf2+ 4. ♔g1 ♕xg2#
5) 1. ♘h5 ♔h8 2. ♘f6 ♕xc7 3. ♖g8#
6) 1. ... ♘b3+ 2. ♔a2 ♘c1+ 3. ♔a1 ♖xa3+ 4. bxa3 ♖a2#
7) 1. ♕e7 ♘f5 2. ♖xf5 ♘xh6 3. ♖xf8+ ♖xf8 4. ♖xf8#
8) 1. ♖xe6 ♕xf5 2. ♖g6#
9) 1. ♘g6+ ♔e8 2. ♕xf7+ ♘xf7 3. ♗g8 ♘d4 4. ♗xf7#
10) 1. ♖xh6+ ♔xh6 2. ♕g5+ fxg5 3. hxg5+ ♔h7 4. ♖h2#
11) 1. ♕h6+ gxh6 2. f7+ ♔h7 3. f8♘#
12) 1. ♖c5+ ♗c4 2. ♖xc4+ ♖xc4 3. ♖d3+ ♖xd3 4. ♘e2#

**76. Réseau de mat (Mix): F**

1) 1. ... ♖h2+ 2. ♔xh2 ♕h7+ 3. ♔g2 ♕h3#
2) 1. ... ♘f3+ 2. gxf3 ♖d5+ 3. ♔c1 ♖xe1#
3) 1. ♕h5+ ♔g7 2. ♕h7+ ♔f8 3. ♕xf7#
4) 1. ♗g6+ ♔xg6 2. ♖g4+ ♔f7 3. ♖xg7#
5) 1. ♕a6+ ♘xa6 2. ♗xb7+ ♔a7 3. ♘c6#
6) 1. ♘c7+ ♕xc7 2. ♕xf7+ ♗xf7 3. ♗xf7#
7) 1. ♗c6+ ♗d7 2. ♖xe6+ fxe6 3. ♕xf8#
8) 1. ♖d8+ ♖xd8 2. ♖xd8+ ♔xd8 3. ♕g8+ ♖e8 4. ♕xe8#
9) 1. ♖xd5+ cxd5 2. ♘d3+ exd3 3. f4#
10) 1. ... ♗f2 2. ♗xf2 ♕e4+ 3. ♕g2 ♕xg2#
11) 1. ... ♘f3+ 2. gxf3 ♖h1+ 3. ♔xh1 ♕xf3+
12) 1. ... ♕xg2+ 2. ♔xg2 ♘h3+ 3. ♖f2 ♖xf2+ 4. ♔xh3 ♖xh2#

**77. L'attaque double / Mix: C**

1) 1. ♕c7 ♕f7 2. ♕c8+ ♕f8 3. ♕c4+ ♔h7 4. ♕xd3
2) 1. ♖b5+ ♔a4 2. ♖xb4+ cxb4 3. ♕xa7+
3) 1. ♘c7+ ♔d8 (1. ... ♔f7 2. ♕c4+ ♔e7 3. ♘d5+) 2. ♗g5! ♕xg5 3. ♘e6+
4) 1. dxe5 ♕xe5 2. ♕xh8+ ♔xh8 3. ♗xf6+
5) 1. ♘ac6 ♖xc6 2. ♖e7+ ♔xe7 3. ♘xc6+
6) 1. ♗xc7+ ♔xc7 2. ♖xe7+ ♕xe7 3. ♕xa7+
7) 1. ♖xf8+ ♕xf8 (1. ... ♔xf8 2. ♕b8+) 2. ♕d5+ ♔h8 (2. ... ♕f7 3. ♖e8#) 3. ♕xc4
8) 1. ... g4 2. hxg4 h3 (2. ... ♕f2 3. ♖b3 h3) 3. ♔xh3 ♕f2
9) 1. ♘xc6+ ♗xc6 2. ♗a3+ ♔e6 3. ♖xf8
10) 1. ... f3 2. gxf3 ♖xa7 3. ♖xa7 ♗e3+ 4. ♔h2 ♗xa7
11) 1. ♖xc5 (1. ♗xh7+ ♔xh7 2. ♖xc5 ♘xc5 3. ♗xd4 f6 4. ♕h5+ ♔g8 5. ♗xc5 ♕xa2) 1. ... ♘xc5 (1. ... ♕xc5 2. ♗xd4 ♘f6 3. ♗xf6) 2. ♕xd4 f6 3. b4 ♕d8 4. bxc5 ♕xd4 5. ♗xd4 ♖d8 6. ♖d1
12) 1. ... ♖c2+ 2. ♔a1 ♖xf2 3. ♕xf2 ♗xd4+ 4. ♕xd4 ♘c2+ 5. ♔b2 ♘xd4

**78. L'attaque double: D**

1) 1. ... ♕xd2 2. ♕xd2 ♘f3+ 3. ♔h1 ♘xd2
2) 1. ♕a3 ♕e7 2. ♗h6+ ♔xh6 (2. ... ♔g8 3. ♖f8+) 3. ♕h3+
3) 1. ♕g3! g5 2. ♖xf6 (2. ... ♖xf6 3. ♕c7+)
4) 1. ... b5 2. ♗e2 ♖xc1 3. ♗xc1 ♕c6+
5) 1. ♖h4 ♕d7 2. ♖xh7+ ♔xh7 3. ♕h4#
6) 1. ♖5e2 ♕xe2 (1. ... ♕c3 2. ♖xb2 ♕xb2 3. ♕d3+ g6 4. ♕xc4) 2. ♖xe2 ♖xe2 (2. ... ♖c1+ 3. ♖e1) 3. ♕d3+ ♔g8 4. ♕xc4
7) 1. ... ♕d3+ 2. ♔g1 ♕d1+ 3. ♖xd1 ♖xd1+ 4. ♔h2 ♗d6+ 5. ♕xd6 ♖xd6
8) 1. ♕xf6 ♕xe4 2. ♕xf7+ ♖xf7 3. exf7+ ♔xf7 4. ♗xe4
9) 1. ♕c8+ ♔e7 2. ♕xh8 ♗xh8 3. ♘c8+
10) 1. ... c5+ 2. ♔e4 ♖xf3 3. ♕d1 (3. ♔xf3 ♗xd5+; 3. ♕xf3 ♗xd5+) 3. ... ♖xb5 (3. ... ♗xh5? 4. ♕a1)
11) 1. ♗xf6 ♗xf6 2. ♗g4 ♕d6 3. ♘xf6+ (3. ♗xd7 ♘xd5) 3. ... ♕xf6 4. ♗xd7
12) 1. ... ♕c8 2. ♘c1 ♕g4

**79. L'élimination de la défense : C**

1) 1. ♕c5 ♗c5 2. ♖d8+ ♕g8 3. ♖xg8#
2) 1. ... ♗f1 2. ♕xf1 ♕g3+ 3. ♔h1 ♘f2+
3) 1. ... ♕c5+ 2. ♔h1 (2. ♕e3 ♕xe3+ 3. ♖xe3 ♖b1+ 4. ♔f2 ♘g4+ ; ♔f1 ♘g4) 2. ... ♕xe7#
4) 1. ... ♖xd4 2. cxd4 ♗b4 3. ♕f2 ♕xf2+
5) Dessin

6) 1. ♕c2 (1. ♕c3? ♕xh2 2. ♕xc7 ♕xg1+ 3. ♔c2 ♕f2+ 4. ♔c3 ♕xf6) 1. ... ♕xd4 (1. ... ♖xc2 2. ♘xf7#) 2. ♕g2
7) 1. ♖d7 ♕xd7 2. h6+ ♔h8 3. ♕xf6+
8) 1. ♗b8 ♕b7 2. ♗xa6 ♕xa6 3. ♕c7#
9) 1. ... ♕g1+ 2. ♘f1 ♕g5+ 3. ♔b1 (3. ♖f4 ♕xf4+ 4. ♕xf4 (4. ♔b1 ♕xf1+) 4. ... ♖d1#) 3. ... ♕xh4
10) 1. ♖d8 ♕b1+ 2. ♔h2 ♗xd8 3. ♕g4+ ♔h8 4. ♘xf7#
11) 1. ♖g5 ♕xf6 2. ♕d4 ♕xd4 3. ♘xf7#
12) 1. ... ♕c4+ 2. ♗xc4 ♖xh2

**80. L'élimination de la défense : D**

1) 1. ... ♘f3+ 2. ♗xf3 ♕g5+ 3. ♕xg5 ♖xe1+ 4. ♔g2 fxg5
2) 1. b4 ♕a6 2. a5 ♘c4 (2. ... ♗xd4 3. ♕xd4 ♘d7 4. ♗h6) 3. b5 cxb5 4. ♗xd5
3) 1. ... ♘f3+ 2. ♔h1 ♘xd4 3. ♕xc6+ ♘xc6
4) 1. ... h5+ 2. ♖xh5+ ♔g6 3. ♖g5+ ♔f6 4. ♖d5 ♖xf1
5) 1. ♘e5+ fxe5 2. ♖fd1+ ♔e7 3. ♖xc8
6) 1. ... ♕e8 2. ♖d4 ♗xf4+ 3. ♕xf4 ♕xe2
7) 1. ♘f6+ gxf6 2. ♕xf7+ ♕g7 3. ♕h5+ ♕h6 4. ♖c7+
8) 1. ... ♕c2 2. ♔f3 ♕b1 (2. ... ♕c1 3. ♔g2) 3. ♖g6 ♕h1+ 4. ♔e2 ♕xe4
9) 1. ... dxc4 2. ♕xc4 ♗e6 3. ♕c5 ♕xd3
10) 1. ♘d5 ♖a7 2. ♗e8+ ♔xe8 3. ♖xe6+
11) 1. ♖1d4 ♕b5 2. a4 ♕b6 (2. ... ♗xa4 3. ♕xf7+) 3. ♖7d6 ♕c7 4. ♕xb3
12) 1. ... ♘b4+ 2. cxb4 ♖d5+ 3. ♔e3 ♖xc2

**81. L'élimination de la défense : E**

1) 1. g4 ♗g6 2. ♘xg6 ♖xg6 3. ♕xe4
2) 1. ♘h5 ♕xd3 2. ♘xf6+ ♔g7 3. cxd3
3) 1. ♘b6 (1. ♕g6+? ♕g7) 1. ... ♗b3 (1. ... ♕f7 2. ♘xd5 ♕xd5 3. ♕h7#) 2. ♘d7
4) 1. ... ♗d3 2. ♗xd3 ♕xd6
5) 1. ... ♖d1+ 2. ♔xd1 ♘xc3+ 3. ♔c2 ♕xb4
6) 1. ... ♕h6 2. ♕xe4 dxe4 3. ♗xh6 ♘f2#
7) 1. ♖c7 ♕xc7 (1. ... ♖xc7 2. ♕f6+ ♗xf6 3. ♘g6#; 1. ... ♖e7 2. ♕xg7+ ♖xg7 3. ♗xg7+ ♔e8 4. ♗f7#) 2. ♕xg7+ ♕xg7 3. ♘g6#
8) 1. ... ♖g3 2. ♕xg3 ♗h4 3. ♕xh4 ♕e3+
9) 1. ... ♘e1+ 2. ♖xe1 ♖h2+ 3. ♔xh2 ♕xf2+ 4. ♔h1 ♖h8#
10) 1. ♘f5 ♕g5 2. ♕g3 ♕xg3 3. ♘e7+ ♔h8 4. ♖xd8
11) 1. c5 ♘xa4 (1. ... ♘d7) 2. ♘a2
12) 1. ... ♖e8 2. ♗xg7 (2. ♕xe8 ♕h3+ 3. ♔e2 ♕d3# ; 2. ♗e7 ♖xe7) 2. ... ♕h1+ 3. ♔e2 ♖xe6+

**83. Test - Mix: A**

1) 1. ♘c4+ (1. ♖e6 ♘d5) 1. ... ♔a6 2. ♖e6 (2. b5+ cxb5 3. ♖e6+ b6 4. axb5+ ♔xb5 5. ♘d6+ ♖xd6 6. ♖xd6 ♘e4) 2. ... ♘g4 3. b5#
2) 1. ♕d8+ ♔g7 2. ♕c7+ ♔h6 3. ♕xf4+ g5 4. ♕f8+
3) 1. ♖xd6 ♖xd6 2. ♕c8+ ♘xc8 3. ♖e8#
4) 1. ♖f8+ ♔g7 2. ♕g8+ ♖xg8 3. ♖f7+ ♔h6 4. ♖xh7#
5) 1. ♗d4! ♖xd4 2. e4+ ♖xe4 (2. ... fxe3 3. ♖xd4) 3. fxe4+ ♔xg4 4. exd5
6) 1. ... b3 2. ♕c4 ♘b4
7) Dessin
8) 1. ... ♖xa7 2. ♕xa7 ♗f8 3. ♔h1 ♗c5
9) 1. ... ♘f3+ 2. gxf3 ♖xd2 3. ♖xd2 ♕g5+
10) 1. ♘h6+ gxh6 2. ♖d8+ ♖xd8 3. ♖xd8+ ♗e8 (3. ... ♕xd8 4. ♕g7#; 3. ... ♖f8 4. ♕h8+ ♔f7 5. ♕g7#) 4. ♕h8+ ♔f7 5. ♕g7#
11) 1. ♖h8 ♗g5 2. ♖h7+ ♔xg6 3. ♖xb7
12) 1. ♘xg5+ hxg5 2. ♕xg5 ♘e8 3. ♖d6

**84. Test - Mix: B**

1) 1. h5 ♗xh5 2. ♖e4 (2. ♖d6 ♕g4)
2) 1. ♖xe5 ♕xg3 2. ♖xe8
3) 1. ♕a1 f6 2. ♖d6
4) 1. ♖h8! (1. ♕a7? ♕xd6) 1. ... ♖xh8 (1. ... ♗xh8 2. ♕a7) 2. ♕a7 1-0
5) 1. ♖xf7 ♕xf7 2. ♖xg6+ ♔f8 3. ♕d6+ ♕e7 4. ♖f6+
6) 1. ♖d7 ♗xd7 2. ♗xh7+ ♘xh7 3. ♕xf7+ ♔h8 4. ♘g6#
7) 1. ... ♖b4 (menace ♗a6, d5, ♖xc4) 2. c3 ♖xc4+ 3. ♔xc4 ♗a6+
8) 1. ♖xf7 ♖xf7 2. ♖c8+ ♗f8 3. ♖xf8+ ♔xf8 4. ♕d8#
9) 1. ♘d6 d2 2. ♔f8 d1♕ 3. ♘f7+ ♔h7 4. ♘g5+ ♔h8 5. ♘f7+
10) 1. ♗a6 (1. ♘xg7 ♗f6) 1. ... ♕xa6 2. ♕g4 g6 3. ♘h6#

11) 1. ♗a6 ♘f6 (1. ... ♕d7 2. ♕f3+) 2. ♗xc8 ♘xg4 3. ♗xe6+
12) 1. ♗xg6 ♕xg6 (1. ... hxg6 2. ♖xf8+ (2. ♕e7 gagne aussi) 2. ... ♔xf8 3. ♕h8# (3. ♖e8+ ♔xe8 4. ♕d8#) ) 2. ♖xf8+ ♔xf8 3. ♖e8+ ♔xe8 4. ♕d8#

**85. Test - Mix: C**

1) 1. ♖xc6 (1. ♗c4+ ♖h8) 1. ... bxc6 2. ♗c4+ ♖f7 (2. ... ♖h8 3. ♕xe5+) 3. ♘h6+
2) 1. ... ♖h5+ 2. ♔g1 ♗e3+ 3. ♖xe3 ♖h1+ 4. ♔xh1 ♖xf1#
3) 1. ♘b5 (1. ♗e3 ♕a8 2. ♘b5 ♖c8 3. ♘c7+ ♖xc7 4. ♕xc7 ♗xg2) 1. ... axb5 2. axb5 ♗a6 3. ♗e3
4) 1. ... ♘exf3 (1. ... ♘hxf3) 2. gxf3 ♕xg1+ 3. ♖xg1 ♖xg1+ 4. ♔xg1 ♘xf3+
5) 1. ... h5 2. gxh5 ♕xf5 3. g4 ♕f2
6) 1. ♖f5 ♖h8 (1. ... ♔xd6 2. ♖xf6 ♗xf6 3. g7 ; 1. ... exf5 2. ♖xf6 ♔xf6 3. e5+) 2. ♖xf6 ♖xh7 3. ♖f7+ ♔xd6 4. gxh7
7) 1. d7+ ♗xd7 2. ♖ed2 ♖c7 3. ♗b6
8) 1. ♖e6+ ♖xe6 2. ♕a6+ ♔d5 3. ♕c4+ ♔e5 4. ♕c3+
9) 1. ♘d6+ ♕xd6 2. ♖e7+ ♕xe7 3. ♕c7+ ♔a6 4. ♕xb6+ ♔xb6 pat
10) 1. ♗c3 f5 2. ♔d4 f4 3. ♔c4 f3 4. ♔b4 f2 5. ♔a3 f1♕ 6. ♗xb2#
11) 1. ... ♘f3 2. ♕d1 ♕xg3 3. ♕g1 ♕xh2+ 4. ♕xh2 ♘xf2#
12) 1. ... ♕e8 2. ♘b6 ♗b5

**86. Test - Mix: D**

1) 1. ♕e7 ♖f7 2. ♕e8+ ♖f8 3. ♖xh7+ ♔xh7 4. ♕g6+ ♔h8 5. ♕g7#
2) 1. ... ♖xc2+ 2. ♔xc2 ♕b2+ 3. ♔d3 ♘c5+ 4. ♔c4 ♕b3#
3) 1. ♖1e3 ♕xh3 2. ♕h7+ ♔xh7 3. ♗e6+ ♔g6 4. ♗xh3 ♗xe3 5. ♖xe3
4) 1. ♗xf7+ ♗xf7 2. ♖e5 ♗g6 3. ♖xe2
5) 1. ... ♕xd4 2. ♗xd4 ♘f3+ 3. ♔f1 ♗b5+
6) 1. ♕b8 ♔d8 2. ♗e3
7) 1. ... ♖xa2 2. ♕xa2 ♕h5+ 3. ♖h3 ♕e5+ 4. ♔h1 ♕e1+ 5. ♔h2 ♕g1#
8) 1. ... ♘xd4 2. ♗xd4 ♕a5+ 3. ♘c3 ♕xc3+ 4. ♗xc3 ♗xc3+ 5. ♕d2 ♗xd2+ 6. ♔xd2
9) 1. ♗xg6 ♔xg6 2. ♘h4+ ♔g7 3. ♖g3+
10) 1. ♕h1 ♔xf7 2. ♕h7+ ♔e8 3. ♕g8+ ♔d7 4. ♕xb8
11) 1. ♕f8+ ♕g7 2. ♖h5+ gxh5 3. ♕d6+ ♕g6 4. ♕f8+
12) 1. ♖f6 ♕xf6 2. ♕xe2

**87. Test - Mix: E**

1) Dessin
2) 1. ♖xe5+ (1. fxe5 ♔xg5+ 2. exf6 dxe3) 1. ... dxe5 2. ♖e7 exf4 3. gxf4 ♖e6 4. ♖f7+
3) 1. ... ♕xg2+ 2. ♘xg2 ♘e2+ 3. ♔h2 g3+ 4. ♔h1 ♖f1#
4) 1. ... ♗h2+ 2. ♔f1 ♘xf2 3. ♔xf2 ♕g3+ 4. ♔f1 ♕xg5
5) 1. ♕xf6 gxf6 2. ♗h6
6) 1. ♗g6 ♘e7 (1. ... fxg6 2. ♘xg6+ ♔h7 3. ♘xf8+ ♔h8 4. ♕h7# ; 1. ... ♖e7 2. ♗xf7 g6 3. ♕xg6) 2. ♗xf7 ♖d8 3. ♘e6
7) 1. ♗xc4 (1. ♕xc4 ♕xc4 2. ♗xc4 ♖xc4 3. ♖xd5) 1. ... ♕xc4 2. ♕xc4 ♖xc4 3. ♖xd5
8) 1. ... ♕h3+ (ou d'abord 1. ... ♖c4) 2. ♔g1 ♖c4
9) 1. ♗xg6 hxg6 2. ♖h8+ ♔xh8 3. ♘f7+
10) 1. ♖e8+ ♖xe8 2. ♕xd5+ ♔h7 3. ♕xh5+
11) 1. ♕xd7 ♖xd7 2. ♖e8+ ♔h7 3. ♖cc8
12) 1. ♘e5 ♕xe7 2. ♘g6+ hxg6 3. ♖h3+

**88. Test - Mix: F**

1) 1. ... ♕a1+ 2. ♕c1 ♖d1+ 3. ♕xd1 ♕xd1+ 4. ♗xd1 ♖f1#
2) 1. ♖h6+ ♔xh6 (1. ... ♔g8 2. ♖e8+ ♔f7 3. ♕c7+ ♔xe8 4. ♖h8#) 2. ♕g5+ ♔h7 3. ♕xf5+ ♔h6 4. ♖e6+
3) 1. ♘d7 ♘xd7 (1. ... ♕d6 2. ♘xf6+ ♘xf6 3. ♗xf6) 2. ♕xh5 gxh5 3. ♗xh7#
4) 1. ♕h7+ ♔f8 2. ♕h8+ ♔e7 3. ♘f5+ exf5 4. ♗c5#
5) 1. ♕h6+ ♔g8 2. ♕xg7+ ♕xg7 3. gxf3
6) 1. ♘d5 ♘xd5 2. ♕xc7 ♘xc7 3. ♗xe7
7) 1. ♖d3 ♕e5+ 2. g3+ ♔h5 3. ♗d1+ ♕e2+ 4. ♗xe2# (*Anand-Short, Dortmund 1997*)
8) 1. ♗h6 gxh6 (1. ... d5 2. ♕g4 ♗g6 3. ♗xg7+ ♔g8 4. ♗xf8) 2. ♕xh6
9) 1. ... ♖xg4 2. bxa7 ♗e6 3. a8♕ ♖e4+ 4. ♔g3 ♕xa8
10) 1. ... ♘g3+ 2. hxg3 ♕h5+
11) 1. ♖xd4 exd4 2. ♗xd4 ♕xd4 3. ♘xf5+
12) 1. ♕a4 ♘c7 2. ♕a1+

**89. Test - Mix: G**

1) 1. ... ♗g2+ 2. ♖xg2 ♕f1+ 3. ♖g1 ♘g3+ 4. hxg3 ♕h3#
2) 1. ♖e2 ♖f8 2. ♖e5+

3) 1. ♕d7 ♗xd7 2. e8♕+ ♗xe8 pat
4) 1. d5 ♗f5 (1. ... ♘xd5 2. ♖ad1) 2. d6 ♕xd6 3. ♖ad1 ♗d3 4. ♗e2 (*Kharlov-Guliev, Cheliabinsk 1991*)
5) 1. ♘d5 ♕d8 (1. ... ♕b8 2. ♘e7+ ; 1. ... exd5 2. ♕xd5+ ♔h8 3. ♕xd4) 2. e5
6) 1. ♖c7 ♗xc7 2. dxc7 ♖xc7 3. ♘d5+
7) 1. ♖d6+ ♕xd6 2. ♗g5+ ♔e5 3. ♗f4+ ♔f6 4. e5+ ♕xe5 5. ♗g5#
8) 1. ... ♖g6 2. h7 ♘g5+ 3. ♔g2+ ♖h6 3. ♖e7 g4
9) 1. ♘c7+ ♔e7 2. ♖xd8 ♖xd8 3. ♖xd8 ♔xd8 4. ♘e6+
10) 1. ... ♕xd2 2. ♖xd2 ♗b4 3. ♖dd1 ♖c2
11) 1. ... ♗b2+ 2. ♔c2 ♕c4+ 3. ♔xb2 ♕b4+ 4. ♔c2 ♕d2#
12) 1. ♗c6 ♘b6 2. ♗b4

**90. Test - Mix: H**

1) 1. ♖e8+ ♔a7 (1. ... ♔c7 2. ♖e7+ ♔d8 3. ♖xb7 ♘f6 (3. ... ♔c8 4. ♖gg7) 2. a5 ♖xb2+ 3. ♔c1 ♖bf2 4. ♘c6+ bxc6 5. ♖g7+
2) 1. ♘xd5 ♗xd5 2. ♗c3 ♕c5 3. ♕xe5 ♗f6 4. ♖xd5
3) 1. ... ♗xd4 2. exd4 ♘f3+ 3. gxf3 ♗xf3
4) Dessin
5) 1. ... ♕xc2+ 2. ♔xc2 b3+ 3. axb3 ♖xc1+ 4. ♔xc1 a2
6) 1. ... ♖d7 2. ♕xd7 ♘xf3+ 3. ♘xf3 ♕xd7
7) 1. ♗xf6+ ♖xf6 2. ♕g5+ ♖g6 3. ♖e7+! ♔f8 4. ♖xd7 *(Vachier Lagrave-Ngyuen, Warsaw)*
8) 1. ♖f3 ♖d8 2. ♕e7 (2. ♕e5)
9) 1. ♕xg7+ ♔e8 2. ♕xe7+ ♔xe7 3. ♖g7+ ♔e8 4. ♘f6#
10) 1. ♘f6+ ♔h8 2. ♘e8
11) 1. ... ♖f2 2. ♕h1 ♖xf1+ 3. ♔xf1 ♕d1+ 4. ♔g2 ♕f3+ 5. ♔h3 g2+ 6. ♔h2 gxh1♕#
12) 1. ... ♖xd7 2. ♖xd7 ♖b8 3. h3 ♖b1+ 4. ♔h2 ♘g3

**91. Test - Mix: I**

1) 1. ♘g6+ (1. ♕d8+ ♔g7 2. f6+ ♗xf6) 1. ... hxg6 2. ♕d8+ ♔g7 3. ♖xg6+ ♔h7 4. ♕g8#
2) 1. ♗h6 f5 2. ♗g7
3) 1. ♖f4+ ♗f6 2. ♖xf6+ ♕xf6 3. ♗h6+ ♔e8 4. ♖e1+ ♔d8 5. ♕xc5 d6 6. ♕xa5+
4) 1. ♕xc8+ ♗xc8 2. exd3 ♕xf3+ 3. ♗g2 ♕xg2+ 4. ♔xg2 *(Uhlmann-Paetz, Halle 1984)*
5) 1. ... ♘f3+ 2. ♕xf3 ♕e1+ 3. ♕f1 ♗b6+ 4. ♔h1 ♕xf1#
6) 1. g4 ♘f6 2. ♘h3
7) 1. ♖xf6 gxf6 2. ♕g3+
8) 1. ... ♕g1+ 2. ♔xg1 ♗c5+ 3. ♔h1 ♘f2+ 4. ♔g1 ♘xe4+ 5. ♔h1 ♘f2+ 6. ♔g1 ♘xd1+
9) 1. ... g5 2. ♗g3 g4
10) 1. ♕c2+ dxc2 2. d4+ ♔xd4 3. ♗c3+
11) 1. ♕c8+ ♔g7 2. ♕xe6 ♖d5 3. ♕e3 (3. h4 ♖d4)
12) 1. ... ♖e2 2. ♖xe2 dxe2 3. ♕c2 ♕e6 4. f5 e1♘+ 5. ♔f1 ♕c6 (5. ... ♘xc2 6. fxe6 ♔g8)

**92. Test - Mix: J**

1) 1. ... ♕xf2+! 2. ♔xf2 (2. ♕xf2 ♖xc1+ 3. ♕e1 ♖xe1+ 4. ♔f2 ♖f1+) 2. ... ♖xb2+ 3. ♔f3 ♖xc1 *(Seirawan-Lobron, Amsterdam 1983)*
2) 1. ♕f6 gxf6 2. exf6 ♔g8 3. ♖ah1
3) 1. ... ♖h2+ 2. ♔xh2 ♖xh4+ 3. gxh4 ♕xh4+ 4. ♖h3 ♕f2+ 5. ♖g2 ♕xg2#
4) 1. ... ♕xe3 2. fxe3 ♗g3
5) 1. ♖xc5 bxc5 2. ♖d7+ ♔e8 3. ♕d6 ♕f8 4. ♕c6 (4. ♕c7 c4 5. ♖xh7)
6) 1. ♘f5 gxf5 2. ♕xf5 ♔g7 3. ♕h7+ ♔f6 4. ♕xh6+ ♔e7 5. ♕g5+ f6 6. ♕g7+ ♔e8 7. e7
7) 1. ... ♕xb2+ 2. ♔xb2 ♖b5+ 3. ♖b3 ♖xb3+ 4. ♔a2 ♖a3+
8) 1. e5 fxe5 2. ♗g5+ ♘f6 3. ♘e4 ♖hf8 4. f4 exf4 5. ♖e1
9) 1. ♖xf6 ♗xf6 2. ♕f3
10) 1. ♕g7+ ♗xg7 2. fxg7+ ♔g8 3. ♗xh7+ ♔xh7 4. gxf8♕
11) 1. ♕a8 ♖xa8 2. ♘xe7+ ♔f7 3. ♘xc8
12) 1. ♖xf7 ♕xe5 2. h7+ ♔xf7 3. dxe5 ♖xd1+ 4. ♔f2

**93. Test - Mix: K**

1) 1. ... ♕h3+ 2. ♔xh3 (2. ♔h1 g2#) 2. ... ♘g5+ 3. ♔g2 ♘h4+ 4. ♔h1 g2# *(Ftacnik-Cvitan, GER BL 1997)*
2) 1. ♘d3 ♕xb3 2. ♘c5 ♕b5 3. ♖ab1 ♕a5 4. ♕xa5 ♖xa5 5. ♖xb6
3) 1. ♖xe6 ♕xe6 2. ♕g4 ♕d7 3. ♘h6+
4) 1. ♗xg6 hxg6 2. ♕h8+ ♔f7 3. ♕xe5
5) 1. ... ♕xe4 2. ♕xe4 ♘xh3+
6) 1. ... g5+ 2. ♔xg5 (2. hxg5 ♔g6 3. g4 h4) 2. ... ♖e5+ 3. ♔f4 ♖f5+ 4. ♔e3 d4+
7) 1. ♖h8+ ♗f8 2. ♗g7 (2. e7 ♔f7 3. exf8♕+ ♖xf8) 2. ... ♔e7 3. ♗h6 ♖a8 (3. ... f3 4. ♖h7+ ♔e8 5. ♗xf8 f2 6. ♖h8) 4. ♖h7+ ♔e8 5. ♗xf8 ♖a5+ 6. ♗c5

8) 1. ... ♖h1+ 2. ♔xh1 ♕h7+
9) 1. ... ♖d3 2. ♕b2 ♕f3+
10) 1. ♕d4 ♕f4 2. ♕e3+ ♕xe3 pat
11) 1. ♗xf7 ♖xf7 2. ♘g6+ ♔g8 3. ♘xe5
12) 1. ♘xf7 ♖xf7 2. ♕b3 ♕f8 3. ♗xf7+

**94. Test - Mix: L**

1) 1. ♗d5 ♖xd5 (1. ... ♘f4 2. gxf4 ♖xd5 3. ♕e6+) 2. ♕xe6+ ♕d7 3. ♕xd7+ ♖xd7 4. ♖xd4 ♖xd4
2) 1. h6+ ♖xh6 (1. ... ♔f8 2. ♖d8+ ♔e7 3. ♖xh8 ♕c6 4. ♕xc4 ♕xh1+ 5. ♕c1) 2. ♖xh6 bxc3 (2. ... ♕xe5 3. ♖h7+ ♔xf6 4. ♕xc4) 3. ♖h7+ ♔f8 4. ♖d8+ ♔e7 5. ♖e8#
3) 1. ♗f5 ♕xf5 2. ♕e7 ♕g6 3. ♕e6+
4) 1. ♖g8 (1. ♖g7 f2 2. ♘f6 f1♕ 3. ♘g4+ ♔e4 4. ♖e7+ ♔d5 5. ♘e3+ ♔d6) 1. ... f2 2. ♘f6 f1♕ 3. ♘g4+ ♔e4 4. ♖e8+ ♔d5 5. ♘e3+
5) 1. ... ♗h3 2. ♗xh3 ♕xf3+ 3. ♔g1 ♗h6
6) 1. ... ♖xh2+ 2. ♕xh2 ♗f3+
7) 1. ♕xg6 hxg6 2. ♖xf8+ ♔xf8 3. ♘e6+
8) 1. ... ♖h5+ 2. ♔xh5 ♕h3+ 3. ♕h4 ♕f5+ 4. ♔h6 ♕g6#
9) 1. ♗e7+ ♔h6 2. ♖xh7+ ♔xh7 3. ♗f8+
10) 1. ... ♕g7+ 2. ♔xf5 ♕f7+ 3. ♔g4 ♕g6+ 4. ♔f3 ♕g3+ 5. ♔e2 f3+ 6. ♔f1 ♕g2+ 7. ♔e1 ♕e2#
11) 1. ... ♘xe5 2. fxe5 ♕xc4+ 3. ♔f2 ♗e1+
12) 1. ♖c1+ ♗xc1 2. ♗g7+ ♗b2 3. ♖xb2 axb2 4. ♔c2 h1♕ 5. ♗xb2#

**95. Test - Mix: M**

1) 1. ♗h7 ♕d1 2. ♔xg4 (*Anand-Khalifman, Linares 2000*)
2) 1. ♗b6 ♗xb6 2. ♘e7+ ♔d7 3. ♔xb5 ♗d4 4. ♖c1
3) 1. ♖a6 ♕xa6 2. ♘c7+
4) 1. ... ♘d1 2. ♗xd1 (2. ♕b3 ♕xc3) 2. ... ♕xc3 3. ♔f1 ♕xc2 (*Schmidt-Abramovic, Nis 1983*)
5) 1. g6 h2 2. ♖h4! (2. g7? h1♕+ 3. ♔c2 ♕h7+ 4. ♔d2 ♕g8) 2. ... ♗xh4 3. g7 h1♕+ 4. ♔c2! *(Zachodjakin, 1982)*
6) 1. ♗e1+ ♔c5 2. ♗f2+ ♔d6 3. ♗g3+ ♔e7 4. ♗h4+
7) 1. ♖xe5 dxe5 2. ♗c4+ ♔h8 3. ♘g6+ hxg6 4. ♖h1+
8) 1. ... ♘e2+ 2. ♔g2 ♗h3+ 3. ♘xh3 ♕g3+ 4. ♔h1 ♕xh3#
9) 1. ... ♘xb4 2. axb4 ♖xc3
10) Dessin
11) 1. ... ♗c2 2. ♕xc2 ♘xe3 3. ♕xc6 ♘xd1
12) 1. c7 ♕xc7 2. ♕e1+ ♔g5 3. h4+ ♔h5 4. ♕e6 (*Krasenkow-Svidler, Polanica Zdrój 2000*)

**96. Test - Mix: N**

1) 1. ... ♖d1+ 2. ♔g2 ♖g1+ 3. ♔xg1 ♘f3+
2) 1. ♖xb7+ ♗xb7 (1. ... ♔c8 2. ♘e4+ ; 1. ... ♔a8 2. ♖xa7+ ♔xa7 3. ♕a5+ ♔b8 4. ♘a6+) 2. d5 ♕xd5 (2. ... ♖d7 3. ♘xd7+ ♔a8 4. ♕a4) 3. ♘a6+ ♔a8 4. ♘c7+ ♔b8 5. ♘xd5
3) 1. ♘g6+ ♔g8 2. ♕g7+ ♖xg7 3. ♘h6#
4) 1. e5 dxe5 2. ♕xd8+ ♔xd8 3. ♘e4
5) 1. ♘g8+ ♔h7 (1. ... ♔h5 2. ♘f6+ ♔h4 3. ♖g4+ ♔h3 4. ♖g5 a1♕ 5. ♖h5#) 2. ♘f6+ ♔h6 3. h4 a1♕ 4. h5
6) 1. b4+ ♕xb4 (1. ... ♔xb4 2. ♘c2+) 2. ♖d5+ ♖xd5 3. ♘e6#
7) 1. ... ♘d6 2. ♖xf8 ♘e4
8) 1. ♗f7+ (1. f3? ♗xc5+ 2. bxc5 ♔xd7=) 1. ... ♔f8 2. ♘e6+ (2. ♗xh5? ♘e2+ 3. ♔f1 ♘xg3+ 4. fxg3 ♖xh5) 2. ... ♘xe6 3. ♗xh5
9) 1. ... ♗h6 (1. ... ♕b6? 2. ♖fd1 ♗h6 3. ♘d5) 2. ♕d3 ♕b6 3. ♖ad1 ♘xd4 %Q 4. ♕xd4 ♗e3+
10) 1. ♕a8 ♖xa8 2. fxe7
11) 1. ♖f1 ♗xf1 2. ♖xf1 ♖dd7 (2. ... ♕c7 3. ♗b6 ♕d7 4. ♕xf7+ ♕xf7 5. ♖xf7 ♖d1+ 6. ♖f1) 3. ♖xf7 ♖xf7 4. ♕e8+ ♔h7 5. ♕xf7
12) 1. ♕f3 ♕xf3 2. gxf3 ♖xf1+ 3. ♔g2

**97. Test - Mix: O**

1) 1. ♖xa8 ♗xa8 2. ♖d8 g6 3. ♖xf8+ ♔g7 4. ♕xc7 ♖xc7 5. ♖xa8
2) 1. ... ♖xa3 2. ♕xa3 ♘d3 3. ♕c3 (3. ♕a6 ♕xd4+; 3. ♕a4 ♕xd4+) 3. ... ♗b4 %Q 4. ♕c2 ♕xd4+
3) 1. ... ♕xc4 (1. ... ♗xc4? 2. ♕xh4 ♗xd3+ 3. ♔e1 ♗g3+ 4. ♔d2 ♗xh4 5. ♔xd3) 2. ♗xc4 ♗xc4+ 3. ♔g1 ♗f4
4) 1. ... ♖e2 2. ♕c1 ♗b2 3. ♕f1 ♕xe3
5) 1. ♗b6 ♕b8 2. ♕a4+ ♔c8 3. ♕g4#
6) 1. ♘e7+ ♗xe7 2. ♖c5+ ♗xc5 3. ♗e4+ ♘xe4 4. d5#
7) 1. h5 ♕g7 2. ♖g5 ♕h6 3. ♖g8+
8) 1... g5+ 2. ♔e5 (2. ♔xg5 ♕f3 3. ♔h4 ♖xh2+) (2. ♔e3 ♕e1+ 3. ♔f3 ♖f2+ 4. ♔g4 ♕d1+ 5. ♔xg5 f6+ 6. ♔h4 ♖xh2#) 2... ♖xd5+ 3. exd5 ♕e1+ 4. ♔d6 ♕xe8
9) 1. ... ♗xg2 2. ♘xg2 ♖e1+ 3. ♖xe1 ♖xe1+ 4. ♘xe1 ♕xh3

10) 1. ♘b5+ ♔c6 2. ♘a7+ ♔d6 3. ♘c8+ ♔c6 4. ♘e7+ ♔d6 5. ♘xg6
11) 1. ♘g5+ ♔g8 2. ♕e6+ (2. ♘e6 ♘xc4 3. dxc4 ♖e4) 2. ... ♕xe6 3. ♘xe6
12) 1. ♖b1 ♕xa7 (1. ... ♕xb1 2. a8♕+ ♔d7 3. ♕d8+ ♔c6 4. ♕c8+) 2. ♖e1+ ♔d7 3. ♖e7+

**98. Test - Mix: P**

1) 1. d8♗!! (1. d8♕ ♗xc7 2. ♕xg8 ♖xg8# ; 1. c8♕ ♗c7) 1. ... ♗a7! 2. c8♗+! ♔b5! 3. ♗a6+! ♔xa6 pat *(Afek, 1987)*
2) 1. ♘e4 ♖6f7 (1. ... ♖f5 2. ♗f3) 2. ♕e6 ♘f2+ (2. ... ♕xe6 3. dxe6 ♖e7 4. ♗xh3) 3. ♘xf2
3) 1. ... ♘e5+ 2. ♗xe5 ♖xd1 3. ♗xc7 e5
4) 1. f3 ♕xg5 2. h4 ♕h5 3. ♘g7+
5) 1. ♕a8+ ♔f7 2. ♗xe5 (2. ♖xe5 ♖xf4) 2. ... ♖dh4 3. ♕f3+ ♕xf3 4. gxf3
6) 1. ... h4 2. g3 h3
7) 1. ... ♖d5 (1. ... ♕f2 2. ♗xa6 ♖d5 3. ♖f1=) 2. ♖xd5 ♕f2
8) 1. ... ♖d3+ 2. ♖xd3 ♕h6+ 3. ♔g2 f3+
9) Dessin
10) 1. ♘xb5 cxb5 2. ♗b4 ♕a6 3. ♘c5
11) 1. ♕f5 ♖xf7 2. ♕xf7+ ♔h8 3. ♗f8
12) Dessin

**99. Test - Mix: Q**

1) 1. ... ♕xg2+ 2. ♘xg2 ♘f3+ 3. ♔f1 ♘xh2+ 4. ♔e1 ♘f3+ 5. ♔f1 ♖h1#
2) 1. ♖h2! ♖xh2 (1. ... ♖xd1 2. ♖xa2#) 2. ♕d8+ ♔a4 3. ♕a8+ ♔b3 4. ♕b8+! ♔c3 5. ♕g3+ 1. ♖h2! ♖xh2 (1. ... ♖xd1 2. ♖xa2#) 2. ♕d8+ ♔a4 3. ♕a8+ ♔b3 4. ♕b8+! ♔c3 5. ♕g3+ *(Gromov, Pervakov 2015)*
3) 1. h8♘+! (1. h8♕? ♕d5+) 1. ... ♔g5 2. ♗c1! (2. ♗e3? ♕e8+) 2. ... ♕e8+ (2. ... ♕h3 3. ♖f3+; 2. ... ♕h2 3. ♖f2+) 3. ♖f8+ *(Arestov 2015)*
4) 1. f5 gxf5 2. ♖e6
5) 1. c5 ♗xb2 2. ♖a2 (2. ♖f3)
6) 1. ♘d7 ♕xd7 (1. ... ♘fe8 2. ♗xg7 ♘xg7 3. ♘f6+ ♔h8 4. ♖h3) 2. ♖xg7+ ♔h8 3. ♗xf6 ♘e8 4. ♖g8+ (*Lovric-Sinanovic, Pula 1998*)
7) 1. ♘e5 ♕xc2 2. ♘xg4+ ♔h5 3. ♘xf6+ ♔h6
8) 1. ... ♕xd4 2. ♕xd4 ♘g3+ 3. ♔g1 ♘e2+ 4. ♔h1 ♘xd4
9) 1. ... ♖xe7 2. ♕xe7 ♗xb2+ 3. ♔xb2 ♕c2+ 4. ♔a1 ♕c3#
10) 1. e8♖ (1. e8♕? d2+ 2. ♔d1 ♗g4) 1. ... d2+ (1. ... dxc2 2. ♖e3+ ♔xe3 pat) 2. ♔d1 ♔f4 (2. ... ♗g4 3. ♖e2 ♔f4 pat) 3. ♖e2 (3. ♖f8+? ♗f5 4. ♔e2 ♔g5 5. ♖g8+ ♔h4 6. ♖h8+ ♔g3) *(Van Test 1977)*
11) 1. ♖a4! ♕xc5 (1. ... ♔h3? 2. ♘xe6! ; ♔g5? ♘xe6+) 2. ♔g2! ♕d5+ (2. ... ♔g5 3. ♘xe6+ ; e5 ♘f3#; 2. ... ♕xd4) 3. ♘f3#
12) 1. ♘e6 ♖xe6 2. ♖f7

**100. Test - Mix: R**

1) 1. ... ♘f4 2. ♕f7 ♕xc5 (2. ... ♘e2+ 3. ♔b1 ♕xc5 4. ♕e6+)
2) 1. ♘d2 ♕g5 2. ♕c5+ ♔g8 3. ♘xe4
3) 1. ♖e7 ♕g8 2. ♖xd7
4) 1. ... ♕xh2+ 2. ♔xh2 ♖h6+ 3. ♗h3 g4 4. ♔g1 ♖xh3
5) 1. ♘e6 ♔a5 2. ♘d4 ♖c1! (2. ... ♖d1 3. ♘c6+ ♔a6 4. ♘b4+ (4. ♔c7 ♖d7+) 4. ... ♔a5 5. ♔c7 ♖c1+ 6. ♘c6+ ♔a6 7. ♖b6#) 3. ♔a7! ♖c5 4. ♖b5+ ♖xb5 5. ♘c6# *(Gorgiev 1963)*
6) 1. f6 g6 (1. ... bxa2 2. f7; 1. ... b2 2. fxg7+ ♔xg7 3. ♗f5) 2. h5 (2. axb3 a3) 2. ... b2 3. hxg6 b1♕ 4. g7+ ♔h7 5. ♗e6
7) 1. ... ♖fb8 2. ♖db1 (2. b3 ♖b5) 2. ... b3
8) 1. ♕d8 ♔f7 (1. ... g5 2. ♕xe7 ♕g6 3. ♖xe8+) 2. ♕xd7 ♖xa8 3. ♕e6+ ♔e8 4. ♕g8+
9) 1. ♘xe7 ♘xe7 2. ♕xf6+ ♔xf6 3. ♗d4+ ♔g5 4. ♗e3+ ♔f6 5. ♗d4+ ½-½
10) 1. ♗c4 ♗xc4 (1. ... ♔h7 2. ♗xe6) 2. ♕xg4+ ♔h7 (2. ... ♔f7 3. ♕h5+) 3. ♕f5+ ♔g8 4. ♕g6+ *(Blackburne-Philip ENG 1875)*
11) 1. ... ♖e1+ 2. ♘xe1 ♕f1+ 3. ♔h2 ♗e5+ 4. g3 ♕xh3+ 5. ♔g1 ♗d4+
12) 1. ♘f3 ♖g2+ 2. ♔h1 (2. ♔f1 ♗c4+)

**101. Test - Mix: S**

1) 1. b7 ♕xb7 (1. ... ♕f3 2. c4+ ♔xc4 3. ♘d2+) 2. c4+ ♔xc4 3. ♘a5+
2) 1. ♗e5+ fxe5 2. bxa7+ ♔a8 3. ♕xh6
3) 1. ♖c5 e1♕ (1. ... ♔g7 2. ♕xe2 ; 2. ... ♖xb1+ 3. ♔xb1 ♕f1+ 4. ♖c1) 2. ♕f8#
4) 1. ... c5 2. ♕c4 ♖a4 3. ♕c3 (3. ♕c2 c4+) 3. ... c4+ 4. ♘d4 ♗a5
5) 1. ♖e7 ♕xe7 (1. ... ♗e8 2. ♖xe8) 2. ♗a6 ♔xa6 3. ♕a8#
6) 1. d8♗! ♕f2 2. ♗c7+ ♔xd4 3. ♗b6+ *(Bazlov 2000)*
7) 1. ♖xd4 exd4 2. ♗f5+ g6 3. ♗e6
8) 1. ♗xe4 ♖xf1 2. ♗f5 ♖e1 3. ♗e6+
9) 1. ♕g6 ♕e8 2. ♕xe8 ♖xe8 3. g4
10) 1. ... ♕e2 2. ♖dxe2 (2. ♘f6+ ♖xf6 3. exf6 ♕xd2) 2. ... ♘xe2+ 3. ♔h1 ♖f1+

11) 1. ♖xg7+ ♔xg7 2. ♗d4+ ♔g8 3. ♕e6+ ♔h7 4. ♕f7+
12) 1. ... ♖f3 2. ♘xf3 (2. ♖f1 ♕xg3+ 3. ♔g1 ♖xf1+ 4. ♔xf1 ♖f8+) 2. ... gxf3 3. ♖hg1 ♖g8

**102. Test - Mix: T**

1) 1. ♖7d6 ♕f5 2. g4 ♕f4 3. ♕d3+
2) 1. ♕f3+ ♔g6 2. ♖e5
3) 1. ♖dxd7 ♖xd7 2. ♖b8 ♖xf4 (2. ... g5 3. ♘f6+ ♔g6 4. ♕h5+ ♔g7 5. ♖g8#) 3. ♘f6+ gxf6 4. ♕g8#
4) 1. ♕xe6 fxe6 2. ♖xh7 ♔xh7 3. ♖h1
5) Dessin
6) 1. ♕e5+ ♖f6 2. b4 ♕d8 3. g4 (3. h5)
7) 1. ... ♕g3 2. ♕f1 (2. ♕e2 ♖h5 3. h3 ♗f4 4. ♔g1 ♖xh3 5. ♘d4 ♖h1+ 6. ♔xh1 ♕h2#) 2. ... ♖h5 3. h3 ♗f4 4. ♕g1 ♖xh3+ 5. gxh3 ♕xh3+
8) 1. ... ♕g4+ 2. ♖xg4 ♖xh2+ 3. ♔xh2 ♘xg4+
9) 1. ... ♖h1+ 2. ♔g3 ♖xh3+ 3. ♔g4 ♖h4+ 4. ♔g3 ♖h3+
10) 1. ♘f4 ♕h4 2. ♕d4+ ♗g7 (2. ... ♕f6 3. ♕xf6+ ♖xf6 4. ♘xh5) 3. ♘fg6+
11) 1. ♗a3 bxa3 2. ♕f3 ♖f8 3. ♕xa3+
12) 1. ♕b6 ♖xf3 (1. ... ♖f7 2. ♖xh7+ ♖xh7 3. ♕d8+) 2. ♖xh7+ ♔xh7 3. ♕g6+ ♔h8 4. ♕g7#

**103. Test - Mix: U**

1) 1. b4 cxb4 2. axb4 ♕xb4 3. ♖xa6 (*Zhu Phen-Khurtidze, Moskau 2001*)
2) 1. ♖xf6 gxf6 2. ♕g4+ ♔f8 3. ♖c3
3) 1. ... ♗f3 2. gxf3 g6 3. ♖xc5 gxh5
4) 1. ♘e7+ ♔h8 2. ♘f5 g6 3. ♕c3+ f6 (3. ... ♘e5 4. ♖xd6) 4. ♕xf6+
5) 1. ... e4 (1. ... g4+ 2. ♔xg4 e4 3. ♖xf2 exd3) 2. ♗c4 (2. ♖xf2 exd3 3. ♖g2 d2) 2. ... g4+ 3. ♔xg4 ♖xh2
6) 1. d7 (1. ♗g4 h5 2. g3 hxg4 3. gxh4 gxh3) 1. ... ♗xd7 2. ♘xd7 ♔xd7 3. g3 ♖xh3 4. ♗g4+
7) 1. ... ♗xf3+ 2. ♔xf3 ♗xc3 3. bxc3 ♘e5+
8) 1. ♕xh5+ ♔xh5 2. g4+ ♔xg4 3. ♗e2+ ♔f5 4. ♗d3+
9) 1. ... ♖d2 2. ♖e1 ♖e2 3. ♕g3 (3. ♖d1 ♕e4+) 3. ... ♕e4+
10) 1. ♖xg7+ ♔xg7 2. ♖f7+ ♘xf7 3. ♘e6+ ♔g8 4. ♕g6#
11) 1. e8♘+ ♔f5 2. ♘g7+ ♔f4 3. ♘xh5+ ♔f5 4. g4#
12) 1. ♗xe6 (1. ♖c4? ♘xg5 2. ♖xb4 ♘xf3 3. ♔b2 ♖b6 4. c4 g5) 1. ... fxe6 2. ♖h8! ♖b6 3. ♖h7+ ♔e8 4. ♖h8+ ♔e7 5. ♖h7+ (*Olafsson-Hort, Reykjavik 1972*)

**104. Test - Mix: V**

1) 1. ... ♘f4+ (1. ... ♘g3+? 2. ♔h6 (2. ♔h4!) 2. ... ♘f5+ (2. ... ♖g6+! 3. ♔xh7 ♘e4) 3. ♔xh7 ♖g7+) 2. ♔h6 (2. ♔h4 h5) 2. ... ♖g6+ 3. ♔xh7 ♖g7+ 4. ♔h6 ♔g8 5. d4 ♖g6#
2) 1. ♖f1 ♕f6 (1. ... f4 2. ♖g5 ♕f6 3. ♕g4) 2. ♕d2+ ♔h5 3. ♖g5+
3) 1. ♖a7+ (1. ♖b7+ ♗g7 2. ♖xg7+ ♔xg7 3. ♖a7+ ♔f6) 1. ... ♗g7 2. ♖h8+ ♔xh8 3. ♖a8+ ♔h7 4. ♖h8+ ♗xh8 pat
4) 1. ... g5 (1. ... ♖xh2+ 2. ♔xh2 g5 3. ♕xg5+ fxg5 4. ♘xd4 ♕xd4 5. ♖xf7+ ♔g6 6. e5) 2. ♕f3 ♖xh2+ 3. ♔xh2 ♕h8+ 4. ♔g2 ♕h3#
5) 1. ♕f7 ♘e6 (1. ... ♕h6 2. ♖d8) 2. ♖d8 ♕c1+ 3. ♔h2 ♕c7+ 4. ♕xc7 ♘xc7 5. ♖xf8# *(Willaert-O'Kelly, Brussels 1952*)
6) 1. ... ♖f1+ 2. ♔g3 h4+ 3. ♔h3 ♖f3+ 4. gxf3 ♗f1#
7) 1. ... ♖e1 2. ♗xe1 ♘b2
8) 1. ♖xh6+ ♗xh6 2. ♕xe5+ ♗g7 3. ♕h2+
9) 1. ♖h4+ ♔xh4 2. ♘f5+ ♗xf5 3. g3+ ♔xh3 4. ♘f4#
10) 1. ... ♖e2 2. ♕c1 ♗b2 3. ♕c4 ♕xe3
11) 1. b4 axb3 2. ♘d3 ♕xc3 (2. ... ♕c7 3. ♖xa5) 3. ♖ac1
12) 1. ... e4 2. ♗xe4 ♘xe4 3. ♕xe4 d5

**105. Test - Mix: W**

1) 1. ♘e7+ ♖xe7 2. ♖xd7 ♖xe2 3. ♖d8+ ♗f8 4. ♗h6
2) 1. ... ♗f5 2. ♖xh7 ♗xe4+ 3. ♗f3 ♗xh7
3) 1. ♕c4 ♖g6 (1. ... a6 2. ♘b6+ cxb6 3. ♕xe6 ; 1. ... ♕e8 2. b5) 2. b5 ♘db8 3. bxc6 (*Zvjaginsev-Piket, Tilburg 1998*)
4) 1. ♘e4 f5 (1. ... f6 2. ♖g7+ ♔f8 3. ♘d6) 2. ♖a8+ ♔f7 3. ♘g5+
5) 1. ♖d8 ♖xd8 (1. ... ♕b5 2. ♕a8 ♖xd8 3. ♖xd8+ ♔h7 4. ♖h8# ; 1. ... ♔f8 2. ♕a8) 2. ♖xd8+ ♔h7 3. ♕xh5+ ♖h6 4. ♖h8+ ♔xh8 5. ♕xh6+ ♔g8 6. ♕xg7# (*Bohatirchuk-Alatortsev, Moscou 1931*)
6) 1. ♖c8+ (1. ♕xe7 ♘h3+ 2. ♔h1 ♘xf2+ 3. ♔g1 ♘h3+) 1. ... ♔xc8 2. ♗g4+ ♔d8 3. ♕a5+ (3. ♕xd2)
7) 1. g4 ♕xe5 2. ♘d3 ♕d6 3. ♗f4
8) 1. ... ♖bd6 2. ♘c2 ♗b5+ 3. ♔f2 ♖c6
9) 1. ♖f6+ ♔h7 2. ♖h6+ ♔g8 3. ♖g6+ ♔f8 4. ♖f6+ ♔e7 5. ♘f5+ ♔xf6 6. ♘xg3
10) 1. ♕c1+ ♖xc1 2. ♗d2+ ♖xd2 3. ♕f4+ ♘xf4 4. g5#
11) 1. ... ♘g4 2. h3 ♖xe3 3. fxe3 ♕g3
12) 1. ♕a4 d6 2. b4

**106. Test - Mix: X**

1) 1. ♖xh7+ ♔xh7 2. ♕h3+ ♔g6 3. ♕h6+ ♔f5 4. ♕h7+ ♖g6 5. ♕h3# *(Torre-Yates, Baden-Baden 1925)*
2) 1. ... ♖g5 2. ♕e4 ♕xh3+ 3. ♔g1 f5
3) Dessin
4) 1. ♖xf5 exf5 2. d7+ ♔xd7 3. ♗xf5+ ♔d6 4. ♗f4+
5) 1. ... ♕b5 2. ♘xb5 (2. ♗xb5 ♘b3#; 2. b4 ♘b3+ 3. ♗xb3 ♖xc3+; 2. ♖d2 ♘xc3) 2. ... ♘b3#
6) 1. ♘g5+ ♔g4 2. ♗xg3 f2 (2. ... ♔xg3 3. ♘e4+) 3. ♘f3 f1♕ (3. ... ♔xf3 4. ♗xf2; 3. ... ♔xg3 4. ♘d2) 4. ♘h2+
7) 1. ♖b8+ ♔h7 2. ♖d8 ♔h6 (2. ... ♘xb2 3. ♘f8+ ♔g8 4. ♖xd4) 3. ♘e5 ♖xd8 4. ♘xf7+ ♔g6 5. ♘xd8
8) 1. e5 ♗xd1 2. ♕xe8+ ♖xe8 3. exf6
9) 1. ... ♘h3+ 2. gxh3 ♗xf2+ 3. ♔g2 ♕c6+
10) 1. ♔d1! ♘f4 (1. ... ♘d4 2. ♖xd4+ cxd4 3. ♘c4+) 2. e5+! ♔xe5 3. ♖e4+ ♔f5 4. g4+ ♔g5 5. h4+! ♔xh4 6. ♖xf4 (*Bareev-Onishuk, Moscou 2002*)
11) 1. ... ♖xd3+ (1. ... ♔g6 2. ♗e2) 2. ♔xd3 ♔g6 3. ♔c4 ♔g5
12) 1. ... ♘h7 2. ♗f4 g5 3. ♗g3 g4

**107. Test - Mix: Y**

1) 1. e4+ (1. ♖xc8?) 1. ... ♔d4 2. c3+ ♕xc3 3. ♖d8+ ♔c5 4. ♖c8+ ♔d4 5. ♖xc3 ♔xc3 6. ♔g5
2) 1. ... g5+ 2. ♔f5 (2. ♔e3 ♘xe5 3. g3 g4 4. gxh4 gxh3) 2. ... ♘xe5 3. ♔xe5 ♔e7 *(Boskovic-Benkovic, Kraguje 2000)*
3) 1. ♖xe6+ fxe6 (1. ... ♔f8 2. ♖e5 ♕c8 (2. ... ♕f2 3. ♗e7+ ♔g8 4. ♗h4) 3. ♖e7) 2. ♕g6+ ♔f8 3. ♗e7+ ♔g8 4. ♗f6 *(Volokitin-Kaparadze, Batumi 2003)*
4) 1. ♗f1 (1. ♗g4? ♗b5) 1. ... ♕a6 2. ♖xe2 ♖xe2 3. ♕d1 d3 4. ♗xe2
5) 1. ... g4 2. fxg4 ♘f6 3. ♖d6 ♘xg4+ 4. ♔h3 ♘f2+ 5. ♔h2 ♖h1#
6) 1. ♖xe7 ♖xe7 2. ♖d1 ♕b4 3. ♗d6 ♖e1+ 4. ♔h2 (4. ♖xe1 ♕xd6 5. ♘e4 ♕e7 6. ♘xf6+ ♕xf6 7. ♕xf6 gxf6 8. ♖e7) 4. ... ♖xd1 5. ♗xb4
7) 1. ♖h5+ ♔d4 2. ♔f4 c3 3. b3 e1♕ 4. ♖d6#
8) 1. g4+ hxg4 2. ♖d5+ exd5 3. ♕c8+ ♕xc8 pat
9) 1. ♕xe4 ♖xe4 2. ♖1c6 *(Van Wijgerden-Donner, Leeuwarden NED ch 1976)*
10) 1. ... ♗h4+ 2. ♔g4 ♖g2+ 3. ♖g3 (3. ♔xh4 ♖h5#) 3. ... ♖xg3+ 4. ♔xh4 ♖g2 (4. ... ♖f3)
11) 1. ♕h8+ ♔e7 2. ♘f5+! (2. ♕xd8+ ♔xd8 3. ♘xf7+ ♔e7 4. hxg6 ♔f6) 2. ... gxf5 3. ♕xd8+ ♔xd8 4. h6 *(From-Hoi, Veilby 1976)*
12) 1. ♘a4 b5 2. a3 ♕xa4 3. b3

**108. Test - Mix: Z**

1) 1. ♕f7 ♕d8 2. ♗xg6 hxg6 3. ♖d1
2) 1. ♖g3 ♕c5 2. ♘xh7 ♖xg3 3. ♘g5+
3) 1. ... ♗xg2+ 2. ♖xg2 ♕f4 (2. ... ♕e1+ 3. ♖g1 ♕f2 4. ♗c5) 3. ♕xd8 ♕f1+ 4. ♖g1 ♕f3+
4) 1. ♔a5 g3 2. ♕c3+ ♔f2 3. ♕f3+ ♔g1 4. ♘e2+
5) 1. ... ♘c4+ (1... ♖xd4? 2. ♔xd4 ♘b3+ 3. ♔c3 (3. ♔xd5? a1=♕ 4. ♖xa1 ♘xa1 5. h4 ♔g6) 3... a1=♕+ 4. ♖xa1 ♘xa1 5. ♔b2 ♔g6 6. h4 *(Partos-Planinc, Porec 1974)* 2. ♔xd5 ♘b6+ 3. ♔e5 (3. ♔c6 ♘a4) 3. ... ♘d7+ 2. ♔xd5 ♘b6+ 3. ♔e5 (3. ♔c6 ♘a4) 3. ... ♘d7+ ½-½
6) 1. ♖fd1 (1. ♖ad1 e4; 1. c3? e4 2. ♕d1 ♕xc4) 1. ... e4 2. ♕f1 ♕h5 3. ♖xd4
7) 1. ... ♖c3 (1. ... ♖c6 2. ♗xc6) 2. ♖xd2 (2. bxc3 ♗xe3+ 3. ♔g2 ♕xb6) 2. ... ♖xb3 3. ♖xb3 ♘e6
8) 1. ♖h7 ♖g5 2. ♖xg7+ ♖xg7 3. ♕e8+ ♔h7 4. ♖h1+ ♖h5 5. ♖xh5+
9) 1. ♘xe6 fxe6 2. ♕xf8+ ♖xf8 3. ♖xf8+ ♔xf8 4. c7
10) 1. ... d1♕ 2. ♕xd1 ♕xh3+ 3. gxh3 ♖h2+ 4. ♔xh2 pat
11) 1. ♕d5 ♔g8 2. ♕a8+ ♔h7 3. ♕e4+ ♔g8 4. ♕e8+ ♔h7 5. ♕xf7+ ♔h8 6. ♕g7#
12) 1. ... ♗h3+ 2. ♔f3 g4+ 3. ♔e2 ♕c2+ 4. ♔e3 ♕c1+ 5. ♔e2 ♗f1#

**109. La finale - Mix: A**

1) 1. ♖c3+ (1. d8♕? ♕b5+ 2. ♖xb5) 1. ... ♕xc3 2. d8♘+ ♔c7 (2. ... ♔d6 3. ♘e4+ ♔d7 4. ♘xc3; 2. ... ♔c5 3. ♘e4+ ♔d4 4. ♘xc3; 2. ... ♔b6 3. ♘d5+ ♔c5 4. ♘xc3) 3. ♘d5+ ♔xd8 4. ♘xc3 1-0 *(Carf 2019)*
2) 1. a7 ♖xe6+ (1. ... ♖a4 2. e7! ♔xe7 3. ♖g8! ♖xa7 4. ♖g7+ ♔f6 5. ♖xa7) 2. ♖g6! (2. ♔h5 ♖e8) 2. ... ♖xg6+ 3. ♔xh7 1-0 *(Rusz 2018)*
3) 1. ♖a6+ ♔f8 2. ♖f6+ (2. ♖xa7?) 2. ... ♔e7 3. ♖f7+ ♔d8 4. ♖xa7 1-0 *(Hornecker 2013)*
4) 1. ♕g8+! ♖xg8 2. ♘xe7 ♘h3 (2. ... ♖e8 3. ♖xf2 ♖xe7 4. ♖f8#) 3. ♘g6+! hxg6 4. ♖h4# 1-0 *(Kalyagin 1989)*
5) 1. ♘f6+ ♕xf6 (1. ... ♔d6 2. ♘e8+ ♔e7 3. ♘xg7) 2. e4+ ♔d6 3. e5+ ♕xe5+ 4. dxe5+ ♔xe5 5. c4 1-0 *(Placanico 2016)*
6) 1. ♖b6+ (1. ♖b8+? ♔a5!) 1. ... ♔a5 2. ♖b1! ♕c6 (2. ... ♕xb1+! ce coup réfute l'étude ; la position est remplacée) 2. ... ♕a3+ 3. ♔d4! ♕a4+ 4. ♔e5!) 3. ♖a8+! ♕xa8 4. ♖a1+! 1-0 *(Kuzmichev 1995)*
7) 1. ♔d3! ♗xg4 2. ♗d8+ ♔f5 3. ♘d4+ ♔xf4 4. ♗c7# 1-0 *(Polasek, Prandstetter 2019)*
8) 1. ♔e6! ♖h5 2. ♖a2! ♖h2 3. ♖a1 ♖xe2+ 4. ♗e3# 1-0 *(Polasek, Prandstetter 2019)*
9) 1. ♕h5+! (1. ♕h1? ♕xh1 2. ♔f6+ ♔h6 3. g8♘+ ♔h5; 1. ♔e6+? ♔g8!) 1. ... ♕xh5+ 2. ♔f6+ ♔h6 (2. ... ♔g8 3. ♗c4+ ♔h7 4. g8♕+) 3. g8♘# 1-0 *(Ostmoe, Minski, 2016)*
10) 1. ♕h1! (1. ♕h5+? ♕xh5+ 2. ♔f6+ ♘g6) 1. ... ♕xh1 (1. ... ♘g6 2. ♕xh4+ ♘xh4+ 3. ♔f6+ ♔h6 4. g8♕ (4. g8♘+ Ce n'est pas un mat, mais c'est sûr qu'il va gagner. 4. ... ♔h5 5. ♗e2+ ♘f3 6. ♗xf3+)) 2. ♔f6+ ♘g6 (2. ... ♔h6 3. gxh8♕#;

2. ... ♔g8 3. ♗c4+ ♔h7 4. g8♕+) 3. ♗xg6+ ♔h6 4. g8♘# 1-0 *(Ostmoe, Minski, 2016)*
11) 1. f3+! ♔g5 (1. ... ♗xf3 2. ♕h4#; 1. ... ♕xf3 2. ♕g6#) 2. ♕g7+ ♕g6 3. f4+ ♔f5 (3. ... ♔h5 4. g4+ ♕xg4 5. ♕h7#) 4. e4+ ♗xe4 5. ♕d7# 1-0 *(Serwinski 1989)*
12) 1. ♘e6+! ♕xe6 2. b7 ♕b3 (2. ... ♕b6+ 3. d4; 2. ... ♕e8 3. b8♕+ ♕xb8 4. d4) 3. b8♕+! ♕xb8 4. d4! 1-0 *(Pasman 2019)*

**110. La finale - Mix: B**

1) 1. ♖h7+! (1. ♖xb7?; 1. ♘h6? ♖b8+! (1. ... ♖xg7? 2. ♘f7+ ♖xf7+ 3. gxf7)) 1. ... ♖xh7 2. ♘h6 ♖a7 (2. ... ♖xh6 3. g7+ ♔h7 4. g8♕#) 3. ♘f7+ ♖xf7+ 4. gxf7 (4. ♔xf7? pat) 1-0 *(Mirzayev 1999)*
2) 1. c6! ♔e7 (1. ... b6 2. a6; 1. ... bxc6 2. a6 cxb5 3. a7 b4+ 4. ♔b3) 2. ♔c2! ♔d6 3. cxb7 ♘xb7 4. a6 1-0 *(Hornecker 2013)*
3) 1. ♘f4+! ♔f8 2. ♘g6+ ♔e8 3. ♔f6 ♔d8 4. ♔f7 ♖e8 5. ♖d1+ 1-0 *(Topko 2003)*
4) 1. ♖g3+ ♔h4 2. ♖g4+ ♔xg4 3. ♘e3+ ♔h4 4. ♘f5+ ♔g4 5. f3# 1-0 *(Garcia 2011)*
5) 1. b4+! axb3 (1. ... cxb4 2. ♖h5+ ♔b6 3. ♘d5+ ♔c6 4. ♘xc7; 1. ... ♔xb4 2. ♘d5+ ♔b3 3. ♘xc7; 1. ... ♔b6 2. ♘d5+ ♔b7 3. ♘xc7) 2. ♖a1+ ♔b6 3. ♘d5+ ♔b7 4. ♘xc7 1-0 *(Pogosjants 1978)*
6) 1. ♘f5+ gxf5 2. ♔xf5+ ♕xd4 3. ♘f3+ ♗xf3 4. ♗e1+ ♕f2 5. ♗xf2# 1-0 *(Fabian 2016)*
7) 1. ♗e2+! (1. g4+? ♖xg4 (1. ... hxg3? 2. ♗e2+) ) 1. ... ♖xe2 2. g4+! hxg3 3. ♖h1+ ♖h2 4. ♖xh2+ gxh2 5. ♖h3# 1-0 *(Tahmazov 2009)*
8) Dessin
9) 1. ♗e8+ ♔f6 2. b4 b5 3. ♗f7! (3. a3? b6 4. ♗f7 ♖xf4+ 5. ♔xf4 ♔xf7) 3. ... ♖xf4+ 4. ♔xf4 ♔xf7 5. ♔e5 1-0 *(Alexander 2008)*
10) 1. ♘xf3+ ♕xf3 (1. ... ♔f2 2. ♘e5) 2. ♖d1+ ♔e2 3. ♖8d2+ ♔e3 4. ♔h4! 1-0 *(Tarasiuk 2012)*
11) 1. ♗d5+ ♕xd5 (1. ... ♔g1 2. ♖g2+ ♔f1 3. ♖f8+ ♔e1 4. ♖g1+ ♔d2 (4. ... ♔e2 5. ♗f3+ ♔e3 6. ♖e1+) 5. ♖f2+) 2. ♔g3+ ♔g1 3. ♖h1+! ♕xh1 (3. ... ♔xh1 4. ♖f1#) 4. ♖a2 1-0 *(Ulrichsen 1992)*
12) 1. ♔f5! c1♕ 2. ♖h6+! ♕xh6 (2. ... ♔g3 3. ♖g6+ ♔h4 4. ♗f2+) 3. ♗f2+ ♔h5 4. g4# 1-0 *(Mitrofanov, Khortov 1989)*

**111. La finale - Mix: C**

1) 1. ♘f3! (1. ♘e4? ♗a5) 1. ... ♗xf2 2. ♔a1! ♘e3 (2. ... ♗e3 3. ♘e1) 3. ♘d4 1-0 *(Troitzky 1989)*
2) 1. ♖b1+ ♔c5 (1. ... ♔a7 2. ♘c6+; 1. ... ♔c7 2. d6+ ♔c8 3. d7+ ♔c7 4. d8♕+ ♔xd8 5. ♘c6+) 2. ♖b4 ♕d8 (2. ... ♔xb4 3. ♘c6+; 2. ... ♕xb4 3. ♘xa6+) 3. ♘xa6# 1-0 *(Kok 1991)*
3) 1. ♘c2 (1. ♗xd2? pat) 1. ... d1♕ 2. ♘b4+ ♔a5 3. ♘d3+ ♔a4 4. ♘b2+ ♔b3 5. ♘xd1 1-0 *(Benko 2014)*
4) 1. ♖g6 (1. ♖b8+? ♗f8; 1. ♖b1? ♗d4) 1. ... ♗e5+ 2. ♔d7 ♗g3 3. ♔e6 (3. ♖xg3? g1♕ 4. ♖xg1) 3. ... g1♕ 4. ♔f7 1-0 *(Benko 2014)*
5) 1. ♕f8+ ♔h7 2. ♕f5! (2. ♕xg7+? ♕xg7 3. ♘xg7 ♔xg7) 2. ... gxf5 3. ♘f8+ ♔g8 4. ♘xd7 1-0 *(Avni 1984)*
6) 1. g3+! (1. ♔f3? ♔g1 2. g3 ♖a4 3. ♖b1 ♖a3+ 4. ♗d3+ ♔h2 5. ♖d1 ♗c7) 1. ... ♔xg3 2. ♖g2+ ♔h3 3. ♔f3! ♖h5 (3. ... ♖h8 4. ♖g8+) 4. ♖g5+! ♔h4 5. ♖g4# 1-0 *(Aliev, Almammadov 2007)*
7) 1. ♗xd3+! (1. ♖xd3? ♖xa7 2. ♖a3+ ♔h6 3. ♖xa7) 1. ... ♔g7 2. ♗a6! ♖xa6 3. ♖d7+ ♔f6 (3. ... ♔g8 4. ♖d8+) 4. ♖d6+! ♖xd6 5. a8♕ 1-0 *(Maksimovskikh, Shupletsov 1987)*
8) 1. ♗b3 ♕xb3 (1. ... ♕h8 2. ♗f7+ ♔f8 3. d7 ♔e7+ 4. ♗e8 ♕xe8+ 5. dxe8♕+ ♔xe8 6. gxh7) 2. d7+ ♔e7 3. d8♕+ ♔e6 4. ♕g8+ 1-0 *(Palguyev, 2004)*
9) 1. f4 ♖h5+ 2. ♔g4 ♖xh7 3. f5+ ♔h6 4. ♖g8 g5 (4. ... ♖h8 5. ♖xh8#) 5. ♖g6# 1-0 *(Arestov, 1986)*
10) 1. ♕a8+ ♔xa8 2. ♖d8+ ♔a7 3. c8♘+ ♔b8 4. ♘b6+ ♔c7 (4. ... ♔a7 5. ♖a8#) 5. ♖c8# 1-0 *(Pogosiants, 1988)*
11) 1. h8♕+! ♔xh8 2. ♔g6 ♕c6 3. ♖a2! ♕h1! 4. ♔f7 c5 5. ♖b2! 1-0 *(Golubev, 1993)*
12) 1. ♘e6! ♕xd7 2. g4+ ♔h6 3. ♘f5+! gxf5 4. g5+ ♔h5 5. ♘f4# 1-0 *(Prokes 1943)*

**112. La finale - Mix: D**

1) 1. ♖h8+! (1. ♔b5? ♗b8 2. ♖h8+! ♔c7 3. ♖g8 ♗a7 4. ♖a8 ♗b8!; 1. ♖a1? ♗b8 2. ♖a8 ♔c8! 3. ♔b5 ♔c7!; 1. ♖h7? b5!) 1. ... ♔c7 2. ♖a8! ♗b8 3. ♔b5! 1-0 *(Kuzmichev, 2012)*
2) 1. ♘h2+ ♔h4 2. ♘f3+ ♔g4 3. ♘e5+ ♔h4 4. ♘xg6+ ♔g4 5. ♖g3# 1-0 *(Garcia 2011)*
3) 1. ♖c7+ ♔a8 2. ♖c5 ♖h5 (2. ... ♘d4 3. ♖c8+! ♔a7 4. ♖xd4; 2. ... ♔a7 3. ♖f4) 3. ♖a5! ♔a7 (3. ... ♖h7 4. ♖xf5) 4. ♖bb5! 1-0 *(Stavrietsky, 2009)*
4) 1. b8♘+! ♔d5 2. ♘xd7 ♖f6+! 3. ♘xf6+ ♔e6 4. f8♖! (4. f8♕? pat) 1-0 *(Tarasiuk, 2006)*
5) 1. f7+ ♘g7 2. ♔e7 (2. ♗xg7+? ♔h7 3. ♔e7 ♖e3+) 2. ... ♖f3 3. ♗f6 ♖e3+ 4. ♔d7 (4. ♔d8? ♔h7) 4. ... ♖d3+ 5. ♔c8 (5. ♔c6? ♖d8 6. ♗xd8 ♘e6 7. ♔d7 ♘f8+ 8. ♔e8 ♘g6 9. ♗f6+ ♔h7; 5. ♔c7? ♔h7) 1-0 *(Pimenov, 2004)*
6) 1. ♘b3 (1. ♗xd2? pat) 1. ... d1♕ 2. ♘c5+ ♔a5 3. ♗d2+ ♕xd2 4. ♘b3+ ♔b4 5. ♘xd2 1-0 *(Benko 2014)*
7) 1. gxh6 (1. ♔xg8? hxg5) 1. ... ♔f7 (1. ... ♗f7 2. ♔g7 ♗e8 3. ♖b6 ♔e7 4. ♖xd6) 2. ♖g5 (2. ♖b7+? ♔f8) 2. ... ♗f8 (2. ... ♗f4 3. ♖f5+ ♔g6 4. ♖xf4) 3. ♖g7+! (3. ♖xg8? ♗xh6) 3. ... ♗xg7+ (3. ... ♔f6 4. ♔xg8) 4. hxg7 1-0 *(Rusz 2007)*
8) 1. ♘b1+ c3+ (1. ... ♔a4 2. ♗c3! (2. ♘xa3? c3+ 3. ♗xc3 (3. ♔xc3 ♔xa3) ) ) 2. ♗xc3+ (2. ♘xc3? ♖xc3 3. ♗xc3+ ♔a4 mauvais fou; 2. ♔a1? ♖a8) 2. ... ♔a4 3. ♔a1! (3. ♘xa3?; 3. ♘d2? ♖xc3! 4. ♔xc3 ♔a3 5. ♔c2 ♔xa2) 1-0 *(Van der Heijden 2015)*
9) 1. ♖f6 (1. ♖h6? ♖xf4) 1. ... ♖xc2 2. ♖f8+ ♔e7 3. ♘d5+ ♔e6 4. ♘e3 ♖e2 5. ♖e8# 1-0 *(Bent 1993)*
10) 1. a8♕+ (1. ♗f1+? ♔xa7; 1. ♗xd5? ♕xd5+) 1. ... ♗xa8 2. ♗f1+! (2. ♗b7+? ♔xb7 3. ♖xa2) 2. ... ♔b7 3. ♗a6+! (3. ♖xa2?) 3. ... ♕xa6 (3. ... ♔xa6 4. ♖xa2+) 4. ♖b2+ ♔a7 5. ♗b8# 1-0 *(Gurgenidze, Minski 2016)*
11) 1. ♔g2 ♖xd7 (1. ... ♔g4 2. ♘c6 ♖xd7 3. ♘e5+ ♔xf4 4. ♘xd7; 1. ... ♖g8+ 2. ♔h2 ♖d8 3. f5) 2. ♘f3+ ♔g4 3. ♘e5+

♔xf4 4. ♘xd7 1-0 *(Miculinic, 1998)*

12) 1. ♔g2 ♖xd7 (1. ... ♔g4 2. ♘c6 ♖xd7 3. ♘e5+ ♔xf4 4. ♘xd7; 1. ... ♖g8+ 2. ♔h2 ♖d8 3. f5) 2. ♘f3+ ♔g4 3. ♘e5+ ♔xf4 4. ♘xd7 1-0 *(Golubev 1999)*